ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός (Σ.Υ.Ο.)

για τις εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδρομές

Παρατηρητήριο Μετάβασης των Αποφοίτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας (Μεταφερόμενη Πράξη της ΠΠ 2014-2020) MIS 6005056, του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2021-2027
Βιώσιμη Ανάπτυξη για Όλους

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός (Σ.Υ.Ο.) για τις εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδρομές

ΕΟΠΠΕΠ
ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2021-2027
Βιώσιμη Ανάπτυξη για Όλους

Πρόγραμμα
Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

Στον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) πιστεύουμε ότι η επαγγελματική αριστεία εκτός από πιστοποιημένη γνώση και κατάρτιση, απαιτεί προσαρμοστικότητα και όραμα.

Με πρωτοβουλία του Οργανισμού, στο πλαίσιο της στρατηγικής αναβάθμισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που έχει θέσει το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, παρουσιάζουμε μια σύγχρονη «εργαλειοθήκη» οδηγών, εστιάζοντας σε σημαντικά πεδία όπως η επιχειρηματικότητα σε καινοτόμους και νέους τομείς, η ανάπτυξη και βελτίωση δεξιοτήτων, η χρήση νέων μοντέλων επιχειρηματικής διοίκησης.

Δημιουργούμε έτσι τη γέφυρα μεταξύ της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις σύγχρονες απαιτήσεις και συνθήκες της αγοράς εργασίας, ώστε να εφοδιάζεται κάθε ενδιαφερόμενος με την απαραίτητη τεχνογνωσία, τις δεξιότητες, την αυτοπεποίθηση για να καταστεί άριστος στην ανταγωνιστική αγορά που επιλέγει.

Έργο: «Παρατηρητήριο Μετάβασης των Αποφοίτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας (Μεταφερόμενη Πράξη της ΠΠ 2014- 2020)» MIS 6005056, του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» - Προγραμματική Περίοδος 2021 – 2027», Υποέργο ένα (1) "Συντονισμός- Διοίκηση και υποστηρικτικές ενέργειες από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π", Πακέτο Εργασίας ΠΕ5 "Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός (Σ.Υ.Ο.) για τις εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδρομές»

ΑΔΑΜ: 25SYMV017196205

Φορέας υλοποίησης και έκδοσης:
© Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π)

Φορέας Χρηματοδότησης:
ΕΣΠΑ 2021-2027 | Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»

Ανάδοχος: Attitude Μονοπρόσωπη ΙΚΕ

Παραγωγή - Επιμέλεια Περιεχομένου: Attitude Μονοπρόσωπη ΙΚΕ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
Λεωφόρος Εθνικής Αντιστάσεως 41, Νέα Ιωνία, 14234, Αττική
Τηλ. 210 2709000 • info@eoppep.gr

Επιτρέπεται η ανατύπωση, η αναπαραγωγή, η μετάφραση, η αντιγραφή, μερική ή ολική, η φωτοτύπηση, η φωτογράφηση, κ.τ.λ. του τρόπου έκθεσης της περιεχόμενης ύλης, όπως και η παρουσίαση και προβολή του από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό και μαγνητικό μέσο με την προϋπόθεση ότι θα παρουσιάζονται ή θα αναφέρεται ο φορέας υλοποίησης ΕΟΠΠΕΠ και τα ονόματα των συντακτών του παρόντος εγχειριδίου.
Η έκδοση αυτή χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
Η παρούσα δημοσίευση δεσμεύει μόνο το συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που παρέχονται σε αυτήν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίνακας ορολογίας/συντομογραφιών 5

1. Οδηγός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης 7
1.1. Εισαγωγή 7
1.2. Σκοπός του Συμβουλευτικού Υποστηρικτικού Οδηγού 8
1.3. Ποιοι μπορούν να τον χρησιμοποιήσουν 9
1.4. Τρόπος χρήσης – Πώς να αξιοποιήσουν οι μαθητές/γονείς/εκπαιδευτικοί τον οδηγό 10

2. Το Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης (ΕΕΚ) στην Ελλάδα 12
2.1. Συνεκτική Παρουσίαση 12
2.2. Τι είναι η ΕΕΚ και ποια η θέση της στο εκπαιδευτικό σύστημα 17
2.3. Στόχοι, αρχές και ευκαιρίες της ΕΕΚ 17

3. Ο ρόλος του ΕΟΠΠΕΠ και το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) 20

4. Η σύνδεση της ΕΕΚ με την απασχόληση και την αγορά εργασίας 22

5. Εναλλακτικές Εκπαιδευτικές Διαδρομές Μετά το Γυμνάσιο 24

6. Συνοπτικός Χάρτης Εκπαιδευτικών Επιλογών 25
7. Μεταγυμνασιακές Δομές Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΣΚ & ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ) 30
7.1. Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) 32
7.2. Το «Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας» ΕΠΑΛ 34
7.3. Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) – Επίπεδο 5 37

8. Επίπεδα Προσόντων & Επαγγελματικές Προοπτικές 44
8.1. Τι είναι τα επίπεδα προσόντων (Ευρωπαϊκό & Εθνικό Πλαίσιο) 44
8.2. Πώς αντιστοιχούν οι βαθμίδες ΕΣΚ – ΕΠΑΛ – Μαθητείας – ΣΑΕΚ στα 8 επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων 46
8.3. Πίνακας επαγγελμάτων ανά επίπεδο προσόντος 50
8.4. Παραδείγματα επαγγελματικών ρόλων και δεξιοτήτων 52

9. Επαγγέλματα στα Οποία Οδηγούν οι Εκπαιδευτικές Διαδρομές 56

9.1. Τομείς επαγγελμάτων στην Ελλάδα ... 56
9.2. Ενδεικτικές ειδικότητες ανά διαδρομή (ΕΣΚ- ΕΠΑΛ- Μαθητεία- ΣΑΕΚ) ... 59
9.3. Σύνδεση ειδικοτήτων με την κατάσταση της αγοράς εργασίας ... 65
9.4. Παραδείγματα επαγγελματικών ρόλων και δεξιοτήτων ... 72

10. Κριτήρια Επιλογής Εκπαιδευτικής Διαδρομής ... 76
10.1. Πώς επιλέγω τη διαδρομή που ταιριάζει σε εμένα ... 76
10.2. Αυτογνωσία – Αυτοαντίληψη (χρήση εργαλείων, τεστ δεξιοτήτων, ΕΟΠΠΕΠ, Europass) ... 80
10.3. Παράγοντες επιλογής ... 86
10.4. Η σημασία της πληροφόρησης στη λήψη εκπαιδευτικών αποφάσεων ... 86
10.5. Παράγοντες επιλογής εκπαιδευτικής διαδρομής ... 87

11. Συμβουλές για μαθητές/σπουδαστές ... 91

12. Συμβουλές για γονείς ... 94

13. Χρήσιμα Εργαλεία, Πλατφόρμες και Πηγές Πληροφόρησης ... 97
13.1. ΕΟΠΠΕΠ- Ηλεκτρονικές υπηρεσίες και βάσεις δεδομένων ... 100
13.2. Europass (Βιογραφικό, Διαβατήριο Δεξιοτήτων, Αυτοαξιολόγηση) ... 101
13.3. Πλατφόρμες επαγγελματικού προσανατολισμού ... 103
13.4. Ηλεκτρονικές πηγές ενημέρωσης για σχολές & ειδικότητες ... 105
13.5. Χάρτης σχολών ΕΣΚ, ΕΠΑΛ & ΣΑΕΚ ανά Περιφέρεια ... 109

14. Πρακτικές Ασκήσεις & Case Studies ... 111
14.1. Ασκήσεις επιλογής διαδρομής ... 111
14.2. Mini-guides για λήψη απόφασης ... 116

15. Βιβλιογραφικές Αναφορές ... 118

Παραρτήματα ... 121
Παράρτημα Α: Πίνακας σύγκρισης ΕΣΚ-ΕΠΑΛ-ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ-ΣΑΕΚ ... 122
Παράρτημα Β: Πίνακας ενδεικτικών επαγγελμάτων ανά τομέα ... 126
Παράρτημα Γ: Ορισμοί & Λεξιλόγιο όρων ΕΕΚ ... 125
Παράρτημα Δ: Χρήσιμες επαφές και σύνδεσμοι ... 127
Παράρτημα Ε: FAQ – Συχνές Ερωτήσεις Μαθητών & Γονέων για τις Εκπαιδευτικές Διαδρομές ΕΕΚ ... 128
Παράρτημα ΣΤ: Μύθοι & Αλήθειες για την Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση (ΕΕΚ) ... 130

ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ/ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Όρος / Συντομογραφία	Ανάλυση / Επεξήγηση
ΕΟΠΠΕΠ	Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού – αρμόδιος φορέας για την πιστοποίηση προσόντων αποφοίτων ΕΕΚ, - Εθνικό Κέντρο Ευρωδιαβατηρίου (Europass), Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (Euroguidance) , Εθνικό Σημείο Αναφοράς στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET), Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF NCP), Εθνικός εταίρος στο ευρωπαϊκό δίκτυο ReferNet.
ΕΕΚ	Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση.
ΕΣΚ	Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης – διετείς μεταγυμνασιακές δομές ΕΕΚ που οδηγούν σε Πτυχίο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων μετά από επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης.
ΕΠΑΛ	Επαγγελματικό Λύκειο – τριετής δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση με απολυτήριο και Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντωνμετά από ενδοσχολικές εξετάσεις.
Μαθητεία (ΕΠΑΛ)	Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας, διττή εκπαίδευση σε σχολείο & επιχείρηση, διάρκειας ενός έτους που οδηγεί σε Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, μετά από επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ
ΣΑΕΚ	Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.): Αποτελούν δομές παροχής Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης. Η φοίτηση είναι συνολικής διάρκειας πέντε (5) εξαμήνων —περιλαμβανομένων τεσσάρων (4) εξαμήνων θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης και ενός (1) εξαμήνου υποχρεωτικής Πρακτικής Άσκησης ή Μαθητείας. Η ολοκλήρωση των σπουδών οδηγεί στην απόκτηση Διπλώματος Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής στις εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργεί ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.
ΕΠΠ	Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων – σύστημα ταξινόμησης προσόντων σε 8 επίπεδα, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
EQF	European Qualifications Framework – Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
Δεξιότητες σε επίπεδο 3 του ΕΠΠ	Βλ. επίπεδο 3 του ΕΠΠ https://proson.eoppep.gr/el/HQFLevels
Δεξιότητες σε επίπεδο 4 του ΕΠΠ	Βλ. επίπεδο 4 του ΕΠΠ
Δεξιότητες σε επίπεδο 5 του ΕΠΠ	Βλ. επίπεδο 5 του ΕΠΠ
ΣυΕΠ	Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός – υποστήριξη μαθητών στη διαχείριση της σταδιοδρομίας τους και στη λήψη εκπαιδευτικών & επαγγελματικών αποφάσεων.
WBL (Work-Based Learning)	Μάθηση στον χώρο εργασίας – βασική παιδαγωγική αρχή της Μαθητείας και των προγραμμάτων ΕΕΚ.

Πρακτική Άσκηση	Εφαρμογή γνώσεων σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον στο πλαίσιο σπουδών.
Πιστοποίηση Προσόντων	Εξετάσεις αξιολόγησης αποφοίτων ΕΕΚ, που διενεργούνται σε πανελλαδική κλίμακα από τον ΕΟΠΠΕΠ, για την απόδοση αντίστοιχου αναγνωρισμένου Διπλώματος ή Πτυχίου.
Επαγγελματικά Δικαιώματα	Ο όρος «επαγγελματικά δικαιώματα» αναφέρεται στο δικαίωμα πρόσβασης σε συγκεκριμένες νομοθετικά ρυθμιζόμενες επαγγελματικές δραστηριότητες.
Τομέας Ειδικοτήτων	Ομάδα επαγγελματικών κατευθύνσεων (π.χ. Πληροφορική, Υγεία, Μηχανολογία).
Ειδικότητα	Συγκεκριμένο επαγγελματικό αντικείμενο σπουδών εντός τομέα.
Διά Βίου Μάθηση	Συνεχής εκπαίδευση & αναβάθμιση δεξιοτήτων σε όλη τη ζωή.
Europass	Ευρωπαϊκή ψηφιακή πλατφόρμα πρόσβασης στα εργαλεία Europass και σε πληροφορίες για την εκπαίδευση και την αγορά εργασίας .
e-Εγγραφές	Εθνικό πληροφορικό σύστημα ηλεκτρονικών εγγραφών σε ΕΠΑΛ–ΓΕΛ–ΕΣΚ.
Παρατηρητήρια Αγοράς Εργασίας	Δημόσιες βάσεις δεδομένων για ζήτηση επαγγελμάτων & τάσεις απασχόλησης.
Απορρόφηση Αποφοίτων	Ποσοστό αποφοίτων που βρίσκουν εργασία.
Soft Skills	Ήπιες δεξιότητες – όπως π.χ. επικοινωνία, συνεργασία, ομαδικότητα, προσαρμοστικότητα.
Hard Skills	Τεχνικές/εξειδικευμένες δεξιότητες σχετικές με την ειδικότητα.
Ψηφιακές Δεξιότητες (DigComp)	Πλαίσιο αξιολόγησης ικανοτήτων χρήσης τεχνολογίας & πληροφορίας.
Career Guidance	Συμβουλευτική σταδιοδρομίας.
Case Study	Μελέτη πραγματικού ή προσομοιωμένου παραδείγματος για λήψη απόφασης.
Self-Assessment	Αυτοαξιολόγηση ενδιαφερόντων, στόχων και δεξιοτήτων ή/και αναγκών, αξιών, κινήτρων κλπ.
Εκπαιδευτική Διαδρομή	Η πορεία επιλογών σπουδών που οδηγεί σε επαγγελματικό προορισμό.
Digital Competence (Ψηφιακή Επάρκεια)	Ικανότητα χρήσης τεχνολογικών εργαλείων για επικοινωνία, εργασία και μάθηση.

1. ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μετάβαση των νέων από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα, όπως η μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ή η τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί μία από τις κυριότερες εναλλακτικές διαδρομές για την απόκτηση υψηλών ακαδημαϊκών προσόντων και επαγγελματικής εξειδίκευσης και επομένως την εξασφάλιση καλύτερων όρων πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Παράλληλα συμβάλει στη μείωση του χάσματος των δεξιοτήτων, αφού σύμφωνα με μελέτες της ΕΕ[1] (Union of Skills, 2025) τα δυο τρίτα των επαγγελμάτων που εμφανίζουν τη μεγαλύτερη ζήτηση στην αγορά εργασίας είναι επαγγέλματα που απαιτούν σπουδές ΕΕΚ, ενώ παράλληλα οι μισές από τις νέες θέσεις εργασίας μέχρι το 2035 θα είναι θέσεις υψηλής εξειδίκευσης που απαιτούν σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η ανάγκη για έγκυρη, κατανοητή και αξιόπιστη πληροφόρηση είναι καθοριστική, καθώς οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε αυτό το στάδιο επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τη μελλοντική προσωπική και επαγγελματική πορεία των νέων.

Ο παρών Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός (Σ.Υ.Ο.) έχει ως στόχο να παρουσιάσει με τρόπο απλό, λειτουργικό και φιλικό προς τον μαθητή όλες τις διαθέσιμες εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδρομές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ), όπως:

- τις Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ) και τις Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας της Δ.ΥΠ.Α. (ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ), επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
- τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων,
- τις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) και το Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας, επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, καθώς και τα αντίστοιχα επίπεδα προσόντων και τα επαγγέλματα στα οποία οδηγεί κάθε διαδρομή.

Στόχος του Οδηγού δεν είναι απλώς η παράθεση πληροφοριών, αλλά η ενίσχυση της αυτογνωσίας, η ανάδειξη των κριτηρίων επιλογής και η υποστήριξη της λήψης απόφασης με βάση τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες και τις προοπτικές απασχόλησης.

Μέσα από αναλυτικές περιγραφές, συγκριτικούς πίνακες, παραδείγματα, επεξηγηματικά γραφήματα και πρακτικές οδηγίες, ο Οδηγός φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο πληροφόρησης για:

- μαθητές Γυμνασίου & Λυκείου,
- γονείς και κηδεμόνες,
- εκπαιδευτικούς, συμβούλους σταδιοδρομίας/ επαγγελματικού προσανατολισμού και στελέχη της εκπαίδευσης.

Ο Συμβουλευτικός Οδηγός - Παραδοτέο Π.5 – Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός (Σ.Υ.Ο.) για τις εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδρομές - υποστηρίζει το έργο του ΕΟΠΠΕΠ στο πλαίσιο της Πράξης *«Παρατηρητήριο Μετάβασης των Αποφοίτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας» (Μεταφερόμενη Πράξη της ΠΠ 2014–2020, MIS 6005056), που υλοποι-*

1. https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/union-skills_en

είται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» της Προγραμματικής Περιόδου 2021–2027, ανταποκρινόμενος στην ανάγκη για σύγχρονο, αξιόπιστο και εύχρηστο υλικό που ενισχύει την ομαλή μετάβαση των νέων σε μια διαδρομή μάθησης και επαγγελματικής εξέλιξης.

1.2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΥ ΟΔΗΓΟΥ

Ο Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός (Σ.Υ.Ο.) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο εργαλείο ενημέρωσης και προσανατολισμού που στοχεύει να βοηθήσει τους ωφελούμενους να κατανοήσουν σε βάθος το τοπίο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) και να αναγνωρίσουν τις πραγματικές δυνατότητες που τους προσφέρονται. Σε ένα περιβάλλον όπου οι εκπαιδευτικές επιλογές πολλαπλασιάζονται και η αγορά εργασίας εξελίσσεται με ταχύτητα, οι μαθητές/σπουδαστές συχνά δυσκολεύονται να διακρίνουν τις επιλογές που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες, τις δεξιότητες και τις φιλοδοξίες τους. Ο Οδηγός έρχεται να καλύψει αυτό το κενό, παρέχοντας δομημένη, κατανοητή και έγκυρη πληροφόρηση, ενισχύοντας παράλληλα την ικανότητα των νέων να λαμβάνουν συνειδητές αποφάσεις για την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους πορεία.

Ο Συμβουλευτικός Οδηγός επιδιώκει:

1. ***Να ενημερώσει*** *για τις επιλογές που διαθέτουν οι μαθητές μετά το Γυμνάσιο, όπως οι Μεταγυμνασιακές ΕΣΚ, οι ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ, τα ΕΠΑ.Λ. και το Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας, καθώς και οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ).*
2. ***Να αποσαφηνίσει*** *τα επίπεδα προσόντων και τους τίτλους σπουδών που αποδίδει κάθε εκπαιδευτική διαδρομή.*
3. ***Να παρουσιάσει*** *τα επαγγέλματα και τις επαγγελματικές προοπτικές στις οποίες οδηγούν οι επιλογές αυτές.*
4. ***Να υποστηρίξει*** *τη διαδικασία λήψης απόφασης των μαθητών, αναδεικνύοντας τα κριτήρια επιλογής με βάση τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες, τις φιλοδοξίες και τις ανάγκες τους.*
5. ***Να ενισχύσει*** *την κατανόηση της σύνδεσης μεταξύ εκπαίδευσης, κατάρτισης και αγοράς εργασίας.*
6. ***Να συμβάλλει*** *στην ανάπτυξη αυτογνωσίας και στη διαμόρφωση ενός ρεαλιστικού και προσωπικού σχεδίου σταδιοδρομίας.*

Ο Οδηγός λειτουργεί ως πρακτικό εργαλείο πληροφόρησης και συμβουλευτικής, ενισχύοντας την ικανότητα των μαθητών/ σπουδαστών να επιλέγουν με αυτοπεποίθηση την εκπαιδευτική διαδρομή που ανταποκρίνεται καλύτερα στις δυνατότητες και στους στόχους τους.

Ο Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός εντάσσεται στο πλαίσιο των δράσεων του ΕΟΠΠΕΠ για την ενίσχυση της ποιότητας, της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) στην Ελλάδα. Αποτελεί μέρος του υποστηρικτικού υλικού που παράγεται στο πλαίσιο της Πράξης *«Παρατηρητήριο Μετάβασης των Αποφοίτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας (Μεταφερόμενη Πράξη της ΠΠ 2014-2020)», MIS 6005056*, η οποία υλοποιείται από τον ΕΟΠΠΕΠ με ίδια μέσα, στο πλαίσιο του Προγράμματος **«Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»** της Προγραμματικής Περιόδου 2021–2027.

Η Πράξη έχει ως κεντρικό στόχο τη συστηματική παρακολούθηση και ανάλυση της πορείας των

αποφοίτων της ΕΕΚ προς την αγορά εργασίας, την αποτύπωση των αναγκών και των τάσεων που διαμορφώνονται, καθώς και την ενίσχυση της τεκμηριωμένης λήψης αποφάσεων σε επίπεδο πολιτικής και εφαρμογής. Στο πλαίσιο αυτό, ο Οδηγός λειτουργεί ως εργαλείο ενημέρωσης και υποστήριξης για τους μαθητές, συμβάλλοντας στην ομαλή και συνειδητή μετάβαση από το σχολείο στην ΕΕΚ και αργότερα στην απασχόληση.

Μέσω της παρούσας Πράξης, ο ΕΟΠΠΕΠ ενισχύει τον ρόλο του ως εθνικός φορέας πιστοποίησης προσόντων και επαγγελματικού προσανατολισμού, παρέχοντας αξιόπιστες πληροφορίες, σύγχρονα υποστηρικτικά εργαλεία και μηχανισμούς παρακολούθησης που βοηθούν τους νέους να διαμορφώσουν ρεαλιστικά και βιώσιμα σχέδια εκπαιδευτικής και επαγγελματικής εξέλιξης.

Ο Οδηγός, επομένως, δεν αποτελεί απλώς ένα ενημερωτικό υλικό, αλλά **αναπόσπαστο μέρος της συνολικής στρατηγικής του ΕΟΠΠΕΠ** για την ενδυνάμωση των μαθητών/σπουδαστών, την προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην πληροφορία και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών διαδρομών της ΕΕΚ.

1.3. ΠΟΙΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΤΟΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΟΥΝ

Ο Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός έχει σχεδιαστεί ώστε να αποτελέσει ένα εύχρηστο και αξιόπιστο εργαλείο για μια ευρεία ομάδα αποδεκτών που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα στη διαδικασία εκπαιδευτικού και επαγγελματικού προσανατολισμού των μαθητών. Η δομή και το περιεχόμενό του επιτρέπουν την αξιοποίησή του τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και στο πλαίσιο οργανωμένων δράσεων συμβουλευτικής, ενημέρωσης ή υποστήριξης.

Ο Οδηγός απευθύνεται σε:

- **Μαθητές Γυμνασίου** που εξετάζουν τις πρώτες εκπαιδευτικές τους επιλογές και επιθυμούν να γνωρίσουν σε βάθος τις εναλλακτικές διαδρομές της ΕΕΚ.
- **Μαθητές ΕΠΑ.Λ. ή ΓΕ.Λ.** που αναζητούν περαιτέρω κατανόηση των επιλογών εξέλιξης ή εξειδίκευσης, όπως η επιλογή επαγγελματικής ειδικότητας ή η συνέχιση σπουδών στις ΣΑΕΚ ή το μεταλυκειακό έτος Μαθητείας του ΕΠΑ.Λ..
- **Γονείς και κηδεμόνες**, οι οποίοι επιθυμούν να υποστηρίξουν τα παιδιά τους στη λήψη ενημερωμένων και ρεαλιστικών αποφάσεων για τη μελλοντική τους πορεία.
- **Εκπαιδευτικούς**, που λειτουργούν ως σύμβουλοι και καθοδηγητές στη σχολική διαδικασία και χρειάζονται ένα αξιόπιστο εργαλείο για τη σωστή πληροφόρηση των μαθητών.
- **Συμβούλους Σταδιοδρομίας/ Επαγγελματικού Προσανατολισμού** που παρέχουν υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας στις διευθύνσεις Β/θμιας Εκπαίδευσης (Υπεύθυνοι ΣυΕΠ), ή στα Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (ΓΕΑΣ) των ΣΑΕΚ, ή διδάσκουν το μάθημα ΣυΕΠ στην Α τάξη των ΕΠΑΛ, ή συμμετέχουν στα προγράμματα αγωγής σταδιοδρομίας ή/και τα εργαστήρια δεξιοτήτων στην Β/θμια εκπαίδευση.
- **Στελέχη εκπαίδευσης, διοίκησης και φορείς πολιτικής**, οι οποίοι αξιοποιούν τον οδηγό για ενημέρωση, σχεδιασμό δράσεων και διαμόρφωση στρατηγικών παρεμβάσεων στον τομέα της ΕΕΚ.
- **Φορείς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης**, που επιθυμούν να ενημερώνουν καλύτερα τους ενδιαφερόμενους για τις δυνατότητες σπουδών και τις επαγγελματικές προοπτικές που προσφέρουν.

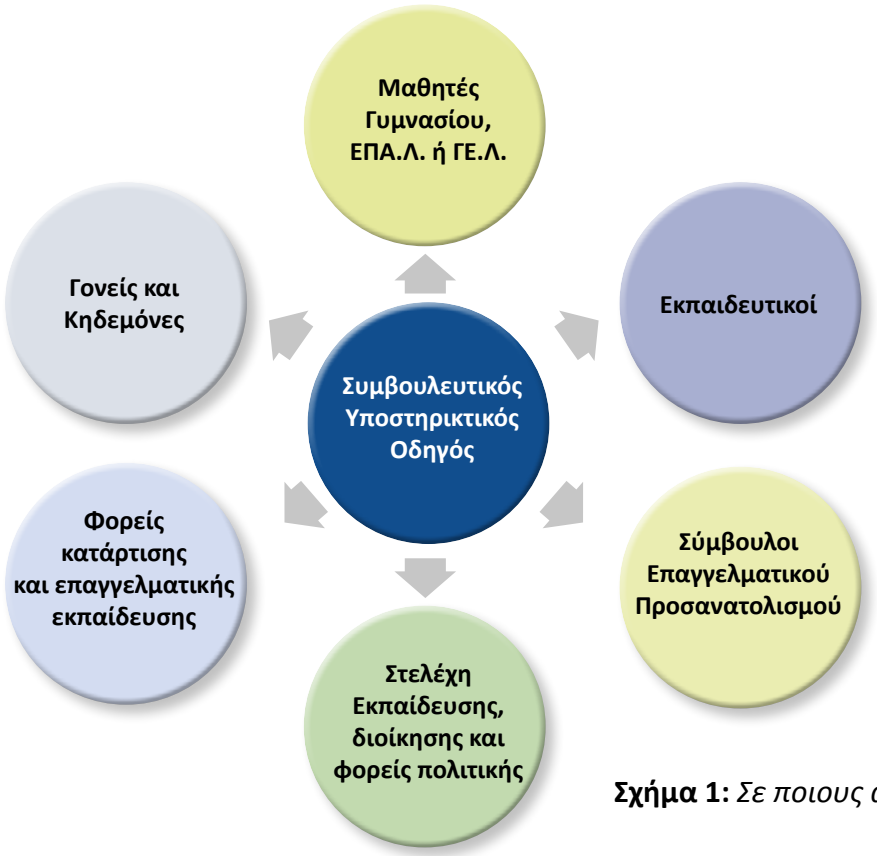

Σχήμα 1: *Σε ποιους απευθύνεται ο Οδηγός*

Με αυτόν τον τρόπο, ο Οδηγός καλύπτει ένα πολύπλευρο φάσμα χρηστών και υποστηρίζει την ορθολογική, τεκμηριωμένη και αποτελεσματική λήψη αποφάσεων σχετικά με τις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές διαδρομές των νέων.

1.4. ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΣΗΣ – ΠΩΣ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΓΟΝΕΙΣ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΤΟΝ ΟΔΗΓΟ

Ο Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός έχει σχεδιαστεί ώστε να λειτουργεί ως πρακτικό, εύχρηστο και ευέλικτο εργαλείο πληροφόρησης. Η δομή του επιτρέπει στους χρήστες να πλοηγηθούν γρήγορα στα θέματα που τους ενδιαφέρουν, ενώ το περιεχόμενο είναι οργανωμένο έτσι ώστε να υποστηρίζει τη λήψη αποφάσεων σε κάθε στάδιο της εκπαιδευτικής διερεύνησης. Για τον λόγο αυτό, ο Οδηγός μπορεί να αξιοποιηθεί με διαφορετικούς τρόπους από μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς και συμβούλους σταδιοδρομίας, ανάλογα με τις ανάγκες και τον ρόλο του καθενός.

Ο Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός έχει σχεδιαστεί ώστε να λειτουργεί όχι μόνο ως έντυπο εργαλείο πληροφόρησης, αλλά και ως διαδραστικός χάρτης σταδιοδρομίας. Μέσω της ηλεκτρονικής του μορφής (PDF με ενεργούς υπερσυνδέσμους), ο Οδηγός καθοδηγεί τους μαθητές, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς προς εξειδικευμένα εργαλεία αυτογνωσίας, συμβουλευτικής και πληροφόρησης, όπως οι ψηφιακές υπηρεσίες του ΕΟΠΠΕΠ, τα εργαλεία Europass και οι επίσημοι οδηγοί σπουδών.

Με τον τρόπο αυτό, ο Οδηγός συνδέει άμεσα τη θεωρητική πληροφόρηση με την πρακτική διερεύνηση ενδιαφερόντων, δεξιοτήτων και εκπαιδευτικών επιλογών, υποστηρίζοντας ενεργά τη διαδικασία λήψης απόφασης.

Πώς μπορούν να τον χρησιμοποιήσουν οι μαθητές/σπουδαστές

Οι μαθητές/σπουδαστές μπορούν να αξιοποιήσουν τον Οδηγό:

- **Για να ενημερωθούν αναλυτικά** σχετικά με τις διαθέσιμες εκπαιδευτικές διαδρομές μετά το Γυμνάσιο και Λύκειο.
- **Για να συγκρίνουν επιλογές**, τη διάρκεια σπουδών, τα επίπεδα προσόντων, τις ειδικότητες και τις επαγγελματικές προοπτικές.
- **Για να εντοπίσουν την εκπαιδευτική διαδρομή** που ταιριάζει καλύτερα στα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες και τους στόχους τους.
- **Για να κατανοήσουν τη σύνδεση** μεταξύ σπουδών και επαγγελμάτων, αξιοποιώντας τους πίνακες και τις επεξηγήσεις του οδηγού.
- **Για να προετοιμαστούν** για συζητήσεις με γονείς, εκπαιδευτικούς και συμβούλους σταδιοδρομίας/ επαγγελματικού προσανατολισμού.

<u>Πώς μπορούν να τον χρησιμοποιήσουν οι γονείς</u>

Οι γονείς μπορούν να αξιοποιήσουν τον Οδηγό:

- **Για να αποκτήσουν σαφή εικόνα** των εκπαιδευτικών επιλογών που έχει το παιδί τους.
- **Για να υποστηρίξουν συνειδητά** τη διαδικασία λήψης απόφασης, κατανοώντας τα πλεονεκτήματα και τις απαιτήσεις κάθε επιλογής.
- **Για να συζητήσουν με το παιδί τους** επάνω σε πραγματικά δεδομένα, αποφεύγοντας παρανοήσεις ή λανθασμένες αντιλήψεις για τις εκπαιδευτικές διαδρομές.
- **Για να ενισχύσουν τον ρόλο τους** ως συνοδοιπόροι στη διαμόρφωση ενός ρεαλιστικού σχεδίου σταδιοδρομίας.

<u>Πώς μπορούν να τον χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί και οι σύμβουλοι σταδιοδρομίας/ επαγγελματικού προσανατολισμού</u>

Οι εκπαιδευτικοί και οι σύμβουλοι σταδιοδρομίας/ επαγγελματικού προσανατολισμού μπορούν να αξιοποιήσουν τον Οδηγό:

- **Ως υποστηρικτικό υλικό** στις δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού μέσα στη σχολική μονάδα καθώς και στα γραφεία επαγγελματικού προσανατολισμού εκτός σχολικής μονάδας, π.χ. Γραφεία Υπευθύνων ΣυΕΠ στις διευθύνσεις Β/θμιας εκπαίδευσης.
- **Ως πηγή επίσημων, αξιόπιστων και επικαιροποιημένων πληροφοριών** για να καθοδηγούν σωστά τους μαθητές.
- **Για την προετοιμασία παρουσιάσεων, συναντήσεων, εργαστηρίων και συζητήσεων** με μαθητές και γονείς.
- **Για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ σχολείου – οικογένειας – μαθητή**, στηριζόμενοι σε κοινή βάση γνώσης.
- **Για τη διασύνδεση των μαθητών με κατάλληλες επιλογές**, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις κλίσεις τους.

2. ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΕΕΚ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

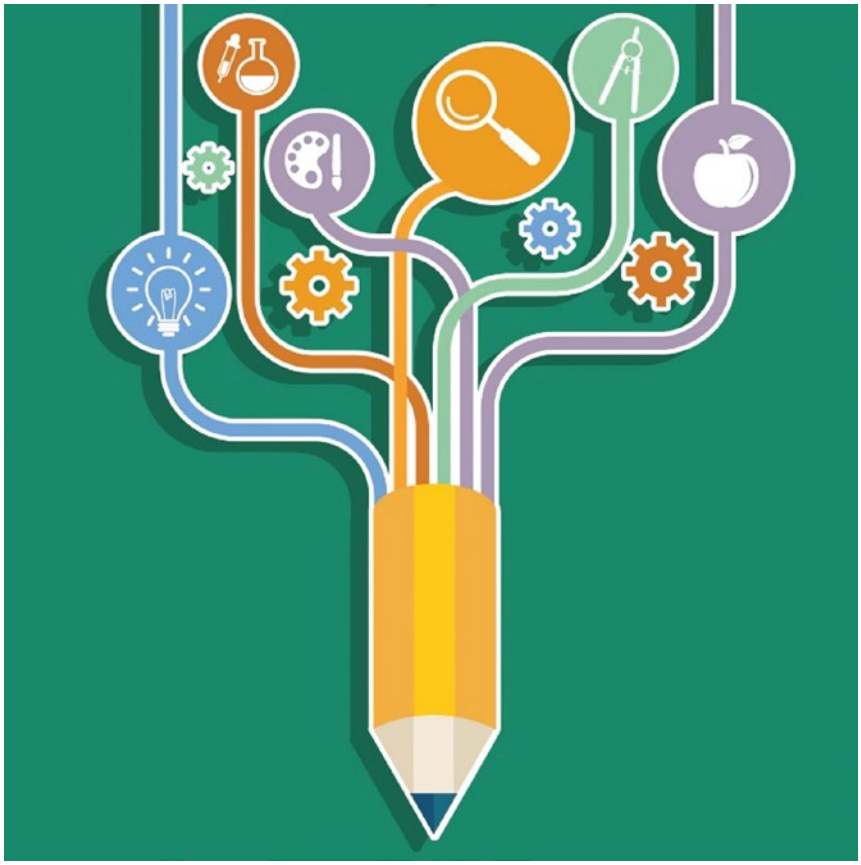

2.1. ΣΥΝΕΚΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Το σύστημα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) στην Ελλάδα αποτελεί έναν ολοκληρωμένο μηχανισμό που στοχεύει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων, των γνώσεων και των επαγγελματικών προσόντων των μαθητών, προσφέροντας ποικίλες διαδρομές μάθησης και πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Η ΕΕΚ καλύπτει την εκπαίδευση και την κατάρτιση που παρέχεται σε αντίστοιχες δομές, ενώ συνδέεται άμεσα με τις ανάγκες της σύγχρονης οικονομίας και τις εξελίξεις της αγοράς εργασίας.

Η δομή της ΕΕΚ επιτρέπει στους νέους να ακολουθήσουν μια ελκυστική, ευέλικτη και πρακτικά προσανατολισμένη εκπαιδευτική πορεία, η οποία μπορεί να ξεκινήσει αμέσως μετά το Γυμνάσιο και να συνεχιστεί σε ανώτερα επίπεδα σπουδών. Παράλληλα, το σύστημα αυτό προσφέρει σαφή επαγγελματικά δικαιώματα και δυνατότητες πιστοποίησης, γεγονός που ενισχύει την αναγνωρισιμότητα και τη φορητότητα των προσόντων στην ελληνική και ευρωπαϊκή αγορά εργασίας.

<u>Δομή και βασικοί πυλώνες του συστήματος ΕΕΚ</u>

Το σύστημα ΕΕΚ στην Ελλάδα περιλαμβάνει:

1. **Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ) και Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας της ΔΥΠΑ (ΕΠΑΣ-ΔΥΠΑ)** – Επίπεδο 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
2. **Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.)** – Επίπεδο 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
3. **Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας ΕΠΑ.Λ.** – Επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
4. **Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ)** – Επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
5. **Κέντρα Διά Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ)** και άλλες δομές μη τυπικής μάθησης
6. **Πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων από τον ΕΟΠΠΕΠ**, όπου αυτό προβλέπεται και ρυθμίζεται θεσμικά.

Το σύστημα ΕΕΚ είναι πλήρως ευθυγραμμισμένο με το **Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)** και το **Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)**, γεγονός που επιτρέπει την αντιστοίχιση των προσόντων και την αυξημένη κινητικότητα στην ΕΕ.

Στη σελίδα 14 αποτυπώνεται το Εκπαιδευτικό Σύστημα στην Ελλάδα, όπως δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της εκπροσώπησης της χώρας μας στο δίκτυο REFERNET. Το ReferNet είναι ένα ευρωπαϊκό δίκτυο που δημιουργήθηκε από το Cedefop το 2002 για να ανταποκριθεί στη συνεχώς αυξανόμενη ανάγκη για συγκριτικές πληροφορίες σε σχέση με τα συστήματα και τις πολιτικές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. (ΕΕΚ). Σκοπός του δικτύου είναι να υποστηρίζει το Cedefop στην προετοιμασία εκθέσεων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) – ή άλλα κοινά, σχετικά με τα εθνικά συστήματα και τις πολιτικές ΕΕΚ και να συμβάλλει στην προβολή και ελκυστικότητα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Αποτελείται από 30 μέλη, γνωστά ως εθνικοί εταίροι ReferNet, από κάθε μέλος της Ευρωπαϊκής Ενωσης, καθώς και την Ισλανδία και Νορβηγία. Οι εθνικοί εταίροι ReferNet είναι οργανισμοί που ασχολούνται με θέματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη χώρα που αντιπροσωπεύουν.

Στη χώρα μας, ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) λειτουργεί από το 2016 ως ο εθνικός εταίρος του ευρωπαϊκού δικτύου ReferNet του CEDEFOP στην Ελλάδα, παρέχοντας πληροφόρηση σχετικά με τις εξελίξεις, τις πολιτικές πρωτοβουλίες, τη στρατηγική, τις δράσεις και τις νομοθετικές ρυθμίσεις σε ό,τι αφορά την Επαγγελματική Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Δία Βίου Μάθηση στην Ελλάδα. Αντίστοιχα, μέσω του δικτύου ενημερώνεται για τα Εθνικά Εκπαιδευτικά Συστήματα και τις πολιτικές ΕΕΚ των άλλων χωρών μελών της ΕΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη σημασία έχει η κατανόηση της δομής και της λειτουργίας του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ), το οποίο αποτελεί το βασικό εργαλείο ταξινόμησης των προσόντων που αποκτώνται μέσω της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της διά βίου μάθησης στην Ελλάδα. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων διαρθρώνεται σε οκτώ (8) επίπεδα και είναι αντιστοιχισμένο με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF), διευκολύνοντας τη διαφάνεια, τη συγκρισιμότητα και την αναγνώριση των προσόντων τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στο ακόλουθο σχήμα παρουσιάζονται τα οκτώ επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και οι βασικές εκπαιδευτικές διαδρομές που συνδέονται με αυτά στο ελληνικό σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

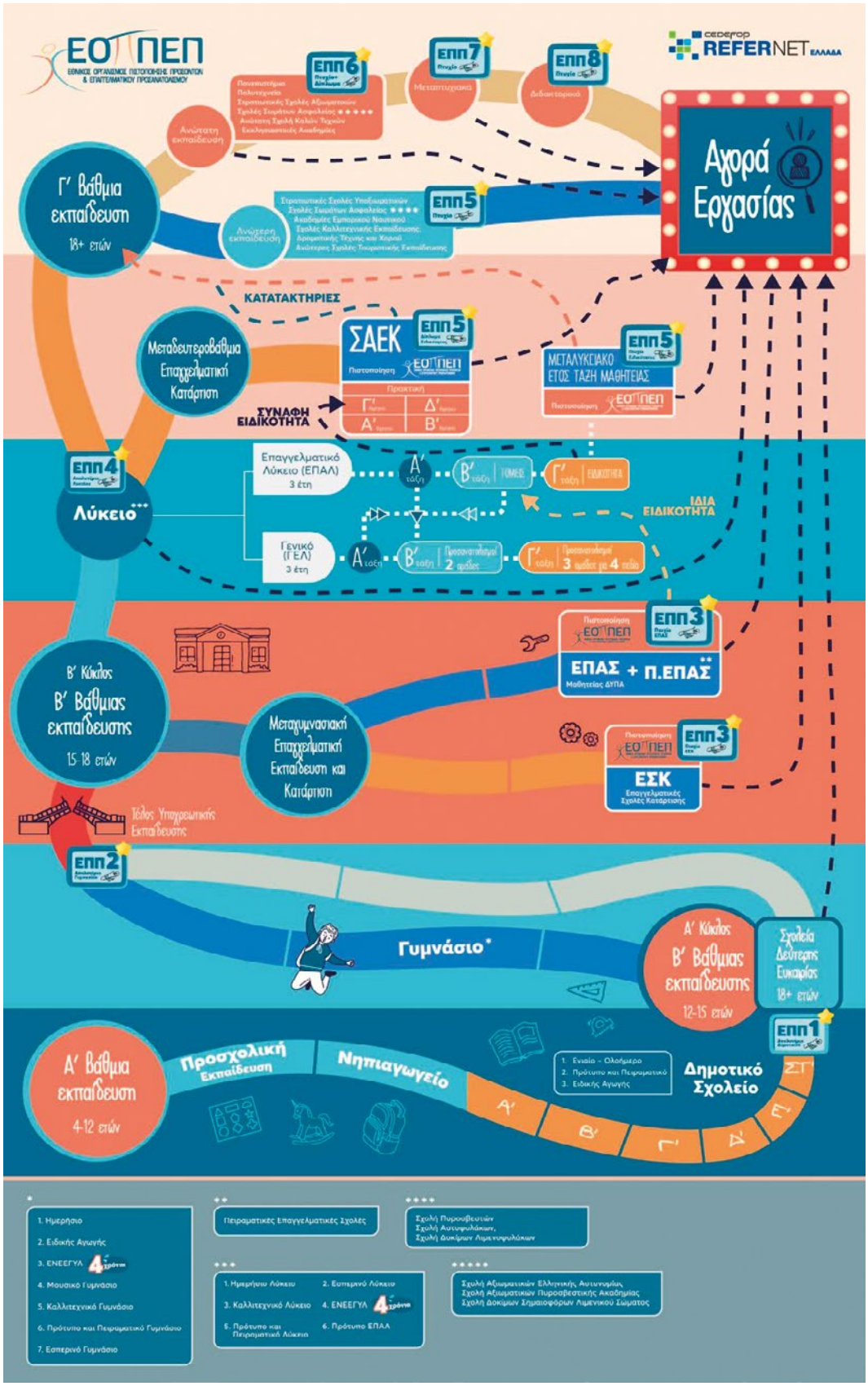

Σχήμα 2: *Τα 8 επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και οι Εκπαιδευτικές Διαδρομές στο Ελληνικό Σύστημα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.* Πηγή: https://refernet.eoppep.gr/

<u>Στόχοι της ΕΕΚ</u>

Το σύστημα της ΕΕΚ επιδιώκει:

1. Να παρέχει στους μαθητές και σπουδαστές **εξειδικευμένες πρακτικές δεξιότητες** και γνώσεις που ανταποκρίνονται στις πραγματικές απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.
2. Να προσφέρει **πολλαπλές, ισότιμες εκπαιδευτικές και επαγγελματικές διαδρομές**.
3. Να ενισχύσει τη **σύνδεση εκπαίδευσης–απασχόλησης**, διευκολύνοντας την είσοδο των νέων στον επαγγελματικό χώρο.
4. Να προωθήσει την **κοινωνική ένταξη**, δίνοντας ευκαιρίες σε διαφορετικές ομάδες μαθητών.
5. Να ενισχύσει τη **διά βίου μάθηση** και τη συνεχή ανάπτυξη δεξιοτήτων.

<u>Ο ρόλος του ΕΟΠΠΕΠ στη λειτουργία του συστήματος ΕΕΚ</u>

Ο ΕΟΠΠΕΠ αποτελεί τον εθνικό φορέα πιστοποίησης προσόντων με αρμοδιότητες που περιλαμβάνουν:

Α. Την πιστοποίηση και χορήγηση τίτλου σπουδών σε αποφοίτους- επιτυχόντες σε εξετάσεις πιστοποίησης:

- Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ)
- ΕΠΑΛ- Τάξη Μαθητείας
- ΕΠΑΣ και Προτύπων ΕΠΑΣ της ΔΥΠΑ

Β. Τη χορήγηση πιστοποιητικού επάρκειας σε επαγγελματίες επιτυχόντες σε εξετάσεις πιστοποίησης:

- Προσωπικού Ιδιωτικής Ασφάλειας
- Κομμωτών- κουρέων και τεχνιτών περιποίησης χεριών και ποδιών
- Φορτοεκφορτωτών Ξηράς – Λιμένος

Γ. Τη χορήγηση πιστοποιητικών που χορηγούνται σε φυσικά πρόσωπα που έχουν συμμετάσχει επιτυχώς σε εξετάσεις για την απόκτηση άδειας άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, αναφορικά με τον σταθερό εξοπλισμό ψύξης, κλιματισμού και αντλιών θερμότητας, καθώς και τις μονάδες ψύξης σε φορτηγά-ψυγεία και ρυμουλκούμενα ψυγεία που περιέχουν ορισμένα φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/2067 της Επιτροπής.

Δ. Την πιστοποίηση εκπαιδευτικής επάρκειας εκπαιδευτών ενηλίκων της μη τυπικής εκπαίδευσης.

Ε. Την πιστοποίηση Συμβούλων Σταδιοδρομίας/ επαγγελματικού προσανατολισμού.

ΣΤ. Τη διατύπωση γνώμης, ως προς τη συνδρομή των κτιριολογικών προϋποθέσεων, για την αδειοδότηση:

- Νομικών Προσώπων Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΝΠΠΕ)
- Κολλεγίων

- Κέντρων Δια Βίου Μάθησης
- Ιδιωτικών ΣΑΕΚ
- Ιδιωτικών σχολείων Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- Ιδιωτικών νηπιαγωγείων

Ζ. Την έγκριση ίδρυσης και λειτουργίας Φροντιστηρίων και Κέντρων Ξένων Γλωσσών, των οποίων ο συνολικός αριθμός εκπαιδευομένων ανά ώρα και ανά κτιριολογική μονάδα (αυτοτελές κτίριο ή όροφος σε πολυώροφο κτίριο) υπερβαίνει τον αριθμό των εβδομήντα πέντε (75).

Η. Την πιστοποίηση φορέων χορήγησης πιστοποιητικών πληροφορικής

Θ. Την πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων και Πλαισίων Προδιαγραφών Προγραμμάτων ΕΕΚ https://ergonesti.eoppep.gr/

Παράλληλα, ο ΕΟΠΠΕΠ είναι:

- Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF NCP) https://proson.eoppep.gr/en
- Εθνικό Σημείο Αναφοράς στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET) https://eqavet.eoppep.gr/
- Εθνικός εταίρος στο ευρωπαϊκό δίκτυο ReferNet του για την πληροφόρηση σχετικά με τα εθνικά συστήματα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτιση https://refernet.eoppep.gr/
- Εθνικό Κέντρο Ευρωδιαβατηρίου (Europass) για τη διαφάνεια δεξιοτήτων και προσόντων https://europass.eoppep.gr
- Εθνικό Κέντρο Πληροφόρησης για τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (Euroguidance) https://e-stadiodromia.eoppep.gr/ | https://www.euroguidance.eu/

Μέσω των παραπάνω δράσεων καθώς και μέσω της υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (ERASMUS+, ΤΑΑ) και προγραμμάτων ΕΣΠΑ συμβάλλει καθοριστικά στη διαμόρφωση ενός συστήματος ΕΕΚ που βασίζεται στην ποιότητα, στη διαφάνεια, στη συγκρισιμότητα και στη φορητότητα των προσόντων.

Σύνδεση της ΕΕΚ με την αγορά εργασίας

Η ΕΕΚ είναι στενά συνδεδεμένη με τις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων και της οικονομίας. Μέσα από:

- τη μαθητεία,
- την πρακτική άσκηση,
- τις συνεργασίες με κοινωνικούς εταίρους,
- τα εργαλεία πιστοποίησης του ΕΟΠΠΕΠ,
- και την παρακολούθηση των επαγγελματικών διαδρομών των αποφοίτων μέσω του Παρατηρητηρίου,

δημιουργείται ένα περιβάλλον όπου οι νέοι αποκτούν ουσιαστικά, αξιοποιήσιμα προσόντα και ενισχύουν τη δυνατότητα απασχόλησής τους.

2.2. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΕΕΚ ΚΑΙ ΠΟΙΑ Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ) αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, παρέχοντας στους μαθητές/ σπουδαστές οργανωμένες μαθησιακές διαδρομές που συνδυάζουν θεωρητική γνώση, πρακτική εφαρμογή και ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων. Η ΕΕΚ προσφέρει εξειδικευμένη εκπαίδευση προσανατολισμένη στις πραγματικές ανάγκες της οικονομίας και της αγοράς εργασίας, συμβάλλοντας στη δημιουργία καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού και στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων.

Σε αντίθεση με τη γενική εκπαίδευση, η οποία εστιάζει κυρίως στη γενική παιδεία και την ακαδημαϊκή προετοιμασία, η ΕΕΚ ενσωματώνει πρακτικές μορφές μάθησης, εμπειρίες στο εργασιακό περιβάλλον και επαφή με τις σύγχρονες τεχνολογικές και επαγγελματικές εξελίξεις. Με τον τρόπο αυτό, λειτουργεί ως γέφυρα ανάμεσα στον κόσμο της εκπαίδευσης και τον κόσμο της εργασίας, προσφέροντας σαφείς επαγγελματικές διεξόδους και δυνατότητες εξέλιξης.

Η θέση της ΕΕΚ στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει ενισχυθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, με την ανάπτυξη νέων θεσμών, τη βελτίωση της ποιότητας, την αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών και τη στενότερη διασύνδεση με τις ανάγκες της αγοράς. Η δομή της επιτρέπει στους μαθητές να ξεκινήσουν τη διαδρομή τους αμέσως μετά το Γυμνάσιο και να συνεχίσουν σε ανώτερα επίπεδα σπουδών, ενώ παράλληλα παρέχει επαγγελματικά δικαιώματα που αναγνωρίζονται τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη, μέσω του Εθνικού και του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Ετσι, η ΕΕΚ αποτελεί μια σύγχρονη, αποδοτική και κοινωνικά χρήσιμη επιλογή για τους μαθητές που επιθυμούν να αποκτήσουν εξειδικευμένα προσόντα, να ενταχθούν αποτελεσματικά στην αγορά εργασίας και να διαμορφώσουν μια σαφή και ρεαλιστική επαγγελματική πορεία.

2.3. ΣΤΟΧΟΙ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕΚ

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ) αποτελεί έναν δυναμικό και εξελισσόμενο τομέα του εκπαιδευτικού συστήματος, με σαφείς στόχους, θεμελιώδεις αρχές και σημαντικές ευκαιρίες για τους μαθητές. Σκοπός της είναι να παρέχει στους νέους σύγχρονες γνώσεις, πρακτικές δεξιότητες και επαγγελματικά προσόντα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της οικονομίας και των επιχειρήσεων, ενισχύοντας παράλληλα τη συνολική ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους και τη δυνατότητά τους να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία και την αγορά εργασίας.

<u>Στόχοι της ΕΕΚ</u>

Οι κύριοι στόχοι του συστήματος ΕΕΚ είναι οι εξής:

- **Απόκτηση εξειδικευμένων επαγγελματικών δεξιοτήτων**, οι οποίες ανταποκρίνονται στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- **Ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων**, μέσω της πρακτικής άσκησης, της μαθητείας και της επαφής με το εργασιακό περιβάλλον.
- **Παροχή πολλαπλών εκπαιδευτικών διαδρομών**, που επιτρέπουν την ομαλή μετάβαση από την τυπική εκπαίδευση στην κατάρτιση, στην απασχόληση και σε ανώτερα επίπεδα σπουδών.
- **Προώθηση της διά βίου μάθησης**, δημιουργώντας ευκαιρίες συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης.
- **Ανάπτυξη προσωπικών και οριζόντιων δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων,** στο πλαίσιο των

στόχων του συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης όπως αυτό θεσμοθετείται στο πλαίσιο του ν. 4763/2020 (Α' 254) «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης». Στο πλαίσιο αυτό προωθείται η ανάπτυξη προσωπικών και οριζόντιων δεξιοτήτων των καταρτιζομένων, όπως η κριτική σκέψη, η συνεργασία, η επικοινωνία, η προσαρμοστικότητα και η υπευθυνότητα, σε ευθυγράμμιση με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Βασικών Ικανοτήτων για τη Διά Βίου Μάθηση.

- **Προώθηση της κοινωνικής ένταξης**, προσφέροντας ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ευάλωτες ομάδες.

Αρχές της ΕΕΚ

Το σύστημα ΕΕΚ στηρίζεται σε αρχές ποιότητας, διαφάνειας, αξιοπιστίας, σύνδεσης με την αγορά εργασίας, ισότητας ευκαιριών, ευελιξίας και καινοτομίας, όπως προβλέπεται στο ν. 4763/2020 (Α' 254), στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και στις ευρωπαϊκές πολιτικές για την ΕΕΚ (EQF, EQAVET).

- **Ποιότητα και διαφάνεια**, με σαφή προγράμματα σπουδών, μηχανισμούς αξιολόγησης και πιστοποίησης.
- **Αξιοπιστία και αναγνώριση προσόντων**, μέσω του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και της αντιστοίχισής του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
- **Σύνδεση με την αγορά εργασίας**, μέσα από την πρακτική άσκηση, τη μαθητεία και τη συνεργασία με επιχειρήσεις και κοινωνικούς εταίρους.
- **Ισότητα ευκαιριών**, ώστε όλοι οι μαθητές να έχουν πρόσβαση σε ποιοτικές εκπαιδευτικές επιλογές.
- **Ευελιξία**, που επιτρέπει την προσαρμογή των διαδρομών σπουδών σε ατομικές ανάγκες, δεξιότητες και επαγγελματικές φιλοδοξίες.
- **Καινοτομία**, με ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών, σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας και εργαλείων μάθησης.

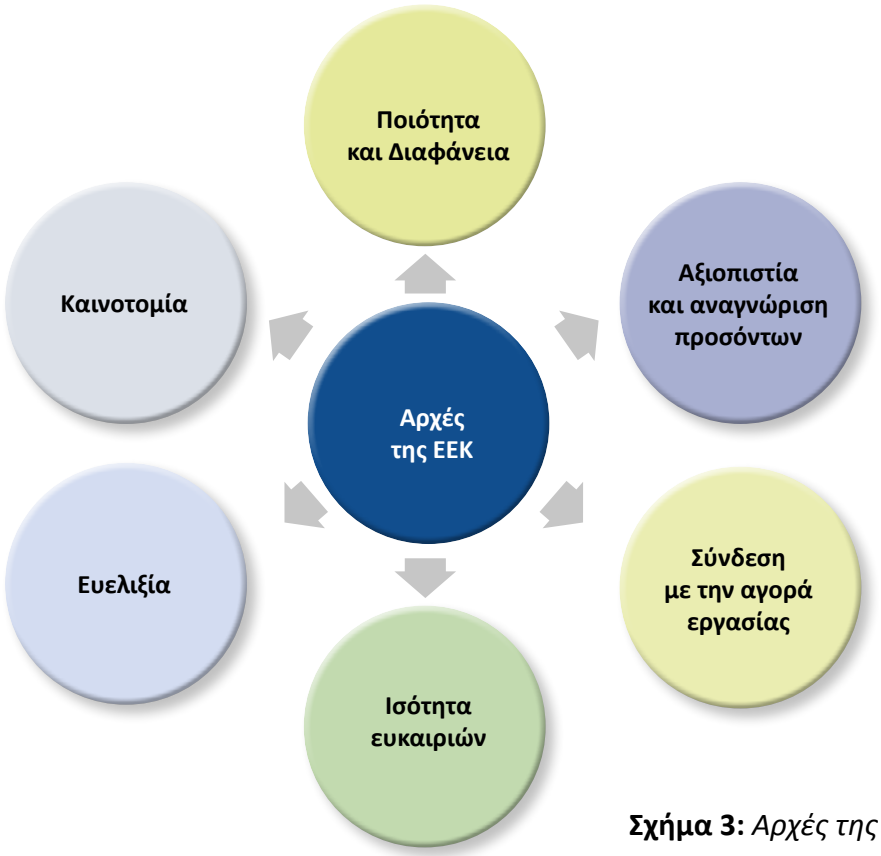

Σχήμα 3: *Αρχές της ΕΕΚ*

Ευκαιρίες που προσφέρει η ΕΕΚ

Οι μαθητές/σπουδαστές που επιλέγουν την ΕΕΚ επωφελούνται από ένα πλούσιο σύνολο ευκαιριών:

- **Πρόσβαση σε ειδικότητες υψηλής ζήτησης** και σύγχρονα επαγγέλματα με σημαντικές προοπτικές εξέλιξης.
- **Πραγματική σύνδεση με το εργασιακό περιβάλλον**, μέσω μαθητείας και πρακτικής άσκησης.
- **Απόκτηση επαγγελματικών δικαιωμάτων**, τα οποία αναγνωρίζονται στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.
- **Δυνατότητα συνέχισης σπουδών** σε ανώτερα επίπεδα, όπως οι ΣΑΕΚ, η τριτοβάθμια εκπαίδευση ή εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης.
- **Ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων σταδιοδρομίας,** σύμφωνα με το εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για την ΕΕΚ και τη Δια Βίου Μάθηση.
- **Συμμετοχή σε ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες**, όπως προγράμματα κινητικότητας και ανταλλαγών (π.χ. Erasmus+).

Η ΕΕΚ, μέσα από τους στόχους, τις αρχές και τις ευκαιρίες που προσφέρει, αποτελεί μια ολοκληρωμένη, σύγχρονη και ελκυστική επιλογή για τους μαθητές που επιθυμούν να χτίσουν σταθερές βάσεις για το μέλλον τους.

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΟΠΠΕΠ ΚΑΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ (ΕΠΠ)

Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) αποτελεί τον δημόσιο φορέα που είναι επιφορτισμένος με τη διασφάλιση της ποιότητας, την πιστοποίηση προσόντων και τον συντονισμό του επαγγελματικού προσανατολισμού στο πλαίσιο του συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ). Ο ρόλος του είναι καθοριστικός για τη λειτουργία, τη διαφάνεια και την αξιοπιστία του συστήματος, καθώς και για την ενίσχυση της αντιστοίχισης εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας.

Ο ρόλος του ΕΟΠΠΕΠ στην ΕΕΚ

Ο ΕΟΠΠΕΠ συμβάλλει στην αποτελεσματική λειτουργία και αναβάθμιση του συστήματος ΕΕΚ μέσα από τις ακόλουθες βασικές αρμοδιότητες:

- **Πιστοποίηση προσόντων** σε όλα τα επίπεδα της ΕΕΚ, μέσω οργανωμένων διαδικασιών αξιολόγησης και διενέργειας εξετάσεων.
- **Ανάπτυξη προτύπων επαγγελματικών προσόντων** (Επαγγελματικά Περιγράμματα) που περιγράφουν τις απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για κάθε επάγγελμα.
- **Διασφάλιση ποιότητας** και αδειοδότηση φορέων κατάρτισης και πιστοποίησης, με στόχο τη διαφάνεια και την αξιοπιστία.
- **Σχεδιασμός και εφαρμογή δράσεων και εργαλείων Συμβουλευτικής σταδιοδρομίας/ επαγγελματικού προσανατολισμού**.
- **Παρακολούθηση της μετάβασης των αποφοίτων της ΕΕΚ** στην αγορά εργασίας μέσω του Παρατηρητηρίου, στηρίζοντας τον σχεδιασμό πολιτικών με βάση πραγματικά δεδομένα.
- **Σύνδεση της ΕΕΚ με την αγορά εργασίας**, μέσω συνεργασιών με κοινωνικούς εταίρους, φορείς και επιχειρήσεις.

Με αυτές τις λειτουργίες, ο ΕΟΠΠΕΠ διαδραματίζει στρατηγικό ρόλο στη διαμόρφωση ενός συστήματος ΕΕΚ που βασίζεται στην ποιότητα, την αξιοπιστία και τη διεθνή αναγνώριση.

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)

Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) είναι ένα σύστημα ταξινόμησης και περιγραφής των προσόντων που αποκτώνται μέσω της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της εργασιακής εμπειρίας. Διαρθρώνεται σε **οκτώ επίπεδα**, τα οποία αντιστοιχούν άμεσα στα επίπεδα του **Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF)**, εξασφαλίζοντας τη διαφάνεια, τη συγκρισιμότητα και τη φορητότητα των προσόντων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Κάθε επίπεδο του ΕΠΠ περιγράφεται με βάση:

- **τις Γνώσεις**
- **τις Δεξιότητες**
- **τις Ικανότητες**

Με αυτόν τον τρόπο, το ΕΠΠ αποτυπώνει με σαφήνεια το τι πρέπει να γνωρίζει, να μπορεί να κάνει και να είναι ικανός να εφαρμόζει κάποιος για να θεωρείται ότι κατέχει ένα συγκεκριμένο προσόν.

<u>Η σημασία του ΕΠΠ για την ΕΕΚ</u>

Το ΕΠΠ αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για το σύστημα ΕΕΚ, καθώς:

- **διευκολύνει την κατανόηση των εκπαιδευτικών διαδρομών** και των επιπέδων προσόντων από μαθητές/ σπουδαστές, γονείς και εκπαιδευτικούς,
- **καθιστά ορατή τη δυνατότητα εξέλιξης**, επιτρέποντας στους μαθητές/ σπουδαστές να αντιληφθούν πώς μπορούν να προχωρήσουν από ένα επίπεδο προσόντων στο επόμενο,
- **υποστηρίζει την αντιστοίχιση των επαγγελματικών δικαιωμάτων**,
- **ενισχύει τη διασύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας**,
- **διευκολύνει την κινητικότητα στην Ευρώπη**, καθώς τα ελληνικά προσόντα γίνονται αναγνωρίσιμα και συγκρίσιμα διεθνώς.

Με την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, διαμορφώνεται ένα σύγχρονο, αξιόπιστο και ευθυγραμμισμένο με τα ευρωπαϊκά δεδομένα σύστημα ΕΕΚ που προσφέρει στους μαθητές/ σπουδαστές σαφείς διαδρομές ανάπτυξης και ισχυρά εφόδια για την επαγγελματική τους εξέλιξη.

4. Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΕΕΚ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ) έχει ως βασική της προτεραιότητα τη στενή και ουσιαστική διασύνδεση με την αγορά εργασίας, ώστε να εξασφαλίζει ότι οι μαθητές αποκτούν πραγματικά αξιοποιήσιμες γνώσεις και δεξιότητες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της οικονομίας. Η σχέση αυτή είναι θεμελιώδης, καθώς καθιστά την ΕΕΚ έναν από τους πιο αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την ομαλή μετάβαση των νέων από την εκπαίδευση στην απασχόληση.

Η σύνδεση της ΕΕΚ με την αγορά εργασίας εκδηλώνεται μέσα από ένα σύνολο μηχανισμών, συνεργασιών και πολιτικών που ενισχύουν τη σχέση εκπαίδευσης–απασχόλησης:

Ενσωμάτωση πρακτικής άσκησης και μαθητείας

Η πρακτική άσκηση στις ΣΑΕΚ, το Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας και το πρόγραμμα μάθησης σε εργασιακό χώρο στο πλαίσιο των ΕΠΑΣ της ΔΥΠΑ αποτελούν κομβικά στοιχεία της ΕΕΚ. Μέσα από την εργασιακή εμπειρία σε πραγματικό περιβάλλον:

- οι μαθητές/σπουδαστές αναπτύσσουν επαγγελματικές δεξιότητες,
- εξοικειώνονται με τις απαιτήσεις και τους ρυθμούς της εργασίας,
- αποκτούν εργασιακή κουλτούρα και αυτονομία,
- ενισχύονται οι πιθανότητες πρόσληψης μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης.

Η μαθητεία λειτουργεί ως «γέφυρα» ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη, βελτιώνοντας σημαντικά τη μετάβαση στην αγορά εργασίας.

Σύνδεση προγραμμάτων σπουδών με τις ανάγκες της οικονομίας

Τα προγράμματα σπουδών της ΕΕΚ αναβαθμίζονται συστηματικά, ώστε να αντανακλούν:

- τεχνολογικές εξελίξεις,
- νέα επαγγέλματα και ειδικότητες,
- μεταβολές στη ζήτηση σε κλάδους της οικονομίας.

Η συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους, επιχειρήσεις και επαγγελματικούς φορείς συμβάλλει στον σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών που ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες της αγοράς.

Πιστοποίηση προσόντων ως μηχανισμός αναγνωρισιμότητας

Η πιστοποίηση προσόντων από τον ΕΟΠΠΕΠ:

- διασφαλίζει την ποιότητα και την εγκυρότητα του επαγγελματικού προσόντος,
- ενισχύει τη διαφάνεια για τους εργοδότες,
- διευκολύνει την επιλογή κατάλληλου εργατικού δυναμικού,
- ενισχύει την κινητικότητα στην Ελλάδα και την Ευρώπη.

Ενα πιστοποιημένο προσόν αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για την απασχόληση των αποφοίτων.

Παρακολούθηση των επαγγελματικών διαδρομών των αποφοίτων

Μέσω της δημιουργίας από τον ΕΟΠΠΕΠ του *Παρατηρητηρίου Μετάβασης των Αποφοίτων ΕΕΚ προς την Αγορά Εργασίας*:

- συλλέγονται αξιόπιστα δεδομένα για την απασχόληση,
- εντοπίζονται τάσεις και ανάγκες σε επαγγέλματα υψηλής ζήτησης,
- αξιοποιούνται τα αποτελέσματα για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών πολιτικών,
- υποστηρίζονται οι μαθητές/σπουδαστές με ενημερωμένα και τεκμηριωμένα στοιχεία.

Η τεκμηριωμένη πληροφόρηση ενισχύει τη στρατηγική ανάπτυξη του τομέα της ΕΕΚ.

Ενίσχυση της απασχολησιμότητας μέσω οριζόντιων δεξιοτήτων

Η ΕΕΚ δεν παρέχει μόνο τεχνικές γνώσεις, αλλά και οριζόντιες δεξιότητες (soft skills), όπως:

- επικοινωνία,
- συνεργασία,
- κριτική σκέψη,
- επίλυση προβλημάτων,
- Η ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η υπευθυνότητα, η προσαρμοστικότητα, η συνεργασία και η αποτελεσματική επικοινωνία συνδέεται με τις βασικές ικανότητες που προωθούνται στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Βασικών Ικανοτήτων για τη Διά Βίου Μάθηση (Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning, 2018).

Οι δεξιότητες αυτές αποτελούν καθοριστικό παράγοντα για τη διατήρηση της απασχόλησης και την επαγγελματική εξέλιξη.

Ενίσχυση της κινητικότητας στην εκπαίδευση-κατάρτιση και απασχόληση

Η εκπαιδευτική και επαγγελματική κινητικότητα αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες της νέας ευρωπαϊκής στρατηγικής «Ενωση για τις Δεξιότητες» με στόχο τη μείωση του χάσματος των δεξιοτήτων μέσω της καλύτερης φορητότητας και αναγνωρισιμότητας των προσόντων. Η ενιαία αγορά παρέχει ένα μοναδικό πλαίσιο για την ελεύθερη κυκλοφορία των ανθρώπων και των δεξιοτήτων τους. Η ΕΕ έχει θεσπίσει νομοθεσία για την ελεύθερη κυκλοφορία των νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων, καθώς και μια σειρά από εργαλεία διαφάνειας προσόντων και πληροφόρησης , όπως το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF), το Europass, το ESCO, και το EURES. Διευκολύνοντας την διασυνοριακή κινητικότητα γίνεται καλύτερη αντιστοίχιση μεταξύ του συνόλου δεξιοτήτων των ατόμων και των θέσεων εργασίας που αναλαμβάνουν όταν μετακινούνται στην ΕΕ.

Η σύνδεση της ΕΕΚ με την αγορά εργασίας αποτελεί βασικό πυλώνα του συστήματος και διασφαλίζει ότι οι νέοι που επιλέγουν αυτή τη διαδρομή αποκτούν πρακτικά, αξιόπιστα και αναγνωρισμένα προσόντα, αυξάνοντας τις προοπτικές απασχόλησης και επαγγελματικής ανάπτυξης.

5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Μετά την ολοκλήρωση του Γυμνασίου, οι μαθητές έχουν στη διάθεσή τους μια σειρά από εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδρομές που τους επιτρέπουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες και τις επαγγελματικές τους φιλοδοξίες. Το εκπαιδευτικό σύστημα προσφέρει πολλαπλές επιλογές, οι οποίες καλύπτουν διαφορετικές ανάγκες και παρέχουν ισότιμες δυνατότητες εξέλιξης, τόσο στον τομέα της μάθησης όσο και στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Οι διαδρομές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) αποτελούν σημαντική και ολοκληρωμένη επιλογή για όσους επιθυμούν να αποκτήσουν πρακτικές δεξιότητες, αναγνωρισμένα προσόντα και άμεση σύνδεση με την επαγγελματική ζωή. Οι επιλογές αυτές περιλαμβάνουν:

- **Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ) και Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ) της Δ.ΥΠ.Α**., που απευθύνονται σε αποφοίτους Γυμνασίου και οδηγούν σε προσόντα επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Οι απόφοιτοι των ΕΠΑ.Σ. και Προτύπων ΕΠΑ.Σ. (Π.ΕΠΑΣ.) της Δ.ΥΠ.Α. συμμετέχουν σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ. Στους επιτυχόντες χορηγείται Πτυχίο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

- **Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.),** τα οποία προσφέρουν γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και οδηγούν σε απολυτήριο και Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων μετά από ενδοσχολικές εξετάσεις.

- **Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας των ΕΠΑ.Λ.,** μια διαδρομή που ενισχύει την πρακτική εμπειρία σε πραγματικές συνθήκες εργασίας και οδηγεί στην απόκτηση Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, μετά από επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ.

- **Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ),** οι οποίες οδηγούν στην απόκτηση Διπλώματος Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, μετά από επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ.

Κάθε διαδρομή χαρακτηρίζεται από διαφορετική δομή, διάρκεια σπουδών, δυνατότητες εξέλιξης, επαγγελματικά δικαιώματα και πλαίσιο πιστοποίησης. Μέσα από αυτές τις επιλογές, οι μαθητές μπορούν να χαράξουν μια προσωπική και ευέλικτη πορεία ανάπτυξης, που συνδυάζει τη μάθηση με την πρακτική εφαρμογή και ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της σύγχρονης οικονομίας. Στις επόμενες υποενότητες παρουσιάζονται αναλυτικά οι επιλογές αυτές, με σκοπό να υποστηρίξουν τους μαθητές, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς στη διαδικασία διερεύνησης και επιλογής της κατάλληλης εκπαιδευτικής και επαγγελματικής διαδρομής.

6. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

Ο Συνοπτικός Χάρτης Εκπαιδευτικών Επιλογών παρουσιάζει με απλό και κατανοητό τρόπο τις βασικές εκπαιδευτικές διαδρομές που μπορούν να ακολουθήσουν οι μαθητές μετά την ολοκλήρωση του Γυμνασίου. Στόχος του είναι να προσφέρει μια ξεκάθαρη οπτική αποτύπωση των δυνατοτήτων συνέχισης σπουδών στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ), καθώς και των δυνατοτήτων εξέλιξης προς την Ανώτατη Εκπαίδευση.

Ο χάρτης περιλαμβάνει τις βασικές εκπαιδευτικές διαδρομές της ΕΕΚ και τις δυνατότητες συνέχισης προς την Ανώτατη Εκπαίδευση (ΕΣΚ, ΕΠΑ.Λ., Μαθητεία και ΣΑΕΚ), αποτυπώνοντας με ενιαία λογική για κάθε επιλογή:

- **τη διάρκεια σπουδών**,
- **το επίπεδο προσόντων** σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ),
- **τον τίτλο σπουδών που απονέμεται**,
- **τη δυνατότητα εξέλιξης** προς ανώτερα επίπεδα κατάρτισης ή προς την Ανώτατη Εκπαίδευση.

Η οπτική παρουσίαση δίνει στον μαθητή/ σπουδαστή μια καθαρή εικόνα του “μονοπατιού” που μπορεί να ακολουθήσει, βοηθώντας τον να συγκρίνει και να αντιληφθεί τις προοπτικές κάθε διαδρομής.

Σχηματική απεικόνιση εκπαιδευτικών διαδρομών (ενδεικτικά):

Μετά το Γυμνάσιο, οι μαθητές μπορούν να ακολουθήσουν τις ακόλουθες βασικές διαδρομές:

Γυμνάσιο →

- ΕΣΚ → αγορά εργασίας ή ΕΠΑ.Λ.
- ΕΠΑ.Σ. ΔΥΠΑ → αγορά εργασίας ή ΕΠΑ.Λ.
- ΕΠΑ.Λ. → Μεταλυκειακό Έτος → Μαθητεία → Αγορά εργασίας → ΣΑΕΚ → Αγορά εργασίας ή ΑΕΙ (κατατακτήριες) → ΑΕΙ (μέσω πανελλαδικών)

Λύκειο (ΓΕ.Λ./ΕΠΑ.Λ.) →

- ΣΑΕΚ → αγορά εργασίας ή ΑΕΙ
- ΑΕΙ

<u>Βασικές Εκπαιδευτικές Διαδρομές (ΕΣΚ – ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ - ΕΠΑ.Λ. – Μαθητεία – ΣΑΕΚ – Ανώτατη Εκπαίδευση)</u>

1. Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ)

- **Σε ποιους απευθύνονται:** Απόφοιτους Γυμνασίου
- **Διάρκεια σπουδών:** 2 έτη
- **Επίπεδο προσόντων ΕΠΠ:** Επίπεδο 3 του ΕΠΠ
- **Τίτλος σπουδών:** Πτυχίο Επαγγελματικής Κατάρτισης επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

- **Δυνατότητα εξέλιξης:** Συνέχιση σπουδών στην ΕΕΚ (π.χ., ΕΠΑ.Λ.) ή συμμετοχή σε διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων και απασχόληση στην αγορά εργασίας.
- Περισσότερες πληροφορίες: ΕΟΠΠΕΠ – Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (Επίπεδο 3) https://proson.eoppep.gr/el/HQFLevels

2. Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.) της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.)

- **Σε ποιους απευθύνονται:** κατόχους απολυτηρίου Γυμνασίου ή ισότιμου τίτλου και ηλικίας έως 29 ετών.
- **Διάρκεια σπουδών:** Η φοίτηση στις ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας είναι διετής και περιλαμβάνει Α΄ και Β΄ τάξη. Τα προγράμματα Μαθητείας των ΕΠΑ.Σ. της Δ.ΥΠ.Α περιλαμβάνουν σε κάθε ειδικότητα «Πρόγραμμα Μάθησης στην Εκπαιδευτική Δομή» ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας και «Πρόγραμμα Μάθησης σε Εργασιακό Χώρο». Η χρονική διάρκεια της Σύμβασης Μαθητείας είναι έως 21 μήνες και δύναται να αρχίσει με την έναρξη του διδακτικού έτους της Α΄ τάξης.
- **Επίπεδο προσόντων ΕΠΠ:** Επίπεδο 3 του ΕΠΠ
- **Τίτλος σπουδών:** Πτυχίο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων
- **Δυνατότητα εξέλιξης:** Συνέχιση σπουδών στην ΕΕΚ (π.χ., ΕΠΑ.Λ.) ή συμμετοχή σε διαδικασίες πιστοποίησης προσόντων και απασχόληση στην αγορά εργασίας.
- **Λειτουργούν επίσης ΕΠΑΣ για ΑμεΑ.**
- Επίσης λειτουργούν και Πειραματικές Επαγγελματικές Σχολές (Π.ΕΠΑΣ) Μαθητείας. Η Δ.ΥΠ.Α. ίδρυσε το 2021 επτά (7) νέες Πειραματικές Επαγγελματικές Σχολές (Π.ΕΠΑΣ) Μαθητείας, οι οποίες λειτουργούν σε επτά πόλεις, με τρεις ειδικότητες στον τομέα του τουρισμού και της φιλοξενίας. Οι ειδικότητες στις Πειραματικές Σχολές είναι:
  - Τεχνίτης Μαγειρικής Τέχνης
  - Τεχνίτης Επισιτισμού
  - Υπάλληλος Υποδοχής Πελατών Ξενοδοχείου.
- Περισσότερες πληροφορίες: Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) – ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας https://www.dypa.gov.gr/mathitia

3. Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.)

- **Σε ποιους απευθύνονται: Απόφοιτους Γυμνασίου**
- **Διάρκεια σπουδών:** 3 έτη
- **Επίπεδο προσόντων ΕΠΠ:** Επίπεδο 4 του ΕΠΠ
- **Τίτλος σπουδών:** Απολυτήριο ΕΠΑ.Λ. & Πτυχίο ειδικότητας επιπέδου 4
- **Δυνατότητα εξέλιξης:**

- Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας (Επίπεδο 5)
- Συμμετοχή στις πανελλαδικές εξετάσεις για εισαγωγή στα ΑΕΙ (ποσοστό εισαγωγής για αποφοίτους ΕΠΑ.Λ.) σε συγκεκριμένα Τμήματα βάσει του επαγγελματικού τομέα στον οποίο ανήκει ο υποψήφιος ή σε Τμήματα της κοινής ομάδας για όλους τους επαγγελματικούς τομείς [2]
- Εγγραφή σε ΣΑΕΚ σε συναφή ειδικότητα

❖ Περισσότερες πληροφορίες: Υπουργείο Παιδείας – Ηλεκτρονικές Εγγραφές & ΕΠΑ.Λ. https://e-eggrafes.minedu.gov.gr

4. Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας (ΕΠΑ.Λ.)

❖ **Απευθύνεται σε:** Αποφοίτους ΕΠΑ.Λ.

❖ **Διάρκεια:** 1 έτος

❖ **Επίπεδο προσόντων ΕΠΠ:** Επίπεδο 5 του ΕΠΠ

❖ **Τίτλος σπουδών:** Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του ΕΠΠ (μετά από επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ)

❖ **Δυνατότητα εξέλιξης: Δυνατότητα κατάταξης σε τμήματα ΑΕΙ (κατατακτήριες εξετάσεις) συναφούς ειδικότητας.** Είσοδος στην αγορά εργασίας με ενισχυμένα επαγγελματικά προσόντα, ή συνέχιση σε ειδικές δομές εκπαίδευσης/κατάρτισης

❖ Περισσότερες πληροφορίες: Πληροφοριακό σύστημα υποβολής αιτήσεων ΕΟΠΠΕΠ για εξετάσεις πιστοποίησης Μεταλυκειακού Ετους – Τάξης Μαθητείας (ΕΠΑ.Λ.) — https://epal.eoppep.gr/

***5.* Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ)**

❖ **Σε ποιους απευθύνονται:** Αποφοίτους Λυκείου (ΓΕ.Λ. ή ΕΠΑ.Λ.)

❖ **Διάρκεια σπουδών:** 5 εξάμηνα (4 εξάμηνα κατάρτισης & 1 εξάμηνο Πρακτικής Ασκησης)

❖ **Επίπεδο προσόντων ΕΠΠ:** Επίπεδο 5

❖ **Τίτλος σπουδών:** Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του ΕΠΠ

❖ **Δυνατότητα εξέλιξης:**

- Αμεση επαγγελματική ένταξη στην αγορά εργασίας.
- Πρόσβαση στην Γ’ βαθμια εκπαίδευση με ποσόστωση και συμμετοχή σε κατατακτήριες εξετάσεις σε τμήματα/ σχολές συναφούς ειδικότητας, εφόσον προκηρύσσονται, σύμφωνα με αποφάσεις των οικείων Τμημάτων.

2. Παραπομπή σε Μηχανογραφικό ΕΠΑΛ

Περισσότερες πληροφορίες:

- ΓΓΕΕΚ & ΔΒΜ – Χάρτης ΣΑΕΚ: https://ieklab.sch.gr/saekmap
- ΕΟΠΠΕΠ – Επίπεδο 5 ΕΠΠ: https://proson.eoppep.gr/el/HQFLevels

6. Ανώτατη Εκπαίδευση (ΑΕΙ)

- **Απευθύνεται σε:** Αποφοίτους ΓΕ.Λ. & ΕΠΑ.Λ. μέσω συμμετοχής σε πανελλαδικές εξετάσεις και δυνητικά σε πιστοποιημένους αποφοίτους ΣΑΕΚ, μέσω κατατακτήριων εξετάσεων, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος.
- **Επίπεδο προσόντων ΕΠΠ:** Επίπεδο 6 (Πτυχίο), επίπεδα 7–8 για μεταπτυχιακές/διδακτορικές σπουδές
- **Δυνατότητα εξέλιξης:** Ακαδημαϊκή πορεία, επαγγελματική εξειδίκευση, πρόσβαση στην αγορά εργασίας σε κλάδους υψηλής επιστημονικής εξειδίκευσης
- Περισσότερες πληροφορίες: Υπουργείο Παιδείας – Πανελλαδικές Εξετάσεις & Ανώτατη Εκπαίδευση https://www.minedu.gov.gr/geniko-lykeio-m/anakoinwseis-gel

Ο ρόλος του συνοπτικού χάρτη

Ο Συνοπτικός Χάρτης λειτουργεί ως εργαλείο πλοήγησης, επιτρέποντας στους μαθητές να δουν:

- ποια είναι η αφετηρία κάθε διαδρομής,
- ποια επίπεδα προσόντων μπορεί να κατακτήσει κανείς,
- πώς μπορεί να εξελιχθεί από το ένα επίπεδο στο επόμενο,
- ποιες επιλογές **οδηγούν** στην αγορά εργασίας και ποιες στην ανώτερη ή ανώτατη εκπαίδευση.

Αποτελεί επομένως ένα χρήσιμο σημείο προσανατολισμού για τη λήψη ενημερωμένων και συνειδητών αποφάσεων.

Διαδρομή	Αφετηρία	Διάρκεια	Επίπεδο ΕΠΠ	Τίτλος Σπουδών	Δυνατότητα Συνέχειας
ΕΣΚ	Μετά το Γυμνάσιο	2 έτη	3	Πτυχίο ΕΕΚ επιπέδου 3 του ΕΠΠ	ΕΠΑ.Λ., εργασία
ΕΠΑ.Σ. Δ.ΥΠ.Α.	Μετά το Γυμνάσιο	2 έτη	3	Πτυχίο ΕΕΚ επιπέδου 3 του ΕΠΠ	ΕΠΑ.Λ., εργασία
ΕΠΑ.Λ.	Μετά το Γυμνάσιο	3 έτη	4	Απολυτήριο + Πτυχίο Ειδικότητας επιπέδου 4 του ΕΠΠ	Τάξη Μαθητείας, εργασία, ΑΕΙ (ποσόστωση)
ΕΠΑ.Λ.-Τάξη Μαθητείας	Μετά το ΕΠΑ.Λ.	1 έτος	5	Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του ΕΕΠ	Αγορά εργασίας, περαιτέρω κατάρτιση, ΑΕΙ (κατατακτήριες εξετάσεις)
ΣΑΕΚ	Μετά το Λύκειο	2,5 έτη	5	Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του ΕΠΠ	Εργασία, περαιτέρω κατάρτιση, ΑΕΙ (κατατακτήριες εξετάσεις)
Ανώτατη Εκπαίδευση	Μετά το ΓΕ.Λ./ΕΠΑ.Λ.	4+ έτη	6–8	Πτυχίο, Μεταπτυχιακό, Διδακτορικό	Ακαδημαϊκή/επαγγελματική εξέλιξη

Πίνακας 1: *Συγκεντρωτικός πίνακας διάρκειας – επιπέδων – τίτλων*

7. ΜΕΤΑΓΥΜΝΑΣΙΑΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΕΣΚ & ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ)

Στο επίπεδο 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων εντάσσονται διαφορετικές δομές μεταγυμνασιακής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι οποίες παρέχουν εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδρομές με έμφαση στη σύνδεση με την αγορά εργασίας. Στις δομές αυτές περιλαμβάνονται οι Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ), καθώς και οι Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας της ΔΥΠΑ (ΕΠΑΣ και ΠΕΠΑΣ).

Οι Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ) αποτελούν μία από τις βασικές επιλογές των μαθητών μετά το Γυμνάσιο και προσφέρουν ένα πρακτικό, εργαστηριακά προσανατολισμένο πρόγραμμα σπουδών που οδηγεί στην απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων. Απευθύνονται σε νέους που προτιμούν την άμεση σύνδεση με την αγορά εργασίας ή επιθυμούν ένα πρώτο δομημένο βήμα στον χώρο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ).

Τι είναι οι ΕΣΚ και σε ποιους απευθύνονται

Οι ΕΣΚ είναι δημόσιες σχολές του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος που παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση επιπέδου 3, σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ). Απευθύνονται σε αποφοίτους Γυμνασίου και σε μαθητές που αναζητούν μια πιο άμεση, εφαρμόσιμη και πρακτική εκπαίδευση, με στόχο την ταχύτερη είσοδο στον επαγγελματικό χώρο ή την ομαλή μετάβαση σε επόμενες βαθμίδες της ΕΕΚ.

Προγράμματα, τομείς και ειδικότητες

Τα προγράμματα σπουδών των ΕΣΚ έχουν διάρκεια δύο ετών και συνδυάζουν θεωρητικά μαθήματα με ενισχυμένη εργαστηριακή κατάρτιση. Καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων, όπως μηχανολογία, ηλεκτρολογία και ηλεκτρονική, πληροφορική, μεταφορές και οχήματα, γεωπονία, τουρισμός και επισιτισμός, υπηρεσίες και βασικές ειδικότητες στον χώρο της υγείας και της πρόνοιας. Κάθε σχολική μονάδα διαμορφώνει τις ειδικότητες που προσφέρει βάσει των αναγκών της τοπικής αγοράς εργασίας, ώστε οι μαθητές να αποκτούν ουσιαστικές δεξιότητες με άμεση επαγγελματική εφαρμογή.

Τίτλος και αξία σπουδών – Επίπεδο προσόντων

Με την ολοκλήρωση των σπουδών, οι απόφοιτοι λαμβάνουν Πτυχίο Επαγγελματικής Κατάρτισης Επιπέδου 3, το οποίο αναγνωρίζεται από το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και αντιστοιχίζεται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Ο τίτλος αυτός πιστοποιεί ότι ο κάτοχός του διαθέτει βασικές επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες και μπορεί να ανταποκριθεί σε καθήκοντα συγκεκριμένης τεχνικής ή υποστηρικτικής φύσης.

Επαγγελματικά δικαιώματα

Οι απόφοιτοι ΕΣΚ μπορούν να εργαστούν σε επαγγέλματα βοηθητικού ή βασικού τεχνικού επιπέδου, όπως βοηθοί τεχνικών μηχανολογίας, ηλεκτρολογίας, πληροφορικής, τουρισμού, επισιτισμού ή γεωπονίας. Ανάλογα με την ειδικότητα, αποκτούν πρόσβαση σε αντίστοιχες επαγγελματικές δραστηριότητες, οι οποίες καθορίζονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής τους στις προβλεπόμενες διαδικασίες πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων του ΕΟΠΠΕΠ.

Προοπτικές συνέχισης σπουδών

Οι ΕΣΚ λειτουργούν ως εισαγωγική βαθμίδα στην ΕΕΚ και προσφέρουν πολλές δυνατότητες συνέχισης σπουδών. Οι απόφοιτοι μπορούν να εγγραφούν στο Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) και να αποκτήσουν τίτλο επιπέδου 4, ανοίγοντας στη συνέχεια τον δρόμο τόσο για τη Μαθητεία επιπέδου 5 όσο και για πρόσβαση στην Ανώτατη Εκπαίδευση μέσω των πανελλαδικών εξετάσεων (με ποσόστωση). Επιπλέον, μπορούν να συμμετάσχουν σε διαδικασίες πιστοποίησης δεξιοτήτων ή να επιλέξουν άλλες μορφές κατάρτισης στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης.

Παραδείγματα ειδικοτήτων

Στις ΕΣΚ συναντώνται ειδικότητες όπως Βοηθός Ηλεκτρολόγου, Τεχνικός Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων, Βοηθός Τεχνικός Οχημάτων, Βοηθός Τεχνικός Πληροφορικής, Βοηθός Μαγειρικής Τέχνης, Υπάλληλος Τουρισμού και Επισιτισμού, Εργάτης Γεωργίας ή Βοηθός Ξενοδοχειακών Υπηρεσιών. Οι ειδικότητες διαφοροποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες κάθε περιοχής και τις αναπτυξιακές προτεραιότητες των τοπικών οικονομιών.

Θεματική Περιοχή	Περιγραφή
Σε ποιους απευθύνονται	Απόφοιτοι Γυμνασίου που επιθυμούν πρακτική, εργαστηριακή εκπαίδευση, ταχεία επαγγελματική ένταξη ή σταδιακή συνέχιση σπουδών στην ΕΕΚ. Στην περίπτωση των ΕΠΑ.Σ./Π.ΕΠΑ.Σ. της ΔΥΠΑ, απευθύνονται σε κατόχους απολυτηρίου Γυμνασίου ή ισότιμου τίτλου (και όπου προβλέπεται βάσει του ισχύοντος πλαισίου, με ειδικές ρυθμίσεις π.χ. ΕΠΑ.Σ. για ΑμεΑ).
Διάρκεια Σπουδών	2 έτη. Στις ΕΣΚ: συνδυασμός θεωρητικής και ενισχυμένης εργαστηριακής κατάρτισης. Στις ΕΠΑ.Σ./Π.ΕΠΑ.Σ. της ΔΥΠΑ: διετές πρόγραμμα με εκπαίδευση στη σχολή (θεωρία/εργαστήρια) και μαθητεία/μάθηση σε χώρο εργασίας, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
Επίπεδο Προσόντων (ΕΠΠ)	**Επίπεδο 3** – Πτυχίο Επαγγελματικής Κατάρτισης.
Τίτλος Σπουδών	Πτυχίο Επαγγελματικής Κατάρτισης επιπέδου 3 του ΕΠΠ (ΕΣΚ) ή Πτυχίο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 3 του ΕΠΠ (ΕΠΑ.Σ./Π.ΕΠΑ.Σ. ΔΥΠΑ), σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
Χαρακτηριστικά Εκπαίδευσης	Πρακτική και εργαστηριακή κατάρτιση, ανάπτυξη βασικών επαγγελματικών δεξιοτήτων, εστίαση σε εφαρμοσμένες γνώσεις. Στις ΕΠΑ.Σ./Π.ΕΠΑ.Σ. της ΔΥΠΑ εφαρμόζεται επίσης σύστημα μαθητείας, με εναλλαγή εκπαίδευσης στη σχολή και μάθησης στον χώρο εργασίας.
Τομείς Σπουδών	Μηχανολογία, Ηλεκτρολογία/Ηλεκτρονική, Πληροφορική, Οχήματα, Τουρισμός–Επισιτισμός, Γεωπονία, Υγεία & Πρόνοια (βασικές ειδικότητες), Υπηρεσίες, Τεχνικά επαγγέλματα. Στις ΕΠΑ.Σ./Π.ΕΠΑ.Σ. της ΔΥΠΑ οι ειδικότητες καθορίζονται ανά πρόγραμμα και σχολή και περιλαμβάνουν ενδεικτικά ειδικότητες στους τομείς Τουρισμού–Επισιτισμού και Υπηρεσιών (π.χ. Υπάλληλος Υποδοχής Πελατών Ξενοδοχείου, Τεχνίτης Μαγειρικής Τέχνης, Τεχνίτης Επισιτισμού).
Επαγγελματικά Δικαιώματα	Απασχόληση σε βοηθητικές ή βασικές τεχνικές/υποστηρικτικές εργασίες ανά ειδικότητα. Η πρόσβαση σε νομοθετικά ρυθμιζόμενες επαγγελματικές δραστηριότητες και τα σχετικά πεδία άσκησης καθορίζονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και, όπου απαιτείται, τελούν υπό την προϋπόθεση επιτυχούς συμμετοχής στις προβλεπόμενες διαδικασίες πιστοποίησης.
Επαγγελματικές Προοπτικές	Άμεση είσοδος στην αγορά εργασίας ως βοηθοί τεχνικών, εργαζόμενοι υποστήριξης ή βασικού επιπέδου στους αντίστοιχους τομείς.

Εκπαιδευτικές δυνατότητες & πιστοποίηση	Δυνατότητα συνέχισης στην ΕΕΚ μέσω εγγραφής σε ΕΠΑ.Λ. (επίπεδο 4) και, στη συνέχεια, πρόσβαση σε Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας ή/και ΣΑΕΚ (επίπεδο 5), σύμφωνα με τις εκάστοτε προϋποθέσεις. Όπου προβλέπεται, η απόκτηση/ ενίσχυση επαγγελματικών προσόντων ολοκληρώνεται με συμμετοχή σε διαδικασίες πιστοποίησης αρμόδιων φορέων.
Παραδείγματα Ειδικοτήτων	Βοηθός Ηλεκτρολόγου, Τεχνικός Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων, Βοηθός Τεχνικός Οχημάτων, Βοηθός Πληροφορικής, Βοηθός Μαγειρικής, Υπάλληλος Τουρισμού, Εργάτης Γεωργίας, Βοηθός Ξενοδοχειακών Υπηρεσιών. Ενδεικτικά για ΕΠΑ.Σ./Π. ΕΠΑ.Σ. ΔΥΠΑ: Υπάλληλος Υποδοχής Πελατών Ξενοδοχείου, Τεχνίτης Μαγειρικής Τέχνης, Τεχνίτης Επισιτισμού.

Πίνακας 2: *Συνοδευτικός Πίνακας – Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Διαδρομές Επιπέδου 3 (ΕΣΚ & ΕΠΑ.Σ./Π.ΕΠΑ.Σ. ΔΥΠΑ)*

7.1. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ (ΕΠΑ.Λ.)

Τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) αποτελούν βασικό πυλώνα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Ελλάδα και προσφέρουν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο σπουδών που συνδυάζει γενική παιδεία και επαγγελματική εξειδίκευση. Αποτελούν επιλογή για μαθητές που ολοκλήρωσαν το Γυμνάσιο και ενδιαφέρονται να αποκτήσουν σαφές επαγγελματικό προσανατολισμό, πρακτικές δεξιότητες και αναβαθμισμένες προοπτικές εργασιακής ή εκπαιδευτικής εξέλιξης.

<u>Δομή και λειτουργία</u>

Τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) λειτουργούν σε τριετή κύκλο σπουδών. Κατά το **πρώτο έτος φοίτησης (Α΄ τάξη)**, οι μαθητές παρακολουθούν κυρίως μαθήματα γενικής παιδείας και εισαγωγικά μαθήματα προσανατολισμού.

Στο **δεύτερο έτος (Β΄ τάξη**), οι μαθητές επιλέγουν τομέα σπουδών, ο οποίος καθορίζει το ευρύτερο επαγγελματικό πεδίο στο οποίο θα εξειδικευτούν, και παρακολουθούν συνδυασμό γενικών και επαγγελματικών μαθημάτων, καθώς και εργαστηριακή κατάρτιση.

Στο **τρίτο έτος (Γ΄ τάξη**), οι μαθητές επιλέγουν συγκεκριμένη ειδικότητα εντός του τομέα τους και ολοκληρώνουν την επαγγελματική τους εκπαίδευση μέσω εξειδικευμένων μαθημάτων και εργαστηρίων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, οι απόφοιτοι αποκτούν δύο τίτλους σπουδών: το Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου, ισότιμο με το απολυτήριο Γενικού Λυκείου, και το Πτυχίο Ειδικότητας επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Η εκπαιδευτική διαδικασία δίνει έμφαση στη σύνδεση θεωρίας και πράξης. Τα μαθήματα ειδικότητας υποστηρίζονται από εργαστηριακές εφαρμογές, ενώ οι σχολικές μονάδες συνεργάζονται με τοπικούς φορείς και επιχειρήσεις για τη διευκόλυνση πρακτικών εμπειριών όταν αυτό απαιτείται.

Τομείς και ειδικότητες

Το πρόγραμμα των ΕΠΑ.Λ. δομείται σε τομείς επαγγελματικής εκπαίδευσης, μέσα στους οποίους εντάσσονται επιμέρους ειδικότητες. Ενδεικτικά οι βασικοί τομείς περιλαμβάνουν:

- Μηχανολογία
- Ηλεκτρολογία, Ηλεκτρονική και Αυτοματισμό
- Πληροφορική
- Οικονομία και Διοίκηση
- Υγεία, Πρόνοια και Ευεξία
- Γεωπονία, Τρόφιμα και Περιβάλλον
- Τουρισμό
- Ναυτιλιακά Επαγγέλματα
- Κατασκευές και Τεχνικά Επαγγέλματα
- Δομικών Εργων, Δομημένου Περιβάλλοντος και Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού
- Εφαρμοσμένων Τεχνών

Κάθε τομέας περιλαμβάνει εξειδικευμένες ειδικότητες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, όπως Τεχνικός Οχημάτων, Τεχνικός Δικτύων Η/Υ, Βοηθός Νοσηλευτή, Υπάλληλος Διοίκησης, Τεχνικός Ηλεκτρονικών Υπολογιστικών Συστημάτων κ.ά.

Πλεονεκτήματα και δυνατότητες πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Ενα από τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα των ΕΠΑ.Λ. είναι ότι προσφέρουν στους μαθητές διπλή προοπτική: πρόσβαση τόσο στην αγορά εργασίας όσο και στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι απόφοιτοι έχουν το δικαίωμα συμμετοχής σε ειδικές Πανελλαδικές Εξετάσεις για εισαγωγή σε Πανεπιστήμια (ΑΕΙ), μέσα από ειδικό ποσοστό θέσεων για αποφοίτους ΕΠΑ.Λ.

Παράλληλα, οι απόφοιτοι μπορούν να συνεχίσουν στο Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας, όπου ενισχύουν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες και αποκτούν προσόντα επιπέδου 5. Αυτό τους δίνει τη δυνατότητα να ενταχθούν άμεσα στην αγορά εργασίας με υψηλότερη εξειδίκευση. Τα ΕΠΑ.Λ. προσφέρουν επίσης αναβαθμισμένη επαγγελματική προοπτική, καθώς οι απόφοιτοι διαθέτουν πρακτικές δεξιότητες, εργαστηριακή εμπειρία και πιστοποιημένες γνώσεις στις ειδικότητες που επιλέγουν.

Πιστοποίηση και επαγγελματικά προσόντα

Με την ολοκλήρωση της φοίτησης, οι μαθητές λαμβάνουν Πτυχίο Ειδικότητας Επιπέδου 4, το οποίο αποδεικνύει ότι διαθέτουν ολοκληρωμένες επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες. Το επίπεδο 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) τους επιτρέπει να αναλάβουν καθήκοντα μεγαλύτερης ευθύνης σε σχέση με τους αποφοίτους επιπέδου 3.

Για όσους επιλέξουν να συνεχίσουν στην επιπλέον Τάξη Μαθητείας, η διαδικασία ολοκληρώνεται με συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης του ΕΟΠΠΕΠ, μέσω των οποίων απονέμεται τίτλος επιπέδου 5, ο οποίος αναγνωρίζεται τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη. Η πιστοποίηση προσόντων ενισχύει την επαγγελματική αναγνωρισιμότητα και διευκολύνει την πρόσβαση των αποφοίτων σε εξειδικευμένες θέσεις εργασίας, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην επαγγελματική κινητικότητα και ανάπτυξη.

Θεματική Περιοχή	Περιγραφή
Δομή & Διάρκεια Σπουδών	Τριετής φοίτηση με συνδυασμό θεωρητικών μαθημάτων, εργαστηρίων και μαθημάτων ειδικότητας. Οι μαθητές αποκτούν απολυτήριο Λυκείου **και** πτυχίο ειδικότητας.
Επίπεδο Προσόντων (ΕΠΠ)	**Επίπεδο 4** – Πτυχίο Ειδικότητας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.
Τίτλοι Σπουδών	• Απολυτήριο Λυκείου
	• Πτυχίο Ειδικότητας ΕΠΑ.Λ. (Επίπεδο 4 ΕΠΠ – EQF)
Τομείς Σπουδών	Μηχανολογία, Ηλεκτρολογία/Ηλεκτρονική/Αυτοματισμός, Πληροφορική, Οικονομία & Διοίκηση, Υγεία-Πρόνοια-Ευεξία, Γεωπονία-Τρόφιμα-Περιβάλλον, Τουρισμός, Ναυτιλιακά, Κατασκευές & Τεχνικά Επαγγέλματα.
Χαρακτηριστικά Εκπαίδευσης	Ισχυρή σύνδεση θεωρίας–πράξης, σύγχρονα εργαστήρια, επαγγελματική εξειδίκευση, σύνδεση με τοπικές ανάγκες αγοράς.
Ειδικότητες	Π.χ. Τεχνικός Οχημάτων, Τεχνικός Υπολογιστικών Συστημάτων & Δικτύων, Βοηθός Νοσηλευτή, Υπάλληλος Διοίκησης, Τεχνικός Ηλεκτρονικών Συστημάτων, Υπάλληλος Τουρισμού κ.ά.
Πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	Δυνατότητα συμμετοχής στις Πανελλαδικές Εξετάσεις των ΕΠΑ.Λ. με ειδικό ποσοστό θέσεων στα ΑΕΙ.
Συνέχιση Σπουδών	Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας (**Επίπεδο 5**), ΣΑΕΚ επίπεδου 5, επιπλέον κατάρτιση ή εξειδίκευση.
Πιστοποίηση & Επαγγελματικά Προσόντα	Πτυχίο Επιπέδου 4· με τη Μαθητεία και κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής σε εξετάσεις πιστοποίησης αποκτάται τίτλος **Επιπέδου 5**. (Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης)
Επαγγελματικές Προοπτικές	Πρόσβαση σε θέσεις τεχνικών, βοηθών επαγγελματιών, στελεχών επιχειρήσεων και εξειδικευμένων επαγγελματιών, ανάλογα με την ειδικότητα και το επίπεδο πιστοποίησης.

Πίνακας 3: *Συνοδευτικός Πίνακας – Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.)*

7.2. ΤΟ «ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ ΕΤΟΣ – ΤΑΞΗ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ» ΕΠΑΛ

Το «Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας» αποτελεί μια δομημένη μορφή δυϊκής/ εναλλασσόμενης εκπαίδευσης που προσφέρεται στους αποφοίτους Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) και συνδυάζει τη θεωρητική εκπαίδευση στο σχολείο με την πρακτική άσκηση σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον. Πρόκειται για ένα θεσμό που ενισχύει τη μετάβαση από το σχολείο στην αγορά εργασίας, προσφέροντας ουσιαστική επαγγελματική εμπειρία και αναβαθμισμένα επαγγελματικά προσόντα.

Περιγραφή του θεσμού της μαθητείας

Η Μαθητεία λειτουργεί ως γέφυρα ανάμεσα στην επαγγελματική εκπαίδευση και την απασχόληση, παρέχοντας στους αποφοίτους τη δυνατότητα να εφαρμόσουν στην πράξη τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν στο ΕΠΑ.Λ. Αποτελεί ένα οργανωμένο σύστημα μάθησης στον χώρο εργασίας, όπου η συμμετοχή του μαθητευόμενου γίνεται με συγκεκριμένους όρους (σύμβαση μαθητείας), εποπτεία και πλαίσιο μαθησιακών στόχων. Η συνολική διάρκεια του προγράμματος είναι ένα σχολικό έτος, το οποίο περιλαμβάνει τόσο μαθησιακό χρόνο εντός του σχολείου όσο και «εκπαίδευση στο χώρο εργασίας». Οι μαθητευόμενοι παρακολουθούν μαθήματα στο Εργαστηριακό Κέντρο ή στο Σχολικό Εργαστήριο του ΕΠΑΛ μία φορά την εβδομάδα για 7 ώρες, ενώ τις υπόλοιπες 4 ημέρες της εβδομάδας υλοποιούν τη μαθητεία στον φορέα υλοποίησης του προγράμματος του Δημοσίου ή Ιδιωτικού τομέα

Μαθησιακός χώρος: σχολείο & επιχείρηση

Το πρόγραμμα βασίζεται στην αρχή της εναλλασσόμενης εκπαίδευσης:

- **Στο σχολείο**: Ο μαθητευόμενος παρακολουθεί το «Ενισχυτικό Πρόγραμμα Μαθητείας», το οποίο περιλαμβάνει μαθήματα επαγγελματικής εξειδίκευσης και προετοιμασία για τις εξετάσεις πιστοποίησης.

- **Στην επιχείρηση**: Πραγματοποιείται «εκπαίδευση στον χώρο εργασίας», διάρκειας 28 ωρών εβδομαδιαίως, σε πραγματικές εργασιακές συνθήκες, υπό την καθοδήγηση εκπαιδευτή-επιβλέποντα.

Ο συνδυασμός αυτός επιτρέπει στους μαθητευόμενους να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία, να ενισχύσουν την αυτονομία τους και να αναπτύξουν επαγγελματική κουλτούρα.

Αμοιβή, ασφάλιση και δικαιώματα μαθητευόμενων

Οι μαθητευόμενοι λαμβάνουν αμοιβή για την εκπαίδευση στον χώρο εργασίας, η οποία καθορίζεται βάσει ποσοστού επί του κατώτατου μισθού. Παράλληλα είναι ασφαλισμένοι για εργατικό ατύχημα και διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη μαθητεία. Το πρόγραμμα διασφαλίζει επίσης:

- ασφαλείς και αξιοπρεπείς συνθήκες μάθησης και εργασίας
- δικαίωμα αναρρωτικής άδειας
- εποπτεία από το σχολείο και την επιχείρηση
- σαφές πλαίσιο υποχρεώσεων και αρμοδιοτήτων

Έτσι, η μαθητεία λειτουργεί με τρόπο που προστατεύει τον μαθητευόμενο και παράλληλα υποστηρίζει την επαγγελματική του εξέλιξη.

Σύνδεση με την αγορά εργασίας

Το Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας αποτελεί έναν από τους ισχυρότερους συνδετικούς κρίκους μεταξύ επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και εργασίας στην Ελλάδα. Οι μαθητευόμενοι αποκτούν εμπειρία στον πραγματικό εργασιακό χώρο, ενισχύουν τη γνώση του επαγγέλματός τους και συχνά συνεχίζουν να εργάζονται στις επιχειρήσεις όπου εκπαιδεύτηκαν. Το μοντέλο αυτό συμβάλλει:

- στη μείωση της ανεργίας των νέων
- στην ενίσχυση δεξιοτήτων που ζητά η αγορά
- στη βελτίωση της επαγγελματικής ετοιμότητας
- στη διασύνδεση των ΕΠΑ.Λ. με τοπικές επιχειρήσεις και φορείς

Με αυτόν τον τρόπο, η μαθητεία αναδεικνύεται σε σημαντικό εργαλείο ενίσχυσης της απασχολησιμότητας.

Πιστοποίηση – επίπεδο προσόντων

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι μαθητευόμενοι συμμετέχουν σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ. Η επιτυχής εξέταση οδηγεί στην απόκτηση **Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Επιπέδου 5** του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ).

Το Επίπεδο 5 παρέχει σημαντικά οφέλη:

- ενισχυμένα επαγγελματικά δικαιώματα
- πρόσβαση σε θέσεις μεγαλύτερης ευθύνης
- αυξημένη ανταγωνιστικότητα στην αγορά εργασίας
- ισχυρή αναγνώριση προσόντων στην Ελλάδα και στην Ε.Ε.

Η πιστοποίηση ολοκληρώνει την εκπαιδευτική διαδρομή των αποφοίτων ΕΠΑ.Λ. και τους εξοπλίζει με επαγγελματικά προσόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας

Θεματική Περιοχή	Περιγραφή
Τι είναι η Μαθητεία	Εναλλακτική εκπαιδευτική διαδρομή που συνδυάζει θεωρητική εκπαίδευση στο σχολείο και πρακτική άσκηση σε επιχείρηση. Αποτελεί γέφυρα μεταξύ εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας.
Διάρκεια & Δομή	1 σχολικό έτος. Περιλαμβάνει:
	• «Ενισχυτικό Πρόγραμμα Μαθητείας» στο ΕΠΑ.Λ. (θεωρία & προετοιμασία πιστοποίησης)
	• 28 ώρες/εβδομάδα εκπαίδευση στον χώρο εργασίας.
Μαθησιακοί Χώροι	**Σχολείο**: Μαθήματα ειδικότητας, επαγγελματική καθοδήγηση.
	Επιχείρηση: Πρακτική άσκηση, πραγματικές συνθήκες εργασίας με επίβλεψη.
Αμοιβή & Ασφάλιση	Αμοιβή βάσει ποσοστού (95%) του κατώτατου μισθού. Ασφάλιση για εργατικό ατύχημα και κάλυψη σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
Δικαιώματα Μαθητευόμενων	Προστασία και εποπτεία, ασφαλείς συνθήκες εργασίας, αναρρωτική άδεια, 12 ημέρες Κανονική Αδεια,σαφές πλαίσιο υποχρεώσεων, υποστήριξη από σχολείο & επιχείρηση.
Σύνδεση με Αγορά Εργασίας	Απόκτηση ουσιαστικής εργασιακής εμπειρίας, ανάπτυξη δεξιοτήτων που ζητά η αγορά, αυξημένη πιθανότητα πρόσληψης στην επιχείρηση όπου έγινε η μαθητεία.
Πιστοποίηση	Εξετάσεις πιστοποίησης (ΕΟΠΠΕΠ) με στόχο την απόκτηση Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του ΕΠΠ.
Επίπεδο Προσόντων	**Επίπεδο 5 του ΕΠΠ** (και EQF). Παρέχει αναβαθμισμένα επαγγελματικά δικαιώματα και ευρύτερες προοπτικές απασχόλησης.
Επαγγελματικές Προοπτικές	Πρόσβαση σε εξειδικευμένες θέσεις εργασίας, ενισχυμένη απασχολησιμότητα, περισσότερες δυνατότητες επαγγελματικής εξέλιξης και κινητικότητας.

Πίνακας 4: *Συνοδευτικός Πίνακας – Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας (ΕΠΑ.Λ.)*

7.3. ΣΧΟΛΕΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΣΑΕΚ) – ΕΠΙΠΕΔΟ 5

Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) αποτελούν βασικό θεσμό της Ανώτερης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα και προσφέρουν προγράμματα σπουδών τα οποία, μετά από επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης, οδηγούν στην απόκτηση Διπλώματος Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ). Συνδυάζουν θεωρητική κατάρτιση, εργαστηριακή εξάσκηση και έντονη διασύνδεση με την αγορά εργασίας, προετοιμάζοντας τους σπουδαστές για εξειδικευμένους ρόλους σε πληθώρα επαγγελματικών κλάδων.

Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) εντάσσονται στο επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, στο ίδιο επίπεδο με το Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας. Παρέχουν μαθησιακά αποτελέσματα τα οποία, κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής στις προβλεπόμενες εξετάσεις πιστοποίησης, οδηγούν στην απόκτηση τίτλου επιπέδου 5 του ΕΠΠ.

Τι είναι οι ΣΑΕΚ και σε ποιους απευθύνονται

Οι ΣΑΕΚ είναι δημόσιες και αδειοδοτημένες ιδιωτικές σχολές μεταδευτεροβάθμιας αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχουν εξειδικευμένη κατάρτιση υψηλού επιπέδου. Απευθύνονται σε:

- αποφοίτους ΕΠΑ.Λ.
- αποφοίτους Μεταλυκειακού Ετους – Τάξης Μαθητείας
- αποφοίτους Λυκείου που επιθυμούν στοχευμένη επαγγελματική εξειδίκευση
- αποφοίτους ΕΣΚ που στη συνέχεια ολοκλήρωσαν σπουδές επιπέδου 4
- νέους και ενήλικες που αναζητούν αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα επιπέδου 5 του ΕΠΠ

Οι ΣΑΕΚ παρέχουν πρόσβαση σε ειδικότητες με υψηλή ζήτηση στην αγορά εργασίας, ενώ προσφέρουν μεγαλύτερη εξειδίκευση από τα προγράμματα επιπέδου 4.

Σχέση με τους αποφοίτους ΕΣΚ / ΕΠΑ.Λ. / Μαθητείας

Οι ΣΑΕΚ αποτελούν φυσική συνέχεια των προηγούμενων βαθμίδων ΕΕΚ:

- **Απόφοιτοι ΕΣΚ/ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ (Επίπεδο 3)** → μπορούν να συνεχίσουν στο ΕΠΑ.Λ. (Επίπεδο 4) → και μετά στις ΣΑΕΚ (Επίπεδο 5).

- **Απόφοιτοι ΕΠΑ.Λ. (Επίπεδο 4)** → μπορούν να εισαχθούν σε Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) μέσω της διαδικασίας του παράλληλου μηχανογραφικού δελτίου, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στις δομές μεταλυκειακής επαγγελματικής κατάρτισης, όπως αυτό θεσπίστηκε με τον ν. 4777/2021 και εξειδικεύεται με τις ετήσιες κανονιστικές πράξεις του Υπουργείου Παιδείας. Επιπλέον, υπάρχει η δυνατότητα υποβολής αίτησης για την κάλυψη θέσεων που παραμένουν κενές μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας του παράλληλου μηχανογραφικού δελτίου[3].

- **Απόφοιτοι Τάξης Μαθητείας ΕΠΑ.Λ. (Επίπεδο 5)** → μπορούν να συνεχίσουν σε άλλες ειδικότητες, να εξειδικευτούν περαιτέρω ή να ενισχύσουν το επαγγελματικό τους προφίλ.

- **Απόφοιτοι Γενικού Λυκείου** → εισάγονται επίσης, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται, τόσο κατά τη διαδικασία υποβολής του «παράλληλου μηχανογραφικού», κατά τη διαδικασία συμμετοχής σε πανελλαδικές εξετάσεις, όσο και κατόπιν πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων, που διενεργείται άπαξ ετησίως από τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης.

Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) εντάσσονται στο επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, το οποίο αντιστοιχεί στη μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση και λειτουργεί ως ενδιάμεσο επίπεδο μεταξύ της δευτεροβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

3. https://www.gov.gr/ipiresies/ekpaideuse/eggraphe-se-skholeio/eisagoge-se-demosia-saek-tou-upaitha

Προσφερόμενες ειδικότητες και δομή σπουδών

Τα προγράμματα των ΣΑΕΚ έχουν διάρκεια **πέντε (5) εξαμήνων, συμπεριλαμβανομένης της Πρακτικής Άσκησης,** και περιλαμβάνουν:

- μαθήματα ειδικότητας,
- εργαστηριακή εξάσκηση,
- εφαρμοσμένες μαθησιακές δραστηριότητες,
- υποχρεωτική Πρακτική Ασκηση, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Οι ειδικότητες διαφοροποιούνται ανάλογα με τις προτεραιότητες της οικονομίας και τις περιφερειακές ανάγκες και συνήθως αφορούν τομείς υψηλής ζήτησης όπως:

- Πληροφορική και Ψηφιακές Τεχνολογίες
- Ναυτιλία και Θαλάσσιες Μεταφορές
- Τουρισμός και Επισιτισμός
- Υγεία και Πρόνοια
- Τεχνολογίες Βιομηχανίας και Αυτοματισμού
- Περιβάλλον, Ενέργεια και Αγροδιατροφή
- Δημιουργικές Βιομηχανίες, Σχεδιασμός και Τέχνες

Για τις τρέχουσες ειδικότητες και τους Οδηγούς Κατάρτισης που λειτουργούν στις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ), καθώς και για επικαιροποιημένη εικόνα των προσφερόμενων προγραμμάτων, βλ. τους αντίστοιχους Οδηγούς Κατάρτισης στο πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Παιδείας[4].

Στον τομέα των Δημιουργικών Βιομηχανιών και των Τεχνών περιλαμβάνονται, ενδεικτικά, ειδικότητες όπως:

- Οπτικοακουστικές Τέχνες και Τεχνολογίες
- Γραφιστική & Ψηφιακός Σχεδιασμός
- Τέχνες Παραστατικών και Ψηφιακών Μέσων
- Σχεδιασμός Μόδας & Υποστήριξη Παραγωγής
- Πολιτιστικές & Δημιουργικές Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

Οι παραπάνω ειδικότητες αναπροσαρμόζονται και επικαιροποιούνται με βάση τις ανάγκες του εργασιακού περιβάλλοντος και τις προδιαγραφές που τίθενται στους Οδηγούς Κατάρτισης.

4. https://gsvetlly.minedu.gov.gr/sxoles-anoteris-epaggelmatikis-katartisis-s-a-e-k/odigoi-katartisis-spoudon

Οι ειδικότητες των ΣΑΕΚ ανανεώνονται και επικαιροποιούνται σε τακτική βάση βάσει των αναγκών της αγοράς εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό έχουν αναπτυχθεί και επικαιροποιηθεί 130 Οδηγοί Κατάρτισης ειδικοτήτων ΣΑΕΚ, οι οποίοι καθορίζουν το περιεχόμενο σπουδών, τα μαθησιακά αποτελέσματα, τις επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες, καθώς και τις απαιτήσεις αξιολόγησης των καταρτιζομένων. Οι Οδηγοί Κατάρτισης αποτελούν βασικό εργαλείο διασφάλισης της ποιότητας της επαγγελματικής κατάρτισης και συμβάλλουν στην ευθυγράμμιση των προγραμμάτων σπουδών με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας (ΕΟΠΠΕΠ – Οδηγοί Κατάρτισης ΣΑΕΚ https://www.eoppep.gr/index.php/el/pistopoiiseis-eksetaseis/apofoitoi-saek/odigoi-katartisis)

Οι ειδικότητες των ΣΑΕΚ ανανεώνονται και επικαιροποιούνται σε τακτική βάση βάσει των αναγκών της αγοράς εργασίας.

Τομέας	Ειδικότητα
Ομορφιά & Ευεξία	Ειδικός Αισθητικής & Τέχνης του Μακιγιάζ
	Τεχνικός Κομμωτικής Τέχνης
	Τεχνικός Αισθητικός Ποδολογίας – Ονυχοπλαστικής
Υγεία & Πρόνοια	Ειδικός Φροντίδας Ηλικιωμένων
	Βοηθός Φαρμακείου
	Βοηθός Φυσικοθεραπευτή
	Βοηθός Ιατρικών Εργαστηρίων
	Βοηθός Ραδιολογίας & Ακτινολογίας
	Βοηθός Εργοθεραπείας
	Βοηθός Νοσηλευτικής (όλες οι κατευθύνσεις)
	Βοηθός Οδοντιατρείου
	Βοηθός Οπτικής & Οπτομετρίας
	Τεχνικός Ιατρικών Οργάνων
	Διασώστης – Πλήρωμα Ασθενοφόρου
	Στέλεχος Διοίκησης & Οικονομίας στον Τομέα της Υγείας
Διοίκηση – Οικονομία – Marketing	Στέλεχος Εμπορίας, Διαφήμισης & Προώθησης Προϊόντων
	Υπεύθυνος Ψηφιακού Marketing & Social Media
	Διαχειριστής Ηλεκτρονικού Καταστήματος
	Στέλεχος Διοίκησης & Οικονομίας
	Γραμματέας Ανώτερων & Ανώτατων Στελεχών
	Στέλεχος Μηχανογραφημένου Λογιστηρίου
	Στέλεχος Logistics
	Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας
Πληροφορική & Ψηφιακές Τεχνολογίες	Τεχνικός Εφαρμογών Πληροφορικής
	Τεχνικός Δικτύων & Τηλεπικοινωνιών
	Τεχνικός Υπολογιστικών Συστημάτων
	Τεχνικός Λογισμικού Η/Υ
	Ειδικός Ψηφιακών Τεχνολογιών στην Εφαρμοσμένη Λογιστική
Τεχνικά & Μηχανολογικά Επαγγέλματα	Τεχνικός Ανελκυστήρων
	Τεχνικός Εσωτερικών Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων
	Τεχνικός Αυτοματισμών
	Τεχνικός Ψύξης – Κλιματισμού
	Τεχνικός Μηχανοτρονικής Οχημάτων
	Τεχνικός Θερμικών Εγκαταστάσεων

Ενέργεια & Περιβάλλον	Τεχνικός Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
	Τεχνικός Δασικής Προστασίας
	Τεχνικός Κηποτεχνικών Εφαρμογών
Τουρισμός & Φιλοξενία	Στέλεχος Τουρισμού
	Στέλεχος Μονάδων Φιλοξενίας
	Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού
	Τεχνολογίες Πληροφοριών στην Ταξιδιωτική Βιομηχανία
	Τεχνικός Μαγειρικής – Chef
	Τεχνικός Αρτοποιίας – Ζαχαροπλαστικής
Ναυτιλία	Στέλεχος Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων
	Κυβερνήτης Σκαφών Αναψυχής
	Στέλεχος Μεσιτικών Ναυτιλίας
	Τεχνικός Ξυλοναυπηγικής
Τέχνες & Δημιουργικά Επαγγέλματα	Τέχνη Φωτογραφίας
	Γραφιστική
	Ηχοληψία
	Μουσική Τεχνολογία
	Υποκριτική Τέχνη
	Κεραμική Τέχνη
	Τεχνικός Κοσμήματος
	Μοντέρ Οπτικοακουστικών
	Συντήρηση Έργων Ζωγραφικής
	Εικονογράφος – Σκιτσογράφος
Αθλητισμός	Εκπαιδευτής Γυμναστικής με Βάρη
	Προπονητές (όλων των αθλημάτων)
	Εκπαιδευτής Aerobics
	Συνοδός Βουνού
	Αθλητική Δημοσιογραφία
Εκπαίδευση & Κοινωνική Φροντίδα	Βοηθός Παιδαγωγών Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας
	Εκπαιδευτής Οδήγησης
Ασφάλεια	Στέλεχος Ασφαλείας Προσώπων & Υποδομών
	Τεχνικός Συστημάτων Ασφαλείας
Αγροτικός Τομέας & Αγροδιατροφή	Τεχνικός Αμπελουργίας & Οινολογίας
	Τεχνικός Μελισσοκομίας
	Τεχνικός Βιολογικής Γεωργίας
	Διαχείριση Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων
	Τεχνικός Γαλακτοκομίας – Τυροκόμος
	Τεχνικός Κρέατος
Μεταφορές & Αερομεταφορές	Στέλεχος Υπηρεσιών Αερομεταφοράς
	Επιμελητής Πτήσεων
Πολιτισμός	Φύλακας Μουσείων & Αρχαιολογικών Χώρων
Κοινωνική Ένταξη	Τυπογράφος Braille

Πίνακας 5: *Πίνακας Ειδικοτήτων ΣΑΕΚ ανά Τομέα*

Οι ειδικότητες αυτές προσφέρονται ανάλογα με τις λειτουργούσες ΣΑΕΚ σε πανελλαδικό επίπεδο και προσαρμόζονται στις περιφερειακές ανάγκες και τις επιμέρους οικονομικές δραστηριότητες.

Οι σπουδαστές αποκτούν εξειδικευμένες τεχνικές και επαγγελματικές δεξιότητες που τους επιτρέπουν να ανταποκριθούν σε απαιτητικές επαγγελματικές θέσεις.

Τίτλος και επίπεδο σπουδών (ΕΠΠ 5)

Με την ολοκλήρωση των σπουδών και την επιτυχή συμμετοχή στις εξετάσεις πιστοποίησης του ΕΟΠΠΕΠ, οι σπουδαστές αποκτούν:

Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων

Ο τίτλος:

- αντιστοιχίζεται στο **Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF 5)**,
- αναγνωρίζεται στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ενωση,
- πιστοποιεί ικανότητες σύμφωνα με το επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, ήτοι ότι ο κάτοχος μπορεί να διαχειρίζεται και να επιβλέπει στο πλαίσιο συγκεκριμένης εργασίας ή διαδικασίας μάθησης, όπου ενδέχεται να προκύπτουν απρόβλεπτες αλλαγές, καθώς και να αναθεωρεί και να αναπτύσσει την προσωπική του απόδοση και την απόδοση άλλων ατόμων.

Το επίπεδο 5 αποτελεί σημείο μετάβασης από την επαγγελματική κατάρτιση προς την ανώτερη (μη τριτοβάθμια) και την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Επαγγελματικά δικαιώματα

Οι απόφοιτοι ΣΑΕΚ διαθέτουν:

- αναβαθμισμένα επαγγελματικά προσόντα,
- πρόσβαση σε θέσεις εξειδικευμένων τεχνικών ή στελεχών,
- δυνατότητα ανάληψης ρόλων ευθύνης και επίβλεψης,
- επαγγελματική αναγνώριση σε κλάδους υψηλής τεχνολογίας ή υπηρεσιών,
- δυνατότητα συμμετοχής σε επαγγελματικά μητρώα, όπου προβλέπεται από τη νομοθεσία.

Τα επαγγελματικά δικαιώματα διαφέρουν ανά ειδικότητα και καθορίζονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Ειδικότερα, για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα, οι προϋποθέσεις πρόσβασης και άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας προσδιορίζονται με Νόμους και Προεδρικά Διατάγματα, στα οποία καθορίζονται τα πεδία άσκησης του επαγγέλματος, οι βαθμίδες επαγγελματικής δραστηριότητας (π.χ. βοηθός, τεχνίτης, αρχιτεχνίτης), καθώς και οι προϋποθέσεις χορήγησης των σχετικών επαγγελματικών αδειών, όπως η κατοχή συγκεκριμένων τίτλων σπουδών και, όπου προβλέπεται, η ιδιότητα μέλους σε επαγγελματική ένωση.

Πρόσβαση και προοπτικές απασχόλησης

Οι απόφοιτοι ΣΑΕΚ διαθέτουν ισχυρές προοπτικές απασχόλησης λόγω του υψηλού επιπέδου εξειδίκευσης που προσφέρουν οι σχολές. Μπορούν να δραστηριοποιηθούν:

- σε επιχειρήσεις, βιομηχανίες, οργανισμούς και φορείς που απαιτούν τεχνικά ή εξειδικευμένα στελέχη,
- σε υπηρεσίες τουρισμού, υγείας, πληροφορικής, περιβάλλοντος, ναυτιλίας,
- σε ρόλους που απαιτούν αυξημένη αυτονομία και τεχνογνωσία,
- σε επαγγελματικές δραστηριότητες που προϋποθέτουν πιστοποιημένο επίπεδο 5.

Οι απόφοιτοι μπορούν επίσης να συνεχίσουν σε προγράμματα διά βίου μάθησης ή να επιδιώξουν πρόσβαση σε ειδικές διαδρομές προς την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ανάλογα με το νομικό πλαίσιο που ισχύει.

Θεματική Περιοχή	Περιγραφή
Τι είναι οι ΣΑΕΚ	Δημόσιες και ιδιωτικές σχολές μεταδευτεροβάθμιας αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχουν προγράμματα που οδηγούν, κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής σε εξετάσεις πιστοποίησης, στην απόκτηση Διπλώματος επιπέδου 5 του ΕΠΠ, με θεωρητική και εργαστηριακή κατάρτιση υψηλής εξειδίκευσης.
Σε ποιους απευθύνονται	Απόφοιτους ΕΠΑ.Λ. (επίπεδο 4), αποφοίτους ΕΠΑΛ- Τάξη Μαθητείας (επίπεδο 5), αποφοίτους ΓΕ.Λ., αποφοίτους ΕΣΚ που ολοκλήρωσαν επόμενο επίπεδο, νέους και ενήλικες που αναζητούν αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα.
Σχέση με προηγούμενες βαθμίδες ΕΕΚ	Φυσική συνέχεια μετά τα ΕΠΑ.Λ. & τη Μαθητεία. Επιτρέπει την αναβάθμιση δεξιοτήτων και την απόκτηση ανώτερων επαγγελματικών προσόντων.
Διάρκεια & Δομή Σπουδών	Πρόγραμμα σπουδών συνολικής διάρκειας πέντε (5) εξαμήνων. Περιλαμβάνει τέσσερα (4) εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης (μαθήματα ειδικότητας, εφαρμοσμένες δραστηριότητες) και ένα (1) εξάμηνο υποχρεωτικής πρακτικής άσκησης.
Τομείς & Ειδικότητες	Πληροφορική, Τουρισμός–Επισιτισμός, Υγεία & Πρόνοια, Ναυτιλία, Βιομηχανία–Αυτοματισμοί, Αγροδιατροφή–Περιβάλλον, Δημιουργικές Βιομηχανίες (π.χ. γραφιστική, οπτικοακουστικές εφαρμογές, ψηφιακός σχεδιασμός, τέχνες και πολιτιστικές εφαρμογές) κ.ά.
Τίτλος Σπουδών	Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Επιπέδου 5 (ΕΠΠ) μετά από επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ.
Επίπεδο Προσόντων	Επίπεδο 5 ΕΠΠ (EQF 5) — ανώτερη επαγγελματική βαθμίδα πριν την τριτοβάθμια εκπαίδευση.
Επαγγελματικά Δικαιώματα	Πρόσβαση σε εξειδικευμένες θέσεις, αναβαθμισμένα επαγγελματικά καθήκοντα, δυνατότητα ανάληψης ρόλων ευθύνης και επίβλεψης.
Σύνδεση με Αγορά Εργασίας	Ισχυρή διασύνδεση μέσω πρακτικής άσκησης, προγράμματα ευθυγραμμισμένα με τις ανάγκες της σύγχρονης οικονομίας, υψηλή απορρόφηση αποφοίτων.
Επαγγελματικές Προοπτικές	Δυνατότητα απασχόλησης σε επιχειρήσεις, οργανισμούς, φορείς ως τεχνικοί, στελέχη ή εξειδικευμένο προσωπικό· ισχυρή αναγνώριση στην Ε.Ε.

Πίνακας 6: *Συνοδευτικός Πίνακας –*
Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) – Επίπεδο 5

8. ΕΠΙΠΕΔΑ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

8.1. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ (ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ & ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)

Τα επίπεδα προσόντων αποτελούν έναν ενιαίο τρόπο ταξινόμησης των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτούν οι μαθητές, οι καταρτιζόμενοι και οι εργαζόμενοι μέσα από την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική τους εμπειρία. Στόχος τους είναι να αποτυπώνουν με σαφή και συγκρίσιμο τρόπο **τι ξέρει, τι κατανοεί και τι μπορεί να κάνει** ένα άτομο μετά την ολοκλήρωση ενός προγράμματος σπουδών.

Η ταξινόμηση αυτή γίνεται μέσα από δύο συμπληρωματικά πλαίσια:

1. Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)

Το **European Qualifications Framework (EQF)** είναι ένα ευρωπαϊκό εργαλείο αναφοράς που αποτελείται από **οκτώ επίπεδα προσόντων**, καλύπτοντας ολόκληρο το εύρος της μάθησης: από τις βασικές γνώσεις της υποχρεωτικής εκπαίδευσης μέχρι τα ανώτατα ακαδημαϊκά και επαγγελματικά προσόντα.

Η λειτουργία του εστιάζει στην:

- **αναγνωρισιμότητα** των προσόντων σε όλα τα κράτη–μέλη της ΕΕ
- **ενίσχυση της κινητικότητας** εργαζομένων και σπουδαστών
- **διαφάνεια** των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης
- **διευκόλυνση της σύγκρισης** διαφορετικών τίτλων σπουδών

Τα επίπεδα του EQF περιγράφουν τα μαθησιακά αποτελέσματα, όχι τον τύπο ή τη διάρκεια του προγράμματος σπουδών.

2. Το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)

Το **Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)** αποτελεί το αντίστοιχο ελληνικό σύστημα ταξινόμησης των προσόντων, το οποίο:

- ενσωματώνει όλα τα πτυχία, διπλώματα και πιστοποιήσεις που απονέμονται στην Ελλάδα
- αντιστοιχίζεται πλήρως στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)
- διασφαλίζει ότι κάθε επίπεδο προσόντων έχει κοινές και σαφείς προδιαγραφές

Ο ΕΟΠΠΕΠ είναι ο αρμόδιος φορέας για:

- την ανάπτυξη και επικαιροποίηση του ΕΠΠ
- την αντιστοίχιση των εθνικών προσόντων με το EQF
- την πιστοποίηση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτούν οι πολίτες

Τι περιγράφουν τα επίπεδα προσόντων

Κάθε επίπεδο προσδιορίζει τρεις διαστάσεις μάθησης:

1. ***Γνώσεις*** *– Θεωρητικές ή πρακτικές πληροφορίες που κατέχει το άτομο.*

2. ***Δεξιότητες*** *– Η ικανότητα εφαρμογής γνώσης και χρήσης μεθόδων, εργαλείων ή τεχνικών.*

3. ***Ικανότητες*** *– Η ικανότητα ανάληψης ευθύνης, λήψης αποφάσεων, επίλυσης προβλημάτων και εργασίας αυτόνομα ή σε ομάδες.*

Αυτή η τριπλή διάσταση επιτρέπει την ουσιαστική περιγραφή των προσόντων, πέρα από τον τίτλο σπουδών ή τα έτη φοίτησης.

Γιατί είναι σημαντικά τα επίπεδα προσόντων

Τα 8 επίπεδα του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των προσόντων από την πρωτοβάθμια έως την ανώτατη εκπαίδευση. Κάθε επίπεδο περιλαμβάνει ένα σύνολο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που καθορίζουν τα μαθησιακά αποτελέσματα. Τα μαθησιακά αποτελέσματα συγκροτούν τα προσόντα του αντίστοιχου επιπέδου. Τα επίπεδα προσόντων:

- βοηθούν τους μαθητές/σπουδαστές να κατανοούν **σε ποιο επίπεδο στο εκπαιδευτικό σύστημα βρίσκονται** και **πού μπορούν να φτάσουν**
- επιτρέπουν στους γονείς και στους εκπαιδευτικούς να υποστηρίζουν πιο στοχευμένες επιλογές
- διευκολύνουν τις **εκπαιδευτικές διαδρομές** μεταξύ ΕΣΚ – ΕΠΑ.Λ. – Μαθητείας – ΣΑΕΚ – Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- ενισχύουν τη διαφάνεια και την αναγνωρισιμότητα τίτλων στην αγορά εργασίας
- στηρίζουν την αντιστοίχιση των ελληνικών επαγγελματικών προσόντων με τα ευρωπαϊκά

Αποτελούν, επομένως, έναν αξιόπιστο οδηγό για τη χάραξη εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πορείας

Θεματική Περιοχή	Περιγραφή
Ορισμός Επιπέδων Προσόντων	Ενιαία ταξινόμηση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτά κάποιος μέσω εκπαίδευσης, κατάρτισης ή εμπειρίας. Περιγράφουν «τι γνωρίζει», «τι κατανοεί» και «τι μπορεί να κάνει» ο κάτοχος ενός τίτλου σπουδών.
Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)	Κοινό ευρωπαϊκό σύστημα 8 επιπέδων που επιτρέπει τη σύγκριση τίτλων σπουδών μεταξύ χωρών. Στόχος: ενίσχυση κινητικότητας, αναγνωρισιμότητας και διαφάνειας.
Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)	Το ελληνικό σύστημα κατάταξης τίτλων σπουδών. Αντιστοιχισμένο πλήρως με το EQF. Αναπτύσσεται και επικαιροποιείται από τον ΕΟΠΠΕΠ.
Τι περιγράφουν τα επίπεδα	Γνώσεις (θεωρητικές/πρακτικές), δεξιότητες (εφαρμογή γνώσης, εργαλεία, μέθοδοι) και ικανότητες (ευθύνη, συνεργασία, αυτονομία, επίλυση προβλημάτων κ.ά.).

Πλήθος Επιπέδων	8 συνολικά επίπεδα – από τη βασική εκπαίδευση (1) έως τα ανώτατα ακαδημαϊκά προσόντα (8).
Ρόλος του EQF	Διευκολύνει τη διασυνοριακή αναγνώριση σπουδών, υποστηρίζει την κινητικότητα, ενισχύει τη διαφάνεια στα εκπαιδευτικά συστήματα.
Ρόλος του ΕΠΠ	Οργανώνει όλα τα ελληνικά προσόντα σε ένα ενιαίο σύστημα· εξασφαλίζει συνέπεια, ποιότητα και αντιστοίχιση με το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς.
Γιατί είναι σημαντικά	Βοηθούν στην κατανόηση της θέσης κάθε εκπαιδευτικής επιλογής (ΕΣΚ–ΕΠΑΛ–Μαθητεία–ΣΑΕΚ), καθοδηγούν την εκπαιδευτική πορεία, ενισχύουν την αναγνωρισιμότητα των προσόντων και διευκολύνουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.
Ποιος είναι αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα	Ο **Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.)** είναι ο αρμόδιος φορέας για τη δημιουργία και την ανάπτυξη του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων καθώς και την αντιστοίχισή του με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, υπό την εποπτεία και το συντονισμό του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού.

Πίνακας 7: *Συνοδευτικός Πίνακας – Επίπεδα Προσόντων (EQF & ΕΠΠ)*

8.2 ΠΩΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΝ ΟΙ ΒΑΘΜΙΔΕΣ ΕΣΚ – ΕΠΑΛ – ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ – ΣΑΕΚ ΣΤΑ 8 ΕΠΙΠΕΔΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

Το σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) στην Ελλάδα είναι δομημένο με τρόπο που επιτρέπει την ομαλή μετάβαση από το ένα επίπεδο προσόντων στο επόμενο, προσφέροντας συνεχείς ευκαιρίες εξέλιξης και αναβάθμισης επαγγελματικών δεξιοτήτων. Κάθε εκπαιδευτική διαδρομή —ΕΣΚ, ΕΠΑ.Λ., Μαθητεία και ΣΑΕΚ— αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο **επίπεδο του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ/EQF)**.

Η αντιστοίχιση αυτή εξασφαλίζει διαφάνεια, κινητικότητα και αναγνωρισιμότητα των τίτλων σπουδών στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ενωση.

Αντιστοίχιση Εκπαιδευτικών Διαδρομών με τα Επίπεδα Προσόντων

1.1 Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ) → Επίπεδο 3

Οι ΕΣΚ παρέχουν βασική επαγγελματική κατάρτιση και οδηγούν σε τίτλο σπουδών επιπέδου **3**. Το επίπεδο αυτό χαρακτηρίζεται από την απόκτηση πρακτικών δεξιοτήτων και την ικανότητα εκτέλεσης συγκεκριμένων επαγγελματικών καθηκόντων υπό καθοδήγηση.

1.2. Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.) και Πρότυπες Επαγγελματικές Σχολές (Π.ΕΠΑ.Σ.) της ΔΥΠΑ

Οι **Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.) και οι Πρότυπες Επαγγελματικές Σχολές (Π.ΕΠΑ.Σ.) της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ)** εντάσσονται στο σύστημα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και παρέχουν αρχική επαγγελματική κατάρτιση σε αποφοίτους της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Οι σχολές αυτές λειτουργούν με **συνδυασμό θεωρητικής εκπαίδευσης και πρακτικής άσκησης/μαθητείας**, με ισχυρή σύνδεση με την αγορά εργασίας και τις ανάγκες των επιχειρήσεων. Η φοί-

τηση οδηγεί, κατόπιν επιτυχούς ολοκλήρωσης και συμμετοχής στις προβλεπόμενες διαδικασίες πιστοποίησης, στην απόκτηση **τίτλου επαγγελματικής ειδικότητας επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων**, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Οι απόφοιτοι των ΕΠΑ.Σ. και Π.ΕΠΑ.Σ. της ΔΥΠΑ αποκτούν πρακτικές επαγγελματικές δεξιότητες και βασικές ικανότητες εκτέλεσης συγκεκριμένων επαγγελματικών καθηκόντων υπό καθοδήγηση, ενώ έχουν τη δυνατότητα συνέχισης της εκπαιδευτικής τους διαδρομής σε ανώτερο επίπεδο, σύμφωνα με τις προβλέψεις της νομοθεσίας.

2. Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) → Επίπεδο 4

Το απολυτήριο και το πτυχίο ειδικότητας του ΕΠΑ.Λ. οδηγούν σε **επίπεδο προσόντων 4**, το οποίο συνδυάζει:

- γενικές γνώσεις λυκείου
- επαγγελματική ειδίκευση
- δυνατότητα πρόσβασης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Το επίπεδο 4 αποτελεί κομβικό σημείο για τη συνέχιση σπουδών ή την είσοδο στην αγορά εργασίας.

3. Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας → Επίπεδο 5

Η ολοκλήρωση του έτους της Τάξης Μαθητείας των ΕΠΑ.Λ., οδηγεί στην απόκτηση, κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ, Πτυχίου Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης **επιπέδου 5 του ΕΠΠ**.

Πρόκειται για ανώτερη επαγγελματική εξειδίκευση που συνδυάζει:

- θεωρητική εκπαίδευση στο σχολείο
- πρακτική άσκηση σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον
- αποκτημένες επαγγελματικές ικανότητες υψηλής εφαρμοστικότητας

Το επίπεδο 5 ενισχύει σημαντικά την απασχολησιμότητα και την επαγγελματική εξέλιξη.

4. Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) → Επίπεδο 5

Η φοίτησή στις ΣΑΕΚ, ως δημόσιες και ιδιωτικές σχολές μεταδευτεροβάθμιας αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, οδηγεί στην απόκτηση, κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ, **Διπλώματος Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του ΕΠΠ**.

Το επίπεδο αυτό:

- αναγνωρίζεται σε όλη την ΕΕ
- αντιστοιχεί σε εξειδικευμένες επαγγελματικές δεξιότητες

- αποτελεί φυσική συνέχεια για αποφοίτους ΕΠΑ.Λ. ή Μαθητείας
- ενισχύει την πρόσβαση σε θέσεις υψηλότερης ευθύνης
- δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης, μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων, σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις των Συνελεύσεων των οικείων τμημάτων, σε αντίστοιχες σχολές και τμήματα της Γ' βάθμιας εκπαίδευσης.

<u>Πώς λειτουργεί η εκπαιδευτική συνέχεια ανά επίπεδο προσόντων</u>

Το σύστημα επιτρέπει διαδοχική εξέλιξη:

Επίπεδο 3 → Επίπεδο 4 → Επίπεδο 5 → δυνατότητα πρόσβασης στο Επίπεδο 6 (Ανώτατη Εκπαίδευση), υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 43 του ν. 4763/2020.

Σύμφωνα με το άρθρο 43 του ν. 4763/2020, απόφοιτοι ΣΑΕΚ (πρώην ΙΕΚ) και Μεταλυκειακού Ετους – Τάξης Μαθητείας ή ισότιμων δομών επιπέδου 5, οι οποίοι κατέχουν Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, κατόπιν επιτυχούς συμμετοχής σε εξετάσεις πιστοποίησης, δύνανται να κατατάσσονται σε τμήματα Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων συναφούς ειδικότητας.

Χάρη στη δομή του ΕΠΠ/EQF:

- οι μαθητές έχουν σαφή εικόνα των δυνατοτήτων προόδου
- οι οικογένειες λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις
- οι εκπαιδευτικοί και σύμβουλοι σπουδών υποστηρίζουν στοχευμένα τις επιλογές

Η αντιστοίχιση των επιπέδων προσόντων λειτουργεί ως «χάρτης πορείας» που ενώνει όλες τις εκπαιδευτικές διαδρομές της ΕΕΚ.

Εκπαιδευτική Διαδρομή	Τίτλος Σπουδών	Διάρκεια / Δομή	Επίπεδο Προσόντων (ΕΠΠ/EQF)	Κύρια Χαρακτηριστικά
Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ)	Πτυχίο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (	2 έτη – Θεωρία & εργαστήρια	**Επίπεδο 3**	Βασική επαγγελματική κατάρτιση, πρακτικές δεξιότητες, είσοδος στην αγορά εργασίας σε υποστηρικτικούς ρόλους.
ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας της Δ.ΥΠ.Α.	Πτυχίο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	Η φοίτηση στις ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας είναι διετής και περιλαμβάνει Α΄ και Β΄ τάξη. Τα προγράμματα Μαθητείας των ΕΠΑ.Σ. της Δ.ΥΠ.Α περιλαμβάνουν σε κάθε ειδικότητα “Πρόγραμμα Μάθησης στην Εκπαιδευτική Δομή” ΕΠΑ.Σ. Μαθητείας και “Πρόγραμμα Μάθησης σε Εργασιακό Χώρο”.	**Επίπεδο 3**	Βασική επαγγελματική κατάρτιση, πρακτικές δεξιότητες, είσοδος στην αγορά εργασίας σε υποστηρικτικούς ρόλους.
Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.)	Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	3 έτη – Γενικά & τεχνικά μαθήματα	**Επίπεδο 4**	Συνδυασμός γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, πρόσβαση σε ΑΕΙ, δυνατότητα συνέχισης στη Μαθητεία.
Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας (ΕΠΑ.Λ.)	Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (μετά από επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ)	1 έτος – Σχολείο & εργασία (dual system)	**Επίπεδο 5**	Εμβάθυνση δεξιοτήτων, πραγματικό εργασιακό περιβάλλον, υψηλή απασχολησιμότητα.
Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ)	Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (μετά από επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον ΕΟΠΠΕΠ)	4 εξάμηνα– Θεωρία, εργαστήρια & 1 εξάμηνο πρακτική άσκηση	**Επίπεδο 5**	Ανώτερη επαγγελματική εξειδίκευση, αναγνωρισμένο ευρωπαϊκό επίπεδο, πρόσβαση σε εξειδικευμένες θέσεις εργασίας.

Πίνακας 8. *Πίνακας Αντιστοίχισης Εκπαιδευτικών Διαδρομών ΕΕΚ με τα Επίπεδα Προσόντων (ΕΠΠ/EQF)*

8.3. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΡΟΣΟΝΤΟΣ

Επίπεδο Προσόντος (ΕΠΠ/EQF)	Ενδεικτικές Εκπαιδευτικές Διαδρομές	Ενδεικτικά Επαγγέλματα / Ρόλοι	Χαρακτηριστικά Επαγγελματικών Καθηκόντων
Επίπεδο 3	ΕΣΚ (Μετα-γυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρ-τισης)	• Βοηθοί Τεχνικών (π.χ. ηλεκτρολογίας, μηχανών, κατασκευών) • Βοηθοί Γαστρονομίας & Επισιτισμού • Βοηθοί Αγροτικών & Περιβαλλοντικών Εργασιών • Βοηθοί Πληροφορικής (εφαρμογών/υπο-στήριξης)	Εκτέλεση βασικών τεχνικών εργασιών υπό επίβλεψη, εφαρμογή προκαθορισμέ-νων διαδικασιών, χειρισμός απλών εργαλείων/εξοπλι-σμού.
Επίπεδο 3	ΕΠΑ.Σ./Π.ΕΠΑ.Σ. ΔΥΠΑ	• Βοηθοί τεχνικών ειδικοτήτων (μηχανολο-γίας, ηλεκτρολογίας, ψύξης–κλιματισμού) • Βοηθοί επισιτιστικών και τουριστικών επαγγελμάτων • Βοηθητικό προσωπικό τεχνικών και παρα-γωγικών δραστηριοτήτων	Εκτέλεση συγκεκριμένων επαγγελματικών εργασι-ών βάσει καθορισμένων διαδικασιών και οδηγιών. Εργασία σε δομημένο πλαίσιο, υπό καθοδήγηση ή επίβλεψη, με περιορισμένη ευθύνη ως προς τον σχε-διασμό και τον έλεγχο της εργασίας.
Επίπεδο 4	ΕΠΑΛ (Απολυτήριο & Πτυχίο Ειδικό-τητας)	• Τεχνικοί Υπολογιστών & Δικτύων • Τεχνικοί Οχημάτων • Ηλεκτρολόγοι Εγκαταστάσεων • Τεχνικοί Ηλεκτρονικών • Τεχνικοί Ψύξης–Κλιματισμού • Βοηθοί Νοσηλευτών • Στελέχη Τουριστικών Μονάδων (βασικές θέσεις) • Σχεδιαστές CAD	Αυξημένη αυτονομία, εκτέ-λεση σύνθετων εργασιών βάσει οδηγιών, δυνατότητα χειρισμού εξειδικευμένων εργαλείων και ευθύνης για την ποιότητα της εργασίας.
Επίπεδο 5 (Μαθη-τεία)	Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας ΕΠΑΛ	• Τεχνικοί Εφαρμογών Πληροφορικής • Τεχνικοί Εγκαταστάσεων & Αυτοματισμών • Επαγγελματίες Επισιτισμού (μαγείρων/ζαχαροπλαστών) με αυξημένες δεξιότητες • Στελέχη Τουριστικών Υπηρεσιών (προσθη-κη πρακτικής εμπειρίας) • Τεχνικοί Οχημάτων με εξειδίκευση • Βοηθοί Νοσηλευτών με εφαρμοσμένες δεξιότητες	Πλήρης ενσωμάτωση σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον, ικανότητα εκτέλεσης εργασιών με αυτονομία, εφαρμογή τεχνι-κών λύσεων σε πραγματικές συνθήκες, προετοιμασία για θέσεις ευθύνης.

Επίπεδο 5 (ΣΑΕΚ)	ΣΑΕΚ (Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης)	**Πληροφορική & Ψηφιακές Τεχνολογίες** • Τεχνικός Κυβερνοασφάλειας & Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων • Τεχνικός Διαχείρισης Δικτύων & Υποδομών • Ειδικός Ψηφιακού Μάρκετινγκ & Διαχείρισης Περιεχομένου • Τεχνικός Υποστήριξης Πληροφοριακών Συστημάτων (Advanced Support)	
		Βιομηχανία – Μηχανολογία – Αυτοματισμοί • Τεχνικός Βιομηχανικού Εξοπλισμού • Τεχνικός Αυτοματισμών & Συστημάτων Ελέγχου • Τεχνικός Συντήρησης Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων • Τεχνικός Παραγωγικών Διαδικασιών **Ενέργεια & Περιβάλλον** • Τεχνικός Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Φ/Β, Αιολικά, Υβριδικά Συστήματα) • Τεχνικός Ενεργειακών Εγκαταστάσεων • Τεχνικός Περιβαλλοντικών & Ενεργειακών Εφαρμογών **Υγεία – Φάρμακο – Καλλυντικά** • Τεχνικός Παραγωγής Φαρμακευτικών Προϊόντων • Τεχνικός Καλλυντικών & Εργαστηριακών Διαδικασιών • Τεχνικός Ποιοτικού Ελέγχου (υπό κανονιστικό πλαίσιο) **Τουρισμός – Επισιτισμός – Φιλοξενία** • Υπεύθυνος Λειτουργίας Τμημάτων Τουριστικών Μονάδων • Στέλεχος Οργάνωσης Επισιτιστικών Υπηρεσιών • Συντονιστής Λειτουργικών Διαδικασιών Φιλοξενίας **Ναυτιλία & Θαλάσσιες Δραστηριότητες** • Τεχνικός Υποστήριξης Ναυτιλιακών Συστημάτων • Στέλεχος Ναυτιλιακών Λειτουργιών & Logistics • Τεχνικός Ναυτιλιακού Εξοπλισμού **Οπτικοακουστικά & Εφαρμοσμένες Δημιουργικές Ειδικότητες** • Τεχνικός Οπτικοακουστικών Μέσων & Παραγωγής • Τεχνικός Ηχου & Εικόνας • Τεχνικός Υποστήριξης Ψηφιακών Παραγωγών	Εξειδικευμένες τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες, δυνατότητα επίβλεψης εργασιών, διαχείριση σύνθετων διαδικασιών, ευθύνη για την ορθή λειτουργία συστημάτων και υπηρεσιών.

Πίνακας 9: *Πίνακας Επαγγελμάτων ανά Επίπεδο Προσόντος (ΕΠΠ/EQF)*

8.4 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΡΟΛΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Οι επαγγελματικοί ρόλοι που συνδέονται με τα επίπεδα προσόντων της ΕΕΚ (Επίπεδα 3–4–5) καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τεχνικών, τεχνολογικών και υπηρεσιακών ειδικοτήτων. Κάθε ρόλος χαρακτηρίζεται από ένα συγκεκριμένο σύνολο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτώνται μέσω της κατάρτισης και της πρακτικής εξάσκησης. Οι παρακάτω ενδεικτικές περιπτώσεις βοηθούν τους μαθητές να κατανοήσουν πώς τα επαγγελματικά προσόντα μεταφράζονται σε πραγματικές εργασιακές δραστηριότητες. Οι ενδεικτικές περιγραφές επαγγελματικών ρόλων και δεξιοτήτων βασίζονται στα εγκεκριμένα και επικαιροποιημένα Επαγγελματικά Περιγράμματα του ΕΟΠΠΕΠ, όπως αυτά είναι διαθέσιμα στην πλατφόρμα https://ergonesti.eoppep.gr/ .

Παράδειγμα επαγγέλματος: Νοσηλευτική – Διαστρωμάτωση ρόλων και προσόντων

Για την καλύτερη κατανόηση της σύνδεσης μεταξύ επιπέδων προσόντων, επαγγελματικών ρόλων και απαιτήσεων δεξιοτήτων, παρατίθεται ενδεικτικά το παράδειγμα του επαγγέλματος της Νοσηλευτικής. Το συγκεκριμένο επάγγελμα παρουσιάζει σαφή διαστρωμάτωση ρόλων, οι οποίοι αντιστοιχούν σε διαφορετικά επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων. Παράλληλα, οι ρόλοι αυτοί μπορούν να συσχετιστούν ενδεικτικά με διαφορετικές κατηγορίες επαγγελμάτων της διεθνούς ταξινόμησης ISCO, η οποία αποτελεί σύστημα ταξινόμησης επαγγελματικών δραστηριοτήτων και όχι σύστημα επιπέδων προσόντων.

◆ ***Επίπεδο 3 ΕΠΠ – Βοηθητικό προσωπικό φροντίδας***

(Ενδεικτική αντιστοίχιση με κατηγορίες επαγγελμάτων βοηθητικού χαρακτήρα της ταξινόμησης ISCO)

Στο επίπεδο 3 εντάσσονται ρόλοι βοηθητικού χαρακτήρα στον τομέα της υγείας, όπως βοηθοί νοσηλευτικής φροντίδας ή υποστηρικτικό προσωπικό υγειονομικών δομών. Οι απόφοιτοι εκτελούν βασικές εργασίες φροντίδας και υποστήριξης ασθενών, εφαρμόζοντας προκαθορισμένες οδηγίες και διαδικασίες, πάντοτε υπό την καθοδήγηση και εποπτεία ανώτερων επαγγελματιών υγείας. Οι αρμοδιότητές τους δεν περιλαμβάνουν αυτοτελή λήψη αποφάσεων ή κλινική ευθύνη.

Ενδεικτική αντιστοίχιση με κατηγορίες επαγγελμάτων βοηθητικού χαρακτήρα της διεθνούς ταξινόμησης επαγγελμάτων ISCO-08, όπως η κατηγορία 5321 «Health care assistants» και 5322 «Personal care workers in health services».

◆ ***Επίπεδο 4 ΕΠΠ – Νοσηλευτής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΕΠΑ.Λ.)***

(Ενδεικτική αντιστοίχιση με κατηγορίες επαγγελμάτων τεχνικού/υποστηρικτικού χαρακτήρα στον τομέα της υγείας κατά ISCO)

Στο επίπεδο 4 εντάσσονται οι απόφοιτοι Επαγγελματικών Λυκείων ειδικότητας Νοσηλευτικής. Οι επαγγελματικοί τους ρόλοι περιλαμβάνουν την παροχή οργανωμένης νοσηλευτικής φροντίδας στο πλαίσιο της ομάδας υγείας, την εφαρμογή νοσηλευτικών πράξεων βάσει οδηγιών, καθώς και τη συμμετοχή στη λειτουργία υγειονομικών δομών. Οι απόφοιτοι διαθέτουν μεγαλύτερο βαθμό αυτονομίας σε σύγκριση με το επίπεδο 3, χωρίς ωστόσο να φέρουν την πλήρη ευθύνη κλινικής αξιολόγησης ή σχεδιασμού φροντίδας.

◆ ***Επίπεδο 5 ΕΠΠ – Εξειδικευμένος Τεχνικός / Ανώτερος Επαγγελματικός Ρόλος Υγείας, π.χ. Βοηθός Νοσηλευτικής Χειρουργείου***

(Ενδεικτική αντιστοίχιση με κατηγορίες περισσότερο εξειδικευμένων επαγγελματικών ρόλων υγείας κατά ISCO, στο πλαίσιο της μη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης)

Στο επίπεδο 5 εντάσσονται εξειδικευμένοι επαγγελματικοί ρόλοι στον τομέα της υγείας, οι οποίοι προϋποθέτουν ανώτερη επαγγελματική κατάρτιση, αυξημένη τεχνική επάρκεια και ικανότητα διαχείρισης σύνθετων διαδικασιών. Οι απόφοιτοι δύνανται να αναλαμβάνουν συντονισμό συγκεκριμένων λειτουργιών, να επιβλέπουν διαδικασίες και να προσαρμόζουν την επαγγελματική τους πρακτική σε περιβάλλοντα με μεταβαλλόμενες απαιτήσεις, πάντοτε στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που καθορίζονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Το παράδειγμα αυτό αναδεικνύει πώς το ίδιο επαγγελματικό πεδίο μπορεί να περιλαμβάνει διαφορετικούς ρόλους και επίπεδα ευθύνης, ανάλογα με το επίπεδο προσόντων και τις δεξιότητες που έχουν αποκτηθεί. Η διαστρωμάτωση των επαγγελματικών ρόλων ενισχύει τη διαφάνεια, διευκολύνει την επαγγελματική εξέλιξη και βοηθά τους μαθητές να αντιληφθούν τις δυνατότητες προόδου που προσφέρει το σύστημα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

1. Επίπεδο Προσόντων 3 – Βασικοί Τεχνικοί & Υποστηρικτικοί Ρόλοι

Οι απόφοιτοι ΕΣΚ αναλαμβάνουν ρόλους που εστιάζουν στην πρακτική εφαρμογή και την εκτέλεση συγκεκριμένων καθηκόντων υπό καθοδήγηση.

Ενδεικτικοί Ρόλοι:

- Βοηθός Τεχνικός Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων
- Βοηθός Υδραυλικός
- Βοηθός Μάγειρας
- Βοηθός Τεχνικός Πληροφορικής (Hardware Support)
- Βοηθός Γεωργικών / Περιβαλλοντικών Εργασιών
- Βοηθός Τεχνικός Οχημάτων

Κύριες Δεξιότητες:

- Χειρισμός βασικών εργαλείων και μηχανημάτων
- Τήρηση κανόνων ασφάλειας & υγιεινής
- Εκτέλεση εργασιών βάσει οδηγιών
- Ομαδική εργασία και συνεργασία με τεχνικά συνεργεία
- Εφαρμογή βασικών τεχνικών διαδικασιών

2. Επίπεδο Προσόντων 4 – Τεχνικοί & Ειδικευμένοι Επαγγελματίες

Οι απόφοιτοι ΕΠΑ.Λ. διαθέτουν συνδυασμό γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, που τους επιτρέπει να αναλαμβάνουν πιο σύνθετους ρόλους με μεγαλύτερη αυτονομία.

Ενδεικτικοί Ρόλοι:

- Τεχνικός Η/Υ & Δικτύων
- Τεχνικός Οχημάτων (Service & Diagnostics)
- Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάσεων
- Τεχνικός Ψύξης – Κλιματισμού
- Στέλεχος Υποδοχής / Τουριστικών Μονάδων
- Βοηθός Νοσηλευτικής
- Σχεδιαστής με CAD

Κύριες Δεξιότητες:

- Διάγνωση και επίλυση τεχνικών βλαβών
- Χρήση εξειδικευμένου εξοπλισμού και λογισμικού
- Παροχή ποιοτικών υπηρεσιών σε πελάτες/χρήστες
- Τήρηση τεχνικών προδιαγραφών και κανονισμών
- Οργάνωση εργασιών και ανάληψη ευθύνης στο πλαίσιο συγκεκριμένων καθηκόντων

3. Επίπεδο Προσόντων 5 – Εξειδικευμένοι Τεχνικοί & Εφαρμοσμένοι Επαγγελματίες

Οι απόφοιτοι της Τάξης Μαθητείας των ΕΠΑΛ και των ΣΑΕΚ διαθέτουν αυξημένο επίπεδο εφαρμοσμένων δεξιοτήτων, με ικανότητα επίλυσης σύνθετων προβλημάτων και ανάληψης ρόλων ευθύνης.

Ενδεικτικοί Ρόλοι:

- Τεχνικός Αυτοματισμών & Βιομηχανικών Συστημάτων
- Ειδικός Ψηφιακού Μάρκετινγκ
- Τεχνικός Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ)
- Επαγγελματίας Μαγειρικής / Ζαχαροπλαστικής με εξειδίκευση
- Τεχνικός Ναυτιλιακών Εφαρμογών
- Τεχνικός Οπτικοακουστικών Συστημάτων
- Στέλεχος Τουριστικών Επιχειρήσεων (επίπεδο εφαρμογής)

Κύριες Δεξιότητες:

- Εφαρμογή λύσεων σε πραγματικά εργασιακά περιβάλλοντα
- Διαχείριση σύνθετων ή αυτοματοποιημένων συστημάτων
- Σχεδιασμός και υλοποίηση τεχνικών εργασιών

- ❖ Χρήση εξειδικευμένων τεχνολογικών εργαλείων
- ❖ Επίβλεψη μικρών ομάδων ή διαδικασιών
- ❖ Προσαρμογή σε τεχνολογικές αλλαγές και καινοτομία

Οφέλη για τους μαθητές/ σπουδαστές

Η κατανόηση αυτών των ρόλων βοηθά τους μαθητές/σπουδαστές να:

- ✓ αντιληφθούν **πώς μεταφράζεται ένα επίπεδο προσόντων σε επαγγελματικές ευκαιρίες**
- ✓ αξιολογήσουν τα ενδιαφέροντά τους σε σχέση με πραγματικές εργασίες
- ✓ σχεδιάσουν στοχευμένα την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους πορεία
- ✓ ενισχύσουν τις δεξιότητες που θα χρειαστούν στην αγορά εργασίας
- ✓ ενημερωθούν για ειδικότητες που έχουν αυξημένη ζήτηση

Επίπεδο Προσόντων	Ενδεικτικοί Ρόλοι	Κύριες Επαγγελματικές Δεξιότητες	Οριζόντιες / Δεξιότητες
Επίπεδο 3	• Βοηθός Τεχνικός Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων • Βοηθός Υδραυλικού • Βοηθός Μαγειρικής • Βοηθός Τεχνικός Πληροφορικής • Βοηθός Περιβαλλοντικών/Αγροτικών Εργασιών	• Χειρισμός βασικών εργαλείων • Υποστήριξη απλών τεχνικών εργασιών • Εκτέλεση οδηγιών • Τήρηση διαδικασιών ασφάλειας	• Ομαδικότητα • Υπευθυνότητα • Τήρηση κανόνων • Επικοινωνία με προϊστάμενους • Προσήλωση σε διαδικασίες
Επίπεδο 4	• Τεχνικός Η/Υ & Δικτύων • Τεχνικός Οχημάτων • Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάσεων • Τεχνικός Ψύξης–Κλιματισμού • Στέλεχος Τουριστικών Μονάδων • Βοηθός Νοσηλευτικής • Σχεδιαστής CAD	• Διάγνωση & επίλυση τεχνικών προβλημάτων • Χρήση εξειδικευμένων λογισμικών/εργαλείων • Εφαρμογή τεχνικών λύσεων • Τήρηση προτύπων ποιότητας	• Εξυπηρέτηση πελατών/χρηστών • Οργάνωση εργασιών • Διαχείριση χρόνου • Βασική ανάληψη ευθύνης • Συνεργασία σε ομάδες
Επίπεδο 5 (ΕΠΑΛ – Τάξη Μαθητεία)	• Τεχνικός Πληροφορικής Εφαρμογών • Τεχνικός Οχημάτων με εξειδίκευση • Εξειδικευμένος Επαγγελματίας Επισιτισμού • Τεχνικός Αυτοματισμών • Βοηθός Νοσηλευτικής με εφαρμοσμένες δεξιότητες	• Εργασία σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον • Τεχνικές εφαρμογές υψηλής ακρίβειας • Χειρισμός προηγμένου εξοπλισμού • Αντιμετώπιση σύνθετων εργασιακών περιστάσεων	• Αυτονομία στην εργασία • Λήψη πρωτοβουλιών • Προσαρμογή σε απαιτητικό περιβάλλον • Συνεργασία με επαγγελματίες της αγοράς
Επίπεδο 5 (ΣΑΕΚ)	• Τεχνικός ΑΠΕ • Ειδικός Ψηφιακού Μάρκετινγκ • Τεχνικός Αυτοματισμών & Βιομηχανικών Συστημάτων • Τεχνικός Φαρμακευτικών/ Καλλυντικών • Τεχνικός Οπτικοακουστικών Εφαρμογών • Στέλεχος Τουρισμού	• Υλοποίηση και επίβλεψη τεχνικών εργασιών • Ανάλυση & επίλυση σύνθετων προβλημάτων • Χρήση προηγμένων τεχνολογικών συστημάτων • Διαχείριση διαδικασιών & ροών	• Ηγεσία μικρών ομάδων • Επικοινωνία σε επαγγελματικό περιβάλλον • Προσαρμοστικότητα στην τεχνολογία • Επαγγελματικός προσανατολισμός στην ποιότητα

Πίνακας 10: *Πίνακας Ρόλων & Δεξιοτήτων ανά Επίπεδο Προσόντων (ΕΠΠ/EQF)*

9. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΟΔΗΓΟΥΝ ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

9.1. ΤΟΜΕΙΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η ελληνική αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από σημαντική ποικιλία τομέων και επαγγελματικών δραστηριοτήτων, στους οποίους οδηγούν άμεσα ή έμμεσα οι εκπαιδευτικές διαδρομές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΣΚ – ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ- ΕΠΑ.Λ. – Μεταλυκειακό Ετος/Τάξη Μαθητείας – ΣΑΕΚ). Οι τομείς αυτοί αντανακλούν τόσο τις παραδοσιακές παραγωγικές ανάγκες της χώρας όσο και τις σύγχρονες εξελίξεις της ψηφιακής οικονομίας, των υπηρεσιών, της πράσινης ανάπτυξης και της βιωσιμότητας.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία του Cedefop για την Ελλάδα, η συμμετοχή των μαθητών στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση παραμένει χαμηλότερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, ενώ η συμμετοχή των ενηλίκων στη διά βίου μάθηση εξακολουθεί να κινείται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα. Παράλληλα, τα ποσοστά απασχόλησης των αποφοίτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης παρουσιάζουν υστέρηση σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ενωσης, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη ενίσχυσης της διασύνδεσης μεταξύ εκπαίδευσης, δεξιοτήτων και αγοράς εργασίας (Cedefop, 2025).

Στο σύγχρονο ευρωπαϊκό πλαίσιο, η σύνδεση της εκπαίδευσης με την απασχόληση βασίζεται ολοένα και περισσότερο στις κοινές ταξινομήσεις επαγγελμάτων και δεξιοτήτων. Ειδικότερα, η Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση Επαγγελμάτων (ISCO) και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ταξινόμησης Επαγγελμάτων, Δεξιοτήτων και Προσόντων (ESCO) αποτελούν τα βασικά εργαλεία χαρτογράφησης επαγγελματικών ρόλων και απαιτούμενων δεξιοτήτων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η σημασία των ταξινομήσεων ISCO και ESCO ενισχύεται περαιτέρω, καθώς η διασύνδεση με την αγορά εργασίας και τις υπηρεσίες απασχόλησης πραγματοποιείται πλέον μέσω της ανάλυσης του προφίλ Europass. Στο πλαίσιο αυτό, οι υπηρεσίες EURES της ΔΥΠΑ αξιοποιούν το Europass Profile για την αντιστοίχιση υποψηφίων και θέσεων εργασίας, με έλεγχο της προέλευσης και της αντιστοίχισης των δηλωμένων δεξιοτήτων βάσει της ταξινόμησης ESCO.

Η κατανόηση των βασικών επαγγελματικών τομέων, σε συνδυασμό με τις ευρωπαϊκές ταξινομήσεις επαγγελμάτων και δεξιοτήτων, βοηθά τους μαθητές να συνδέσουν τις εκπαιδευτικές τους επιλογές με πραγματικές επαγγελματικές προοπτικές και με τις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς εργασίας, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη συγκρισιμότητα των προσόντων τους (Cedefop, 2025).

Οι τομείς επαγγελμάτων πρέπει να θεωρηθούν σε συνάρτηση με την τρέχουσα και μελλοντική ζήτηση στην αγορά εργασίας.

Ενδεικτικές σχετικές πηγές πληροφόρησης αποτελούν

1. Η σελίδα «Job and skill trends» του Europass[5] . Μέσω της σελίδας αυτής οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να πληροφορηθούν για τις τάσεις δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας σε όλες τις χώρες της ΕΕ πραγματοποιώντας αναζήτηση με κριτήρια το επάγγελμα ή την χώρα. Πρόκειται για μια πληροφορία που δεν υπάρχει στο ESCO, το οποίο μέχρι στιγμής αποτελεί στατική ταξινόμηση των επαγγελμάτων και δεξιοτήτων. Επίσης στην ίδια ιστοσελίδα του Europass μπορούν να δουν σε τι κύριες γνώσεις και δεξιότητες αναλύεται κάθε επάγγελμα. Την πληροφορία αυτή την δανείζεται το Europass από το ESCO.

5. https://europa.eu/europass/eportfolio/screen/skills-intelligence?lang=en

2. Ο Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας[6]: Ο Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων σχετικά με τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας, με στόχο την έγκαιρη αναγνώριση των αναγκών σε δεξιότητες, επαγγέλματα και ειδικότητες. Ο μηχανισμός αξιοποιεί διοικητικά δεδομένα, στατιστικά στοιχεία, πληροφορίες από επιχειρήσεις και φορείς της αγοράς εργασίας, καθώς και αποτελέσματα ερευνών και αναλύσεων, προκειμένου να υποστηρίξει τον σχεδιασμό πολιτικών απασχόλησης, εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης.

Στην Ελλάδα, ο Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας λειτουργεί υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σε συνεργασία με δημόσιους φορείς, ερευνητικά ιδρύματα και κοινωνικούς εταίρους. Τα αποτελέσματα του μηχανισμού συμβάλλουν στην προσαρμογή των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στις πραγματικές ανάγκες της οικονομίας και υποστηρίζουν τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την ενίσχυση της απασχόλησης.

<u>Βασικοί Τομείς Επαγγελμάτων στην Ελλάδα</u>

1. Πληροφορική & Ψηφιακές Τεχνολογίες

Καλύπτει ταχύτατα αναπτυσσόμενα επαγγέλματα που σχετίζονται με τις υποδομές, τα δίκτυα, τα συστήματα, τις εφαρμογές και τις ψηφιακές υπηρεσίες.

- Τεχνικοί Δικτύων & Υπολογιστικών Συστημάτων
- Τεχνικοί Υποστήριξης (Help Desk, IT Support)
- Τεχνικοί Εφαρμογών Πολυμέσων
- Τεχνικοί Ψηφιακού Μάρκετινγκ

2. Τουρισμός, Εστίαση & Φιλοξενία

Από τους δυναμικότερους τομείς της ελληνικής οικονομίας, με ισχυρή ζήτηση για ειδικευμένο προσωπικό.

- Στελέχη Υποδοχής & Τουριστικών Μονάδων
- Τεχνικοί Μαγειρικής και Ζαχαροπλαστικής
- Επαγγελματίες Επισιτισμού
- Στελέχη Οικοτουρισμού & Εναλλακτικών Δραστηριοτήτων

3. Υγεία & Πρόνοια

Τομέας με κοινωνική σημασία και σταθερή απορρόφηση προσωπικού.

- Βοηθοί Νοσηλευτικής
- Βοηθοί Φαρμακείων
- Επαγγελματίες Φροντίδας Ευάλωτων Ομάδων
- Τεχνικοί Ιατρικού Εξοπλισμού

6. https://mdaae.gr/

4. Ηλεκτρολογία, Ηλεκτρονική & Αυτοματισμοί

Απορροφά μεγάλο αριθμό τεχνικών ρόλων που σχετίζονται με εγκαταστάσεις, συντήρηση και σύγχρονα συστήματα αυτοματισμού.

- Ηλεκτρολόγοι Εγκαταστάσεων
- Τεχνικοί Αυτοματισμών
- Τεχνικοί Ηλεκτρονικών Συσκευών
- Τεχνικοί Συναγερμών & Ασφάλειας

5. Μηχανολογία & Τεχνικά Επαγγέλματα

Τομέας κεντρικός για τη βιομηχανία, τη μεταποίηση και τις τεχνικές εργασίες.

- Τεχνικοί Οχημάτων
- Τεχνικοί Ψύξης και Κλιματισμού
- Τεχνικοί Μηχανουργείου & Μεταλλικών Κατασκευών
- Τεχνικοί Βιομηχανικού Εξοπλισμού

6. Κατασκευές, Δομικά Έργα & Πράσινη Ανάπτυξη

Περιλαμβάνει επαγγέλματα που στηρίζουν την οικοδομική δραστηριότητα και τις σύγχρονες τάσεις βιώσιμης ανάπτυξης.

- Τεχνίτες Δόμησης & Ανακαίνισης
- Ειδικοί Μονώσεων & Ενεργειακών Επιθεωρήσεων
- Τεχνικοί Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Τεχνικοί Περιβαλλοντικών Εφαρμογών

7. Μεταφορές, Λογιστική Υποστήριξη & Εφοδιαστική Αλυσίδα

Τομέας στρατηγικής σημασίας για το εμπόριο και τις μετακινήσεις.

- Στελέχη Logistics
- Βοηθοί Αποθήκης & Διαχείρισης Εμπορευμάτων
- Τεχνικοί Οχημάτων & Μηχανημάτων
- Στελέχη Επιχειρήσεων Μεταφορών

8. Ναυτιλία & Θαλάσσιες Ειδικότητες

Σημαντικός πυλώνας της ελληνικής οικονομίας.

- Στελέχη Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων
- Τεχνικοί Ηλεκτρονικών – Ναυτιλιακών Οργάνων
- Τεχνικοί Θαλάσσιων Εγκαταστάσεων

9. Αγροδιατροφή, Περιβάλλον & Φυσικοί Πόροι

Τομέας με παραδοσιακή αλλά και τεχνολογικά αναβαθμισμένη δραστηριότητα.

- Επαγγελματίες Αγροδιατροφής
- Τεχνικοί Γεωργικών Μηχανημάτων
- Βοηθοί Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Τεχνικοί Ποιοτικού Ελέγχου Τροφίμων

10. Δημιουργικές Βιομηχανίες, Τέχνες & Πολιτισμός

Τομέας με αυξημένη ζήτηση τα τελευταία χρόνια.

- Τεχνικοί Οπτικοακουστικών
- Σχεδιαστές Γραφικών
- Επαγγελματίες Πολιτιστικών Εκδηλώσεων
- Τεχνικοί Ενδυματολογίας & Υποστήριξης Παραστάσεων

Εκπαιδευτική Διαδρομή	Κύριοι Τομείς Επαγγελμάτων
ΕΣΚ/ ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ – Επίπεδο 3	Τεχνικά επαγγέλματα, Υποστηρικτικές θέσεις, Αγροδιατροφή, πισιτισμός
ΕΠΑΛ – Επίπεδο 4	Πληροφορική, Ηλεκτρολογία, Μηχανολογία, Υγεία, Τουρισμός, Τεχνικά επαγγέλματα
ΕΠΑΛ-Τάξη Μαθητείας – Επίπεδο 5	Πληροφορική, Αυτοματισμοί, Οδηγοί/Τεχνικοί Οχημάτων, Επισιτισμός, Τουρισμός
ΣΑΕΚ – Επίπεδο 5	ΑΠΕ, Βιομηχανία, Τουρισμός, Ναυτιλία, Φαρμακευτικά, Ψηφιακές Τεχνολογίες, Οπτικοακουστικά

Πίνακας 11: *Πώς συνδέονται οι τομείς με τις διαδρομές ΕΕΚ*

9.2. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗ (ΕΣΚ- ΕΠΑΛ- ΜΑΘΗΤΕΙΑ- ΣΑΕΚ)

Οι εκπαιδευτικές διαδρομές της ΕΕΚ προσφέρουν ένα μεγάλο εύρος ειδικοτήτων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας, της σύγχρονης τεχνολογίας και της αγοράς εργασίας. Κάθε διαδρομή αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο επίπεδο προσόντων (3–4–5) και δίνει πρόσβαση σε διαφορετικές βαθμίδες επαγγελματικών γνώσεων και εφαρμοσμένων δεξιοτήτων.

Οι παρακάτω ενδεικτικές ειδικότητες βοηθούν τους μαθητές να αποκτήσουν ξεκάθαρη εικόνα για τις επιλογές που έχουν σε κάθε βαθμίδα.

1. ΕΣΚ – Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (Επίπεδο 3)

Οι ΕΣΚ προσφέρουν πρακτικές ειδικότητες με έμφαση στις βασικές τεχνικές δεξιότητες.

Ενδεικτικές Ειδικότητες:

- Βοηθός Ηλεκτρολόγου
- Βοηθός Υδραυλικού
- Βοηθός Τεχνικός Η/Υ
- Βοηθός Τεχνικός Οχημάτων
- Βοηθός Ξυλουργός / Επιπλοποιός
- Βοηθός Μαγειρικής
- Βοηθός Ζαχαροπλαστικής
- Βοηθός Αγροτικών Εργασιών
- Βοηθός Περιβαλλοντικών Εφαρμογών
- Βοηθός Τεχνίτης Δόμησης (Οικοδόμος, Σοβατζής κ.λπ.)

2. ΕΠΑ.Σ. & Π.ΕΠΑ.Σ. ΔΥΠΑ – Επαγγελματικές Σχολές της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Επίπεδο 3)

Οι Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.) και οι Πειραματικές Επαγγελματικές Σχολές (Π.ΕΠΑ.Σ.) της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) παρέχουν αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σε αποφοίτους Γυμνασίου, με έμφαση στη συστηματική εργαστηριακή εκπαίδευση και στη σύνδεση της μάθησης με το εργασιακό περιβάλλον. Οι σχολές αυτές εντάσσονται στο επίπεδο 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και στοχεύουν στην απόκτηση βασικών επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων για την άσκηση συγκεκριμένων επαγγελματικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Ενδεικτικές Ειδικότητες:

- Βοηθός Τεχνίτης Ηλεκτρολογικών Εργασιών
- Βοηθός Τεχνίτης Μηχανολογικών Εργασιών
- Βοηθός Τεχνικός Οχημάτων
- Βοηθός Τεχνικός Ψύξης και Κλιματισμού
- Βοηθός Τεχνικός Ηλεκτρονικών Συσκευών
- Βοηθός Τεχνικός Πληροφορικής
- Βοηθός Μαγειρικής – Επισιτισμού
- Βοηθός Ξυλουργικών Εργασιών και Κατασκευών
- Βοηθός Τεχνίτης Δομικών Εργων
- Βοηθητικό Προσωπικό Τεχνικών και Παραγωγικών Δραστηριοτήτων

Νέες ειδικότητες ΕΠΑΣ Μαθητείας (επικαιροποίηση 2025-2026)

Στο πλαίσιο της συνεχούς επικαιροποίησης των προγραμμάτων μαθητείας της ΔΥΠΑ και της προσαρμογής τους στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, για το σχολικό/εκπαιδευτικό έτος 2025-2026 λειτουργούν σε επιλεγμένες ΕΠΑΣ και νέες ειδικότητες, όπως:

- Τεχνίτης Μηχανών και Συστημάτων συμβατικών & ηλεκτρικών αυτοκινήτων
- Βοηθός Γενικής Βρεφονηπιοκομίας

- Αισθητικής Τέχνης
- Τεχνίτης Υποστήριξης Συστημάτων Η/Υ
- Υπάλληλος Διαχείρισης Εφοδιαστικής Αλυσίδας (Logistics)
- Υπάλληλος Διοικητικών & Οικονομικών Υπηρεσιών
- Τεχνίτης Ηλεκτρολογικών Εργασιών και Ανελκυστήρων
- Τεχνίτης Αερίων Καυσίμων
- Χειριστής Μηχανημάτων Εργου

Οι ειδικότητες αυτές ενισχύουν τη σύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης με σύγχρονους τομείς απασχόλησης και παρέχονται στο πλαίσιο της αμειβόμενης και ασφαλισμένης μαθητείας.

Οι ειδικότητες των ΕΠΑΣ ανανεώνονται περιοδικά με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις περιφερειακές αναπτυξιακές προτεραιότητες.

3. ΕΠΑ.Λ. – Επαγγελματικό Λύκειο (Επίπεδο 4)

Τα ΕΠΑΛ προσφέρουν συνδυασμό γενικής και επαγγελματικής παιδείας, με ειδικότητες υψηλής ζήτησης.

Ενδεικτικές Ειδικότητες ανά Τομέα:

Πληροφορική

Τεχνικός Υπολογιστικών Συστημάτων & Δικτύων

Τεχνικός Εφαρμογών Πληροφορικής

Ηλεκτρολογία – Ηλεκτρονική – Αυτοματισμοί

- Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάσεων
- Τεχνικός Ηλεκτρονικών Συσκευών
- Τεχνικός Αυτοματισμών

Μηχανολογία

- Τεχνικός Οχημάτων
- Τεχνικός Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων
- Τεχνικός Ψύξης – Κλιματισμού

Υγεία – Πρόνοια – Ευεξία

- Βοηθός Νοσηλευτικής
- Βοηθός Φαρμακείου
- Βοηθός Ιατρικών Εργαστηρίων

Τουρισμός & Επισιτισμός

- Υπάλληλος Τουριστικών Επιχειρήσεων
- Τεχνικός Μαγειρικής Τέχνης
- Τεχνικός Ζαχαροπλαστικής

Οικονομία – Διοίκηση

- Υπάλληλος Διοίκησης
- Στέλεχος Οικονομικών Υπηρεσιών

Ναυτιλιακός Τομέας

- Στέλεχος Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων

4. Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας ΕΠΑΛ (Επίπεδο 5)

Η Μαθητεία εστιάζει στην εφαρμογή δεξιοτήτων σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον, προσφέροντας εξειδικευμένες ειδικότητες.

Ενδεικτικές Ειδικότητες:

(αντιστοιχούν σε αυτές του ΕΠΑΛ με αναβάθμιση εφαρμοσμένων δεξιοτήτων)

- Τεχνικός Υπολογιστών (με εφαρμοσμένη εμπειρία)
- Τεχνικός Δικτύων (on-the-job training)
- Τεχνικός Οχημάτων (συντήρηση & διάγνωση)
- Τεχνικός Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων
- Τεχνικός Ψύξης – Κλιματισμού
- Μάγειρας Επαγγελματικής Κουζίνας
- Ζαχαροπλάστης – Pastry Assistant Pro
- Βοηθός Νοσηλευτικής με πρακτική σε δομές υγείας
- Στέλεχος Τουριστικών Επιχειρήσεων με εμπειρία front office
- Τεχνικός Αυτοματισμών σε πραγματικές μονάδες παραγωγής

5. ΣΑΕΚ – Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Επίπεδο 5)

Οι ΣΑΕΚ προσφέρουν ανώτερες, εξειδικευμένες ειδικότητες, με έμφαση στη σύγχρονη τεχνολογία, τη βιομηχανία, την υγεία - πρόνοια και τις υπηρεσίες.

Ενδεικτικές Ειδικότητες:

Ψηφιακές Τεχνολογίες

- Τεχνικός Ψηφιακών Συστημάτων
- Ειδικός Ψηφιακού Μάρκετινγκ
- Τεχνικός Πολυμέσων – Οπτικοακουστικών

Αυτοματισμοί – Βιομηχανία – Τεχνολογία

- Τεχνικός Αυτοματισμών Βιομηχανικών Εγκαταστάσεων
- Τεχνικός Ρομποτικής
- Τεχνικός Βιομηχανικού Εξοπλισμού

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)

- Τεχνικός Φωτοβολταϊκών Συστημάτων
- Τεχνικός Ενεργειακών Εφαρμογών

Τουρισμός – Επισιτισμός

- Στέλεχος Τουριστικών Επιχειρήσεων
- Προϊστάμενος Επισιτισμού (F&B Supervisor)

Υγεία & Πρόνοια

- Τεχνικός Ιατρικού & Βιοϊατρικού Εξοπλισμού
- Τεχνικός Εργαστηριακών Εφαρμογών

Ναυτιλία

- Στέλεχος Ναυτιλιακών Υπηρεσιών
- Τεχνικός Ναυτιλιακών Συστημάτων

Αγροδιατροφή & Περιβάλλον

- Τεχνικός Ποιοτικού Ελέγχου Τροφίμων
- Τεχνικός Περιβαλλοντικών Εφαρμογών

Εκπαιδευτική Διαδρομή	Επίπεδο Προσόντων (ΕΠΠ)	Κύριοι Τομείς	Ενδεικτικές Ειδικότητες
ΕΣΚ – Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης	**3**	Τεχνικά επαγγέλματα, Επισιτισμός, Αγροδιατροφή	Βοηθός Ηλεκτρολόγου • Βοηθός Υδραυλικού • Βοηθός Τεχνικός Η/Υ • Βοηθός Τεχνικός Οχημάτων • Βοηθός Μαγειρικής • Βοηθός Ζαχαροπλαστικής • Βοηθός Ξυλουργός • Βοηθός Αγροτικών Εργασιών • Βοηθός Τεχνίτης Δόμησης
ΕΠΑ.Σ. Δ.ΥΠ.Α.	**3**	Τεχνικά επαγγέλματα Υγεία, Πληροφορική Τουρισμός	• **Αισθητικής Τέχνης** • **Αργυροχρυσοχοΐας** • **Αρτοποιίας- Ζαχαροπλαστικής** • **Βοηθός Γενικής Βρεφονηπιοκομίας** • **Βοηθός Γενικής Νοσηλείας** • **Βοηθός Φαρμακείου** • **Γαλακτοκομίας - Τυροκομίας** • **Γραφικών Τεχνών - Ηλεκτρονικής Σχεδίασης Εντύπου** • **Καλλιτεχνικής Επεξεργασίας Μαρμάρου** • **Κεραμικής-Αγγειοπλαστικής** • **Κομμωτικής Τέχνης** • **Κτιριακών Έργων** • **Μαγειρικής Τέχνης** • **Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων**
ΕΠΑ.Λ. – Επαγγελματικό Λύκειο	**4**	Πληροφορική, Μηχανολογία, Ηλεκτρολογία, Υγεία, Τουρισμός, Οικονομία	Τεχνικός Δικτύων • Τεχνικός Υπολογιστών Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάσεων • Τεχνικός Αυτοματισμών • Τεχνικός Οχημάτων • Τεχνικός Ψύξης/ Κλιματισμού • Βοηθός Νοσηλευτικής • Βοηθός Φαρμακείου • Τεχνικός Μαγειρικής • Τεχνικός Ζαχαροπλαστικής • Υπάλληλος Τουριστικών Επιχειρήσεων
Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας ΕΠΑΛ	**5**	Πληροφορική, Τουρισμός, Μηχανολογία, Ηλεκτρολογία	Τεχνικός Δικτύων (με πρακτική) • Τεχνικός Οχημάτων • Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάσεων • Τεχνικός Αυτοματισμών • Τεχνικός Ψύξης • Μάγειρας Επαγγελματικής Κουζίνας • Ζαχαροπλάστης • Στέλεχος Τουριστικών (Front Office) • Βοηθός Νοσηλευτικής
ΣΑΕΚ – Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης	**5**	Ψηφιακές τεχνολογίες, ΑΠΕ, Ναυτιλία, Βιομηχανία, Υγεία	Τεχνικός Ψηφιακών Συστημάτων • Τεχνικός Ρομποτικής • Τεχνικός Βιομηχανικού Εξοπλισμού • Τεχνικός Φωτοβολταϊκών • Ειδικός Ψηφιακού Μάρκετινγκ • Στέλεχος Τουριστικών Επιχειρήσεων • Τεχνικός Οπτικοακουστικών • Τεχνικός Βιοϊατρικού Εξοπλισμού • Τεχνικός Ναυτιλιακών Συστημάτων

Πίνακας 12: *Ενδεικτικές Ειδικότητες ανά Εκπαιδευτική Διαδρομή ΕΕΚ*

9.3. ΣΥΝΔΕΣΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η επιλογή ειδικότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΣΚ – ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ- ΕΠΑ.Λ. – Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας – ΣΑΕΚ) συνδέεται άμεσα με τις ανάγκες και τις εξελισσόμενες τάσεις της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα. Οι μελέτες πρόβλεψης δεξιοτήτων και απασχόλησης καταδεικνύουν ότι στην Ελλάδα συνυπάρχουν αφενός τομείς με σταθερή και διαχρονική ζήτηση ανθρώπινου δυναμικού και αφετέρου αναδυόμενοι κλάδοι, οι οποίοι ενισχύονται από τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την πράσινη μετάβαση και τη συνεχή τεχνολογική πρόοδο.

Ειδικότερα, βάσει των αναλύσεων του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Μονάδας Εμπειρογνωμόνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Μ.Ε.Κ.Υ.)του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, των μελετών του Cedefop και των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, οι βασικοί κλάδοι στους οποίους καταγράφεται αυξημένη ή σταθερή ζήτηση επαγγελματικών ειδικοτήτων περιλαμβάνουν ενδεικτικά τους ακόλουθους:

- **Πληροφορική και Ψηφιακές Τεχνολογίες**, με έμφαση σε τεχνικούς υποστήριξης συστημάτων, δικτύων, κυβερνοασφάλειας, εφαρμογών και ψηφιακού μάρκετινγκ, ως αποτέλεσμα της ψηφιοποίησης επιχειρήσεων και δημόσιων υπηρεσιών.
- **Τουρισμός, Επισιτισμός και Φιλοξενία**, κλάδος στρατηγικής σημασίας για την ελληνική οικονομία, με διαχρονική ανάγκη για ειδικευμένο προσωπικό σε τομείς λειτουργίας, επισιτιστικών υπηρεσιών και τουριστικών μονάδων.
- **Υγεία και Πρόνοια**, τομέας με αυξημένη ζήτηση λόγω δημογραφικών εξελίξεων, γήρανσης του πληθυσμού και ενίσχυσης των υπηρεσιών φροντίδας και υποστήριξης.
- **Τεχνικά επαγγέλματα, Μηχανολογία, Ηλεκτρολογία και Αυτοματισμοί**, που συνδέονται με τη βιομηχανία, τις κατασκευές, τη συντήρηση υποδομών και τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής.
- **Ενέργεια, Περιβάλλον και Πράσινη Οικονομία**, με αυξανόμενη ζήτηση για ειδικότητες σχετικές με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων και τις περιβαλλοντικές εφαρμογές, στο πλαίσιο της εθνικής και ευρωπαϊκής στρατηγικής για την κλιματική ουδετερότητα.
- **Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα και Logistics**, τομέας που ενισχύεται από την ανάπτυξη του εμπορίου, των μεταφορών και των λιμενικών υποδομών.
- **Ναυτιλία και Θαλάσσιες Δραστηριότητες**, διαχρονικά ισχυρός κλάδος της ελληνικής οικονομίας, με ανάγκες σε τεχνικές και υποστηρικτικές ειδικότητες.
- **Αγροδιατροφή και Τρόφιμα**, με έμφαση στον εκσυγχρονισμό της πρωτογενούς παραγωγής, την τυποποίηση και τον ποιοτικό έλεγχο προϊόντων.

Η ανάλυση των παραπάνω κλάδων, σε συνδυασμό με τα διαθέσιμα δεδομένα πρόβλεψης απασχόλησης και αναγκών δεξιοτήτων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αναδεικνύει τη σημασία της συνειδητής επιλογής εκπαιδευτικής διαδρομής και ειδικότητας. Η ευθυγράμμιση των εκπαιδευτικών επιλογών των μαθητών με τις υφιστάμενες και αναδυόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας υποστηρίζεται από τα αποτελέσματα αναλύσεων και προβλέψεων που παρέχουν θεσμικοί φορείς σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ειδικότερα, οι ετήσιες **Εκθέσεις Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας και Προβλέψεων Δεξιοτήτων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ – ΜΕΚΥ)** αποτελούν σημαντικά εργαλεία υποστήριξης του εκπαιδευτικού σχεδιασμού και της συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού, με στόχο τη βελτίωση της αντιστοίχισης μεταξύ εκπαιδευτικών επιλογών και αναγκών της αγοράς εργασίας.

Παράλληλα, αξιοποιούνται οι αναλύσεις του **Cedefop** για τις εξελίξεις της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Ελλάδα (Cedefop, 2024–2025), καθώς και τα επίσημα στατιστικά στοιχεία απασχόλησης ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (**NACE**) της **Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ)**.

Η ανάλυση των δεδομένων αυτών επιτρέπει την αποτύπωση των κλάδων με αυξημένη ζήτηση δεξιοτήτων και συμβάλλει στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών διαδρομών που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες της οικονομίας.

Παράλληλα, οι προτεραιότητες που τίθενται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», σε συνδυασμό με το ευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικών για την Πράσινη Συμφωνία και τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό, διαμορφώνουν ένα δυναμικό περιβάλλον ζήτησης δεξιοτήτων, στο οποίο η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση καλείται να ανταποκριθεί με στοχευμένες και επικαιροποιημένες εκπαιδευτικές διαδρομές.

Η κατανόηση αυτών των τάσεων επιτρέπει σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς να λαμβάνουν πιο ενημερωμένες αποφάσεις και να αντιλαμβάνονται πού οδηγεί κάθε εκπαιδευτική επιλογή.

Προτείνεται συνδυαστική χρήση επιπλέον ειδικών ιστοσελίδων, όπως ενδεικτικά

1. Εθνική Πύλη δια βίου ΣυΕΠ του ΕΟΠΠΕΠ – ΕΝΟΤΗΤΑ Πληροφορίες για τα επαγγέλματα και την αγορά Εργασίας
   https://e-stadiodromia.eoppep.gr/thematikoi-katalogoi/plirofories-gia-ta-epangelmata-kai-tin-agora-ergasias/
2. Ευρωπαϊκή Συμμαχία για τις Θέσεις Εργασίας και τις Δεξιότητες Πληροφορικής
   Digital skills and jobs coalition
   https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-skills-coalition
3. Ευρωπαϊκή Πύλη με Ευκαιρίες εργασίας, Κατάρτισης και Υποτροφιών στην Πληροφορική - Digital Skills and Jobs Platform
   https://digital-skills-jobs.europa.eu/en
4. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία - Περιλαμβάνει πληροφόρηση για τις τάσεις στην πράσινη οικονομία (The European Green Deal)
   https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
5. Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Κινητικότητα Ερευνητών
   https://euraxess.ec.europa.eu/
6. Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Βιομηχανία
   https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/strategy_en
7. Ζητούμενες δεξιότητες για την βιομηχανία
   https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/strategy/skills-industry_en

1. Τομείς με Υψηλή Ζήτηση Τεχνικών Επαγγελμάτων

Οι τεχνικές ειδικότητες καταγράφονται διαχρονικά μεταξύ των πλέον περιζήτητων στην ελληνική αγορά εργασίας, λόγω ελλείψεων σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, αυξημένων αναγκών σε υποδομές, κατασκευές, συντήρηση κτιρίων και τεχνικών εγκαταστάσεων, καθώς και του εκσυγχρονισμού του παραγωγικού και ενεργειακού τομέα.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις απασχόλησης και τις αναλύσεις αναγκών δεξιοτήτων του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (ΜΕΚΥ)του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, τις μελέτες του Cedefop και τα στατιστικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ειδικότητες τεχνικού χαρακτήρα παρουσιάζουν υψηλά επίπεδα απορρόφησης και σταθερή ζήτηση σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ενδεικτικές ειδικότητες με υψηλή απορρόφηση περιλαμβάνουν:

- Ηλεκτρολόγους Εγκαταστάσεων
- Τεχνικούς Ψύξης και Κλιματισμού
- Τεχνικούς Οχημάτων
- Υδραυλικούς
- Τεχνικούς Μετάλλου και Συγκολλητές
- Τεχνίτες Δόμησης και Συντήρησης Κτιρίων

Οι ειδικότητες αυτές συνδέονται κυρίως με εκπαιδευτικές διαδρομές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στα επίπεδα 3, 4 και 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, και ειδικότερα με τις διαδρομές των ΕΣΚ (Επίπεδο 3), ΕΠΑ.Λ. (Επίπεδο 4), Μεταλυκειακού Ετους – Τάξης Μαθητείας και ΣΑΕΚ (Επίπεδο 5).

Η ζήτηση των ανωτέρω τεχνικών ειδικοτήτων τεκμηριώνεται από τα διαθέσιμα δεδομένα πρόβλεψης απασχόλησης, τις καταγεγραμμένες ελλείψεις δεξιοτήτων και την ανάγκη ανανέωσης του τεχνικού εργατικού δυναμικού. Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνονται στις ετήσιες και θεματικές Εκθέσεις Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας και Προβλέψεων Δεξιοτήτων του Μηχανισμού Εντοπισμού και Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (ΜΕΚΥ), ο οποίος λειτουργεί υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και αξιοποιεί δεδομένα από φορείς όπως η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ), η ΕΛΣΤΑΤ και άλλες διοικητικές βάσεις δεδομένων. Οι εκθέσεις αυτές αναλύουν συστηματικά τις τάσεις απασχόλησης, τις ανάγκες σε δεξιότητες και τις προοπτικές ανάπτυξης βασικών κλάδων της ελληνικής οικονομίας. Σύμφωνα με τα ευρήματα των σχετικών αναλύσεων, αυξημένη ζήτηση ανθρώπινου δυναμικού και εξειδικευμένων δεξιοτήτων καταγράφεται, μεταξύ άλλων, στους τομείς των τεχνικών επαγγελμάτων, των κατασκευών και της ενέργειας, οι οποίοι επηρεάζονται σημαντικά από τις επενδύσεις σε υποδομές, την ενεργειακή μετάβαση και τις τεχνολογικές εξελίξεις (ΜΕΚΥ, Εκθέσεις Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας, 2023· 2024). Τα ευρήματα αυτά επιβεβαιώνονται και από ευρωπαϊκές αναλύσεις για τις εξελίξεις των δεξιοτήτων και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα (Cedefop, 2024).

Παράλληλα, οι προβλέψεις δεξιοτήτων και απασχόλησης του Cedefop για την Ελλάδα (2024–2025), καθώς και τα επίσημα στατιστικά στοιχεία απασχόλησης της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής ανά επαγγελματική ομάδα (ταξινόμηση ISCO) και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (ταξινόμηση NACE), επιβεβαιώνουν τη σταθερή και αυξανόμενη ζήτηση για τεχνικές ειδικότητες. Η τάση αυτή ενισχύεται περαιτέρω από τις ευρωπαϊκές πολιτικές για την Πράσινη Μετάβαση και την Ενεργειακή Αναβάθμιση Κτιρίων, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, οι οποίες δημιουργούν πρόσθετες ανάγκες για εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό.

2. Τομείς ΤΠΕ & Ψηφιακής Οικονομίας

Η ψηφιοποίηση της οικονομίας δημιουργεί σταθερή ανάγκη για καταρτισμένο προσωπικό στις τεχνολογίες πληροφορικής.

Ειδικότητες με αυξανόμενη ζήτηση:

- Τεχνικοί Δικτύων
- Τεχνικοί Υπολογιστών
- Τεχνικοί Cloud/Hardware Support
- Ειδικοί Ψηφιακού Μάρκετινγκ
- Τεχνικοί Πολυμέσων – Οπτικοακουστικών

Συνδέονται κυρίως με:
ΕΠΑΛ (Επ. 4), Μαθητεία (Επ. 5), ΣΑΕΚ (Επ. 5)

3. Υγεία & Πρόνοια – Κλάδος με Σταθερή Απορρόφηση

Ο τομέας Υγείας και Πρόνοιας στην Ελλάδα αποτελεί έναν από τους βασικούς κλάδους απασχόλησης, με σταθερή ανάγκη ανθρώπινου δυναμικού, η οποία συνδέεται με δημογραφικές εξελίξεις (γήρανση του πληθυσμού), τη λειτουργία του δημόσιου συστήματος υγείας, καθώς και την ανάπτυξη ιδιωτικών δομών φροντίδας και πρόνοιας.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία του **Cedefop (Vocational education and training policy briefs 2024 – Greece, δημοσίευση 2025)**, ο κλάδος της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας συγκαταλέγεται στους τομείς με **συνεχή ζήτηση επαγγελματικών προσόντων μεσαίου επιπέδου (ISCED 3–5)**, ιδίως σε επαγγέλματα υποστήριξης υγειονομικών υπηρεσιών και τεχνικής υποστήριξης εξοπλισμού. Παράλληλα, οι προβλέψεις δεξιοτήτων του Cedefop καταδεικνύουν ότι οι επαγγελματικές ομάδες υγείας και φροντίδας (κατηγορίες ISCO 3 και 5) αναμένεται να διατηρήσουν ή να ενισχύσουν τη συμμετοχή τους στην απασχόληση την επόμενη δεκαετία.

Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία της **ΕΛΣΤΑΤ**, ο αριθμός των απασχολούμενων επαγγελματιών στον τομέα της υγείας και κοινωνικής μέριμνας παρουσιάζει διαχρονικά σταθερότητα, γεγονός που αποτυπώνει τη διαρκή ανάγκη στελέχωσης δομών υγείας και φροντίδας.

Έτος	Απασχολούμενοι (Υγεία/Κοινωνική Μέριμνα)	Τάση
2019	**~255.000**	**Σταθερή**
2021	**~263.000**	**Ελαφρώς Ανοδική (λόγω COVID-19)**
2023	**~260.000**	**Σταθεροποίηση**

Πίνακας 13: *Απασχόληση στον τομέα Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας στην Ελλάδα (ενδεικτικά στοιχεία) Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (Δ΄ Τρίμηνο 2025).*

Η αποτύπωση των προοπτικών απασχόλησης των ειδικοτήτων βασίζεται, μεταξύ άλλων, σε δεδο-

μένα του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (ΜΕΚΥ), ο οποίος λειτουργεί υπό τον συντονισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Ο μηχανισμός συλλέγει και αναλύει στοιχεία από διοικητικές βάσεις δεδομένων, έρευνες απασχόλησης και κλαδικές μελέτες, προκειμένου να εντοπίζονται επαγγέλματα και δεξιότητες με αυξημένη ζήτηση στην ελληνική οικονομία. Τα δεδομένα αυτά αξιοποιούνται για τον σχεδιασμό πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και για την ενημέρωση μαθητών και σπουδαστών σχετικά με τις επαγγελματικές προοπτικές διαφορετικών ειδικοτήτων.

Ενδεικτικές ειδικότητες που συνδέονται με τον τομέα:

- Βοηθοί Νοσηλευτικής
- Βοηθοί Φαρμακείου
- Βοηθοί Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων
- Τεχνικοί Βιοϊατρικού Εξοπλισμού

Οι ανωτέρω ειδικότητες εντάσσονται σε εκπαιδευτικές διαδρομές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, όπως **ΕΠΑ.Λ., Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας και ΣΑΕΚ**, και αντιστοιχίζονται με επαγγελματικά προφίλ των ταξινομήσεων **ISCO και ESCO**, διευκολύνοντας τη διασύνδεση προσόντων και δεξιοτήτων με την αγορά εργασίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

4. Τουρισμός & Επισιτισμός – Τομέας με Εποχική αλλά Υψηλή Ζήτηση

Ο τομέας του Τουρισμού και του Επισιτισμού αποτελεί έναν από τους βασικότερους κλάδους της ελληνικής οικονομίας και της απασχόλησης, με σημαντική συνεισφορά στο ΑΕΠ και με αυξημένες ανάγκες ανθρώπινου δυναμικού, ιδίως κατά τις περιόδους αιχμής. Η ζήτηση προσωπικού στον συγκεκριμένο τομέα χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα, ωστόσο παρουσιάζει **διαχρονική σταθερότητα**, γεγονός που τον καθιστά κρίσιμο πεδίο επαγγελματικής απορρόφησης αποφοίτων της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του **Cedefop (Vocational education and training policy briefs 2024 – Greece, δημοσίευση 2025)**, ο τομέας του τουρισμού, της φιλοξενίας και της εστίασης συγκαταλέγεται στους κλάδους με **συνεχιζόμενη ανάγκη για επαγγελματικά προσόντα επιπέδων ISCED 3–5**, κυρίως σε επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών, επισιτισμού και λειτουργικής υποστήριξης τουριστικών επιχειρήσεων. Οι προβλέψεις δεξιοτήτων του Cedefop καταδεικνύουν ότι οι επαγγελματικές ομάδες που εντάσσονται στις κατηγορίες **ISCO 5 (εργαζόμενοι σε υπηρεσίες και πωλήσεις)** αναμένεται να διατηρήσουν υψηλό μερίδιο απασχόλησης στην Ελλάδα, σε συνάρτηση με την εξάρτηση της οικονομίας από τον τουρισμό.

Παράλληλα, στοιχεία της **ΕΛΣΤΑΤ** επιβεβαιώνουν ότι ο κλάδος «Καταλύματα και Υπηρεσίες Εστίασης» συγκαταλέγεται διαχρονικά στους τομείς με τον μεγαλύτερο αριθμό απασχολούμενων, ιδίως κατά τους θερινούς μήνες, γεγονός που ενισχύει τη σημασία της στοχευμένης επαγγελματικής κατάρτισης για την κάλυψη των αναγκών της αγοράς εργασίας.

Ενδεικτικές ειδικότητες που συνδέονται με τον τομέα:

- Μάγειρες και Βοηθοί Μαγειρικής
- Ζαχαροπλάστες
- Στελέχη Υποδοχής και Εξυπηρέτησης Πελατών
- Υπάλληλοι Τουριστικών Επιχειρήσεων
- Βοηθητικό προσωπικό εστίασης (bar / restaurant assistants)

Οι παραπάνω ειδικότητες εντάσσονται σε εκπαιδευτικές διαδρομές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, όπως **ΕΣΚ, ΕΠΑ.Λ., Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας και ΣΑΕΚ**, και αντιστοιχίζονται με επαγγελματικά προφίλ και δεξιότητες των ταξινομήσεων **ISCO και ESCO**, διευκολύνοντας τη σύνδεση των προσόντων με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

5. Πράσινη Οικονομία & Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)

Η μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη και βιώσιμη οικονομία αποτελεί κεντρική στρατηγική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ενωσης, όπως αποτυπώνεται στην **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (European Green Deal)** και στους στόχους για την **ενεργειακή μετάβαση, την κυκλική οικονομία και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου**. Στο πλαίσιο αυτό, δημιουργούνται αυξημένες ανάγκες για εξειδικευμένο τεχνικό και τεχνολογικό προσωπικό, ικανό να υποστηρίξει την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση πράσινων υποδομών και ενεργειακών συστημάτων.

Σύμφωνα με τον **ΟΟΣΑ (OECD, 2025, *How the green transition reshapes VET*)**, η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ) αναμένεται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού στις απαιτήσεις της πράσινης μετάβασης, συμβάλλοντας τόσο στην αναβάθμιση δεξιοτήτων (upskilling και reskilling) όσο και στη συγκράτηση της ανεργίας μέσω της δημιουργίας νέων επαγγελματικών ρόλων. Οι πράσινες δεξιότητες συνδέονται άμεσα με τεχνικά επαγγέλματα μεσαίας και ανώτερης εξειδίκευσης, τα οποία αντιστοιχίζονται κυρίως σε επίπεδα προσόντων 4 και 5 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων.

Η ελληνική αγορά εργασίας, στο πλαίσιο της εφαρμογής εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, την ενεργειακή αποδοτικότητα και τη βιώσιμη διαχείριση πόρων, εμφανίζει αυξανόμενη ζήτηση για ειδικότητες που σχετίζονται με την πράσινη οικονομία και τα ενεργειακά συστήματα.

Ενδεικτικές ειδικότητες που αναπτύσσονται:

- Τεχνίτης Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- Τεχνίτης Συστημάτων Αποθήκευσης ενέργειας
- Τεχνικός Εγκαταστάσεων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Τεχνικός κατασκευής εφαρμογών ηλιακής ενέργειας

Οι παραπάνω ειδικότητες συνδέονται κυρίως με εκπαιδευτικές διαδρομές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, όπως **ΕΠΑ.Λ., Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας και ΣΑΕΚ**, και αντιστοιχίζονται με επαγγελματικά προφίλ και δεξιότητες των ευρωπαϊκών ταξινομήσεων **ISCO και ESCO**, διευκολύνοντας τη διασύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

6. Βιομηχανία, Αυτοματισμοί & Ρομποτική

Η σύγχρονη βιομηχανία απαιτεί τεχνικούς με εξειδικευμένες γνώσεις.

Ειδικότητες με υψηλή ζήτηση:

- Τεχνικοί Αυτοματισμών
- Τεχνικοί Βιομηχανικού Εξοπλισμού
- Τεχνικοί Ρομποτικής
- CNC Operators

Συνδέονται με:
ΕΠΑΛ, Μαθητεία, ΣΑΕΚ

7. Ναυτιλία & Μεταφορές – Τομέας Στρατηγικής Σημασίας

Η Ελλάδα κατέχει διαχρονικά ηγετική θέση στον παγκόσμιο ναυτιλιακό κλάδο, αποτελώντας έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της λεγόμενης **Γαλάζιας Οικονομίας (Blue Economy)**. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία, ο ελληνόκτητος στόλος παραμένει **ο μεγαλύτερος παγκοσμίως σε χωρητικότητα**, γεγονός που δημιουργεί σταθερές και μακροπρόθεσμες ανάγκες σε ανθρώπινο δυναμικό με τεχνικές, διοικητικές και εξειδικευμένες ναυτιλιακές δεξιότητες.

Η συνεισφορά της ναυτιλίας στην ελληνική οικονομία είναι ιδιαίτερα σημαντική. Σύμφωνα με στοιχεία της **Τράπεζας της Ελλάδος** και της **ΕΛΣΤΑΤ**, η ναυτιλία συμβάλλει **άμεσα και έμμεσα σε ποσοστό άνω του 7% του ΑΕΠ**, ενώ αποτελεί έναν από τους βασικότερους κλάδους εισροής συναλλάγματος και απασχόλησης. Παράλληλα, ο ευρύτερος ναυτιλιακός και λιμενικός τομέας συνδέεται με ένα εκτεταμένο πλέγμα δραστηριοτήτων, όπως logistics, τεχνικές υπηρεσίες, ναυπηγοεπισκευή, εφοδιαστική αλυσίδα και θαλάσσιες μεταφορές.

Σε επίπεδο απασχόλησης, ο τομέας της ναυτιλίας και των θαλάσσιων δραστηριοτήτων εμφανίζει **διαρκή ζήτηση εξειδικευμένων επαγγελματικών προφίλ**, τόσο σε θαλάσσια όσο και σε χερσαία επαγγέλματα. Σύμφωνα με αναλύσεις της **Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Γαλάζια Οικονομία** και του **Cedefop**, οι ανάγκες σε τεχνικά και υποστηρικτικά επαγγέλματα ενισχύονται περαιτέρω λόγω:

- του ψηφιακού μετασχηματισμού της ναυτιλίας,
- των απαιτήσεων για περιβαλλοντική συμμόρφωση και μείωση εκπομπών,
- της ανάπτυξης «πράσινων» ναυτιλιακών τεχνολογιών,
- της ενίσχυσης των λιμενικών και εφοδιαστικών υποδομών.

Ενδεικτικά επαγγελματικά προφίλ με ζήτηση:

- ❖ στελέχη ναυτιλιακών επιχειρήσεων,
- ❖ τεχνικούς ναυτιλιακού εξοπλισμού,
- ❖ τεχνικούς logistics & αποθήκευσης.
- ❖ Ναυτική εκπαίδευση
- ❖ Στέλεχος ναυλομεσιτικών εργασιών
- ❖ Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον τομέα της ναυτιλίας

Συνδέονται με:
ΕΠΑΛ, ΣΑΕΚ

8. Αγροδιατροφή & Παραγωγή Τροφίμων

Η αγροδιατροφική αλυσίδα αναζητά προσωπικό τόσο σε παραγωγή όσο και σε ποιοτικό έλεγχο.

Ενδεικτικές ειδικότητες:

- ❖ Τεχνικοί Ποιοτικού Ελέγχου
- ❖ Τεχνικοί Τυποποίησης Τροφίμων
- ❖ Επαγγελματίες αγροδιατροφής

Συνδέονται με:
ΕΣΚ, ΕΠΑΛ, ΣΑΕΚ

9. Δημιουργική Οικονομία & Πολιτισμός

Η ανάπτυξη των creative industries ενισχύει ζήτηση σε ειδικότητες όπως:

- Τεχνικοί Οπτικοακουστικών
- Γραφίστες
- Τεχνικοί Πολιτιστικών Εκδηλώσεων

Συνδέονται με:
ΕΠΑΛ, ΣΑΕΚ

Η αποτύπωση της ζήτησης ειδικοτήτων και επαγγελμάτων στον παρόντα Οδηγό βασίζεται σε ευρωπαϊκές και εθνικές πηγές τεκμηρίωσης της αγοράς εργασίας. Ειδικότερα, λαμβάνονται υπόψη οι πρόσφατες αναλύσεις και προβλέψεις του Cedefop σχετικά με τις μελλοντικές ανάγκες δεξιοτήτων και επαγγελμάτων στην Ευρώπη, καθώς και τα ευρήματα της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας Union of Skills (2025), σύμφωνα με τα οποία σημαντικό ποσοστό των επαγγελμάτων με αυξανόμενη ζήτηση συνδέεται άμεσα με προσόντα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Σε εθνικό επίπεδο, η ανάλυση συμπληρώνεται από τα δεδομένα και τις μελέτες του Παρατηρητηρίου Μετάβασης των Αποφοίτων ΕΕΚ προς την Αγορά Εργασίας του ΕΟΠΠΕΠ, καθώς και από στοιχεία των Παρατηρητηρίων Αγοράς Εργασίας, τα οποία αποτυπώνουν τάσεις απασχόλησης, τομείς με υψηλή ή αυξανόμενη ζήτηση και επαγγελματικές προοπτικές ανά ειδικότητα.

Οι όροι «υψηλή ζήτηση» και «αυξανόμενη ζήτηση» χρησιμοποιούνται στον Οδηγό με περιγραφικό και συμβουλευτικό χαρακτήρα και παραπέμπουν σε γενικές τάσεις της αγοράς εργασίας, όπως αυτές καταγράφονται στις ανωτέρω πηγές, χωρίς να αποτελούν πρόβλεψη ή εγγύηση επαγγελματικής αποκατάστασης για συγκεκριμένη ειδικότητα.

9.4. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΡΟΛΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Οι εκπαιδευτικές διαδρομές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) οδηγούν σε συγκεκριμένους επαγγελματικούς ρόλους, όπως αυτοί ορίζονται στους εγκεκριμένους **Οδηγούς Σπουδών της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης** και στα **επικαιροποιημένα επαγγελματικά περιγράμματα του ΕΟΠΠΕΠ**. Κάθε επαγγελματικός ρόλος αντιστοιχίζεται με σαφώς προσδιορισμένα μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες) και με συγκεκριμένο επίπεδο του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ).

Η παρουσίαση ενδεικτικών επαγγελματικών ρόλων επιτρέπει στους μαθητές και σπουδαστές να κατανοήσουν πώς οι εκπαιδευτικές επιλογές της ΕΕΚ συνδέονται με την επαγγελματική δραστηριότητα και την αγορά εργασίας, χωρίς αξιολογικές κρίσεις, αλλά με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Α. Πληροφορική, Δεδομένα & Ψηφιακές Τεχνολογίες

1. Βοηθός Ανάλυσης Δεδομένων

- Περιγραφή: Υποστηρίζει διαδικασίες συλλογής, καταγραφής και βασικής επεξεργασίας δεδομένων, τη χρήση υπολογιστικών φύλλων και εργαλείων οπτικοποίησης για την προετοιμασία αναφορών.
- Δεξιότητες: Ψηφιακή επάρκεια, ακρίβεια, οργανωτικές ικανότητες, γνώση εργαλείων data visualization.

- Ενδεικτική Διαδρομή: ΕΠΑΛ → ΣΑΕΚ
- Επίπεδο Προσόντων: 4–5

2. Τεχνικός Υποστήριξης Πληροφοριακών Συστημάτων

- Περιγραφή: Ασχολείται με την τεχνική υποστήριξη χρηστών, την εγκατάσταση και συντήρηση πληροφοριακών συστημάτων και την εφαρμογή βασικών κανόνων ασφάλειας.
- Δεξιότητες: Επίλυση τεχνικών προβλημάτων (troubleshooting), γνώση hardware/software, βασικές αρχές κυβερνοασφάλειας, επικοινωνία.
- Ενδεικτική Διαδρομή: ΕΠΑΛ → Μεταλυκειακό Ετος (Μαθητεία) ή ΣΑΕΚ
- Επίπεδο Προσόντων: 4–5

Β. Τεχνικά Επαγγέλματα, Αυτοματισμοί & Βιομηχανία

3. Τεχνικός Αυτοματισμών και Βιομηχανικών Συστημάτων

- Περιγραφή: Υποστηρίζει τη λειτουργία, παρακολούθηση και συντήρηση αυτοματοποιημένων βιομηχανικών εγκαταστάσεων, αισθητήρων και συστημάτων ελέγχου (PLC).
- Δεξιότητες: Τεχνική αντίληψη, ικανότητα ανάγνωσης σχεδίου, γνώση βιομηχανικών δικτύων, συνέπεια στην τήρηση κανόνων ασφαλείας.
- Ενδεικτική Διαδρομή: ΣΑΕΚ
- Επίπεδο Προσόντων: 5

4. Τεχνικός Ψύξης και Κλιματισμού

- Περιγραφή: Εγκαθιστά, συντηρεί και ελέγχει ψυκτικά και κλιματιστικά συστήματα, διασφαλίζοντας την τήρηση των τεχνικών και περιβαλλοντικών προδιαγραφών.
- Δεξιότητες: Χειρωνακτική επιδεξιότητα, διάγνωση βλαβών, γνώση περιβαλλοντικής νομοθεσίας (ψυκτικά υγρά), ανάγνωση τεχνικού σχεδίου.
- Ενδεικτική Διαδρομή: ΕΣΚ ή ΕΠΑΛ → Μεταλυκειακό Ετος (Μαθητεία)
- Επίπεδο Προσόντων: 3–5

Γ. Υγεία, Πρόνοια & Κοινωνικές Υπηρεσίες

5. Βοηθός Εργοθεραπείας

- Περιγραφή: Υποστηρίζει τον εργοθεραπευτή στην εφαρμογή προγραμμάτων λειτουργικής αποκατάστασης και στην ενίσχυση της καθημερινής αυτονομίας ατόμων με ανάγκες φροντίδας.
- Δεξιότητες: Ενσυναίσθηση, υπομονή, ικανότητα υποστήριξης κινητικών/γνωστικών ασκήσεων, τήρηση επαγγελματικού απορρήτου.
- Ενδεικτική Διαδρομή: ΕΠΑΛ → ΣΑΕΚ
- Επίπεδο Προσόντων: 4–5

6. Βοηθός Νοσηλευτικής Φροντίδας

- Περιγραφή: Παρέχει βασική νοσηλευτική φροντίδα σε ασθενείς (υγιεινή, σίτιση, βοήθεια στην κίνηση) και υποστηρίζει νοσηλευτικές πράξεις υπό επίβλεψη.
- Δεξιότητες: Ψυχραιμία σε συνθήκες πίεσης, τήρηση υγειονομικών πρωτοκόλλων, ομαδικότητα, επικοινωνία με ασθενείς και συγγενείς.
- Ενδεικτική Διαδρομή: ΕΠΑΛ → Μεταλυκειακό Ετος (Μαθητεία)
- Επίπεδο Προσόντων: 4–5

Δ. Τουρισμός, Φιλοξενία & Υπηρεσίες

7. Υπάλληλος Υποδοχής Τουριστικών Μονάδων (Front Office Assistant)

- Περιγραφή: Διαχειρίζεται τις κρατήσεις, υποδέχεται και εξυπηρετεί τους πελάτες και χρησιμοποιεί ψηφιακά συστήματα διαχείρισης ξενοδοχείου.
- Δεξιότητες: Ξένες γλώσσες, άριστη επικοινωνία, χρήση λογισμικού (PMS), ικανότητα επίλυσης παραπόνων και διαχείρισης κρίσεων.
- Ενδεικτική Διαδρομή: ΕΠΑΛ → Μεταλυκειακό Ετος (Μαθητεία) ή ΣΑΕΚ
- Επίπεδο Προσόντων: 4–5

Ε. Δημιουργικά & Οπτικοακουστικά Επαγγέλματα

8. Τεχνικός Οπτικοακουστικών Παραγωγών

- Περιγραφή: Συμμετέχει στη λήψη εικόνας και ήχου, στον φωτισμό και στη βασική επεξεργασία (μοντάζ) οπτικοακουστικού υλικού για παραγωγές.
- Δεξιότητες: Αισθητική αντίληψη, χρήση τεχνικού εξοπλισμού (κάμερες, κονσόλες ήχου), γνώση λογισμικού επεξεργασίας, δημιουργικότητα.
- Ενδεικτική Διαδρομή: ΣΑΕΚ
- Επίπεδο Προσόντων: 5

ΣΤ. Αγροδιατροφή & Ποιότητα Τροφίμων

9. Τεχνικός Ποιοτικού Ελέγχου Τροφίμων

- Περιγραφή: Διενεργεί δειγματοληψίες, ελέγχους ποιότητας και βασικές εργαστηριακές δοκιμές για τη διασφάλιση των προτύπων ασφάλειας των τροφίμων.
- Δεξιότητες: Παρατηρητικότητα, γνώση προτύπων ασφάλειας (HACCP/ISO), ακρίβεια στις εργαστηριακές μετρήσεις, τήρηση κανόνων υγιεινής.
- Ενδεικτική Διαδρομή: ΣΑΕΚ
- Επίπεδο Προσόντων: 5

Συνοπτικά οφέλη για τον μαθητή

Οι παραπάνω ρόλοι δείχνουν ότι:

- κάθε εκπαιδευτική διαδρομή οδηγεί σε **πραγματικές επαγγελματικές ευκαιρίες**,
- οι δεξιότητες συνδυάζουν **τεχνική εξειδίκευση** (hard skills) και **οριζόντιες δεξιότητες** (soft skills),
- η ΕΕΚ προσφέρει **σαφείς βαθμίδες εξέλιξης**, από βασικές δεξιότητες (Επίπεδο 3) έως ανώτερη εξειδίκευση (Επίπεδο 5).

Επαγγελματικός Ρόλος	Βασικές Δεξιότητες	Εκπαιδευτική Διαδρομή	Επίπεδο Προσόντων (ΕΠΠ)
Τεχνικός Υπολογιστών & Δικτύων	Εγκατάσταση/συντήρηση Η/Υ • Δικτυακές συνδέσεις • IT troubleshooting • Ψηφιακές δεξιότητες	ΕΠΑΛ → Μαθητεία → ΣΑΕΚ	4–5
Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάσεων	Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις • Ασφάλεια συστημάτων • Ανάγνωση σχεδίων • Συντήρηση	ΕΠΑΛ → Μαθητεία	4–5
Τεχνικός Ψύξης & Κλιματισμού	Εγκατάσταση & συντήρηση • Διάγνωση βλαβών • Χρήση εργαλείων • Τήρηση κανονισμών	ΕΣΚ ή ΕΠΑΛ → Μαθητεία	3–5
Βοηθός Νοσηλευτικής	Φροντίδα ασθενών • Τήρηση πρωτοκόλλων • Βασικές ιατρικές πράξεις • Επικοινωνία	ΕΠΑΛ → Μαθητεία	4–5
Τεχνικός Μαγειρικής Τέχνης (Chef Assistant)	Υγιεινή τροφίμων • Τεχνικές μαγειρικής • Διαχείριση υλών • Ομαδική εργασία	ΕΣΚ ή ΕΠΑΛ → Μαθητεία	3–5
Στέλεχος Υποδοχής (Front Office)	Εξυπηρέτηση • Κρατήσεις • Επικοινωνία ξένων γλωσσών • Χρήση εργαλείων PMS	ΕΠΑΛ → Μαθητεία ή ΣΑΕΚ	4–5
Τεχνικός Ρομποτικής/ Αυτοματισμών	PLC • Αισθητήρες • Βιομηχανικά συστήματα • Προγραμματισμός	ΣΑΕΚ	5
Τεχνικός Οπτικοακουστικών Μέσων	Λήψη εικόνας/ήχου • Φωτισμός • Μοντάζ • Χειρισμός εξοπλισμού	ΣΑΕΚ	5
Τεχνικός Ποιοτικού Ελέγχου Τροφίμων	Δειγματοληψία • Εργαστηριακές μετρήσεις • Πρωτόκολλα ασφάλειας • HACCP	ΣΑΕΚ	5

Πίνακας 14: *Επαγγελματικοί Ρόλοι – Δεξιότητες – Εκπαιδευτική Διαδρομή – Επίπεδο Προσόντων*

10. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

10.1. ΠΩΣ ΕΠΙΛΕΓΩ ΤΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΠΟΥ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΣΕ ΕΜΕΝΑ

Η επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής αποτελεί ένα από τα πιο καθοριστικά βήματα για τους μαθητές, καθώς επηρεάζει όχι μόνο το εκπαιδευτικό τους μέλλον, αλλά και τη σταδιακή τους ένταξη στην αγορά εργασίας. Σε μια εποχή όπου οι επαγγελματικές επιλογές πολλαπλασιάζονται και οι απαιτήσεις εξελίσσονται συνεχώς, οι νέοι καλούνται να λάβουν αποφάσεις που συνδυάζουν προσωπικά ενδιαφέροντα, δεξιότητες, αξίες και ρεαλιστικές προοπτικές απασχόλησης.

Η διαδικασία επιλογής δεν χρειάζεται να δημιουργεί άγχος· αντιθέτως, μπορεί να γίνει μια ευκαιρία αυτογνωσίας και διερεύνησης. Ο Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός έχει στόχο να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν τον εαυτό τους, να διερευνήσουν τον εκπαιδευτικό χάρτη και να λάβουν μια τεκμηριωμένη και προσωπικά κατάλληλη απόφαση. Η κάθε διαδρομή της ΕΕΚ προσφέρει διαφορετικά πλεονεκτήματα, επίπεδα προσόντων και επαγγελματικές προοπτικές, δίνοντας τη δυνατότητα συνεχούς εξέλιξης και ανάπτυξης. Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα βασικά κριτήρια που μπορούν να καθοδηγήσουν έναν μαθητή προς μια επιλογή που του ταιριάζει πραγματικά.

Η επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής μετά το Γυμνάσιο ή το Λύκειο είναι μια σημαντική απόφαση που επηρεάζει την προσωπική, εκπαιδευτική και επαγγελματική πορεία ενός μαθητή. Δεν υπάρχει «σωστή» ή «λάθος» επιλογή· υπάρχει η επιλογή που ταιριάζει καλύτερα στα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες, τις φιλοδοξίες και τις ανάγκες του κάθε νέου. Ο στόχος αυτής της ενότητας είναι να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν τα βασικά βήματα και τα κριτήρια που πρέπει να λάβουν υπόψη πριν αποφασίσουν.

Η λήψη κατάλληλων εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων αποτελεί μία βασική λειτουργία της διαχείρισης της σταδιοδρομίας του ατόμου (career development), η οποία εδράζεται με τη σειρά της στις λειτουργίες της αυτογνωσίας , της απόκτησης θετικής εικόνας για τον εαυτό (αυτοαντίληψη) και της έγκυρης και έγκαιρης πληροφόρησης για τις εναλλακτικές διαδρομές, τα απαιτούμενα προσόντα , τις ευκαιρίες εκπαίδευσης/κατάρτισης, πιστοποίησης, κινητικότητας κλπ. Με την σειρά της καθορίζει τις λειτουργίες της μετάβασης και της τοποθέτησης. Σε κάθε περίπτωση η επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής πρέπει να αποτελεί συνδυασμό των εσωγενών χαρακτηριστικών της προσωπικότητας, του ατόμου (ενδιαφέροντα, αξίες, ανάγκες, συναισθήματα, κίνητρα) και των αναγκών του εξωτερικού περιβάλλοντος (κοινωνικές, οικονομικές κλπ).

1. Ανακάλυψε τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς σου (ενδιαφέροντα, αξίες, κίνητρα, ανάγκες, ταλέντα)

Η αρχή βρίσκεται στο τι σου αρέσει πραγματικά.

- Σε ποια μαθήματα ή δραστηριότητες νιώθεις ότι αποδίδεις καλύτερα;
- Τι σου αρέσει να κάνεις στον ελεύθερο χρόνο σου;
- Προτιμάς πρακτικές, χειρωνακτικές εργασίες ή θεωρητικές δραστηριότητες;
- Σου αρέσει να ασχολείσαι με τεχνολογία, με ανθρώπους, με δημιουργία ή με την οργάνωση;

Η αυτογνωσία είναι το πρώτο βήμα για μια επιτυχημένη επιλογή.

Τα εργαλεία της Εθνικής Πύλης Δια βίου ΣυΕΠ μπορούν να σε βοηθήσουν στην διάγνωση των προσωπικών σου χαρακτηριστικών https://e-stadiodromia.eoppep.gr/

2. Αναγνώρισε τις δεξιότητές σου

Κάθε μαθητής έχει μοναδικά δυνατά σημεία, έμφυτες ικανότητες και ταλέντα και επίκτητες δεξιότητες.

- Είσαι καλός στο να λύνεις προβλήματα;
- Εχεις καλή επικοινωνία;
- Πιάνουν τα χέρια σου;
- Είσαι οργανωτικός ή δημιουργικός;
- Μαθαίνεις εύκολα νέες τεχνολογίες;

Η επιλογή διαδρομής που αξιοποιεί τις φυσικές σου ικανότητες θα σε βοηθήσει να προχωρήσεις με περισσότερη αυτοπεποίθηση.

Μάθε ποιες από τις δεξιότητες αυτές είναι χρήσιμες σε ποιο επάγγελμα και ποιες δεξιότητες σου λείπουν με τη βοήθεια

Α. της ιστοσελίδας ESCO https://esco.ec.europa.eu/el πραγματοποιώντας αναζήτηση είτε μέσω επαγγέλματος, ώστε να δεις ποιες γνώσεις και ικανότητες απαιτεί είτε μέσω δεξιότητας, ώστε να δεις σε ποια επαγγέλματα χρειάζεται και ποιες άλλες δεξιότητες – ικανότητες και γνώσεις θέλουν τα επαγγέλματα αυτά

Β. των συμπληρωμάτων πιστοποιητικών Europass. Στην ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Europass https://europass.eoppep.gr/certificate-supplement/ είναι διαθέσιμα Συμπληρώματα Πιστοποιητικού Europass για 200 και πλέον ειδικότητες ΣΑΕΚ και ΕΠΑΛ Μαθητείας

Γ. Του Εθνικού Πλαισίου Δεξιοτήτων Ζωής και Σταδιοδρομίας του ΕΟΠΠΕΠ https://www.eoppep.gr/images/SYEP/ETHNIKO_PLAISIO_DEXIOTHTON.pdf και των πέντε εργαλείων αυοαξιολόγησης https://e-stadiodromia.eoppep.gr/thematikoi-katalogoi/stirixi-gia-to-schediasmo-tis-stadiodromias-sou/ergaleia-aftoaxiologisis-dexiotiton-zois-kai-stadiodromias/ , μέσω των οποίων είναι δυνατή η αυτοαξιολόγηση και η εξάσκηση σε πέντε βασικές μακροϊκανότητες ζωής και σταδιδορομίας : Συναισθηματική νοημοσύνη, Ικανότητα να μαθαίνω – μεταγνωστική ικανότητα, Διαπροσωπική επικοινωνία και επαγγελματικές σχέσεις, Ικανότητα αναζήτησης και ανάλυσης ευκαιριών εκπαίδευσης ή/και εργασίας, Ικανότητα σχεδιασμού σταδιοδρομίας και λήψης απόφασης

3. Σκέψου πώς μαθαίνεις καλύτερα

Δεν μαθαίνουν όλοι με τον ίδιο τρόπο.

- Προτιμάς πρακτική εξάσκηση;
- Σου ταιριάζει η εργαστηριακή μάθηση;
- Μαθαίνεις καλύτερα μέσα από εμπειρίες και δουλειά;
- Η προτιμάς θεωρητικά μαθήματα και ανάγνωση;

Οι ΕΣΚ προσφέρουν πρακτική μάθηση (Επίπεδο 3).
Τα ΕΠΑΛ συνδυάζουν γενική και επαγγελματική εκπαίδευση (Επίπεδο 4).
Η Μαθητεία και οι ΣΑΕΚ προσφέρουν εξειδίκευση με εφαρμογή σε πραγματικό περιβάλλον (Επίπεδο 5).

Τι να θυμάσαι πριν επιλέξεις:

✔ Δεν υπάρχει μία «σωστή» διαδρομή — υπάρχει η δική σου.
✔ Οι σπουδές είναι ταξίδι, όχι τελικός προορισμός.
✔ Η επιλογή σου μπορεί να αλλάξει, να εξελιχθεί, να εμπλουτιστεί.
✔ Οι δεξιότητες χτίζονται — δεν είναι έμφυτες.
✔ Η επιτυχία δεν μετριέται μόνο με βαθμούς, αλλά με χαρά, ενδιαφέρον και προοπτική.
✔ Ενημερώσου, εξερεύνησε, ρώτησε, δοκίμασε — μετά αποφάσισε.
✔ Πίστεψε στον εαυτό σου — ξέρεις περισσότερα απ' όσα νομίζεις.

4. Δες τις προοπτικές της αγοράς εργασίας

Οι διαδρομές της ΕΕΚ οδηγούν σε επαγγέλματα υψηλής ζήτησης στην Ελλάδα.

- Ενδιαφέρεσαι για ψηφιακά επαγγέλματα;
- Σου αρέσουν οι τεχνικές εργασίες;
- Θέλεις να εργαστείς σε τουρισμό, υγεία ή δημιουργικές τέχνες;
- Θέλεις επάγγελμα με άμεση απορρόφηση;

Η ενημέρωση για το τι ζητά η αγορά εργασίας βοηθά να κάνεις ρεαλιστικές επιλογές.

5. Σκέψου πού θέλεις να βρίσκεσαι σε 5 χρόνια

Προσπάθησε να φανταστείς τον εαυτό σου:

- Θέλεις γρήγορη είσοδο στην αγορά εργασίας;
- Θέλεις να αποκτήσεις εξειδίκευση;
- Σκέφτεσαι να συνεχίσεις σπουδές σε ανώτερη εκπαίδευση;
- Θέλεις ευκαιρίες εξέλιξης μέσα από πολλαπλά επίπεδα προσόντων;

Η ΕΕΚ δίνει τη δυνατότητα συνεχούς προόδου: Επίπεδο 3 → 4 → 5.

6. Συζήτησε με ανθρώπους που εμπιστεύεσαι

Η γνώμη τρίτων δεν πρέπει να καθορίσει την απόφασή σου, αλλά μπορεί να σε βοηθήσει.

- Μίλησε με γονείς, εκπαιδευτικούς και Συμβούλους ΣυΕΠ.
- Ρώτησε ανθρώπους που εργάζονται σε επαγγέλματα που σε ενδιαφέρουν.
- Αναζήτησε εμπειρίες από μαθητές που ακολούθησαν τις ίδιες διαδρομές.

7. Ενημερώσου για όλες τις επιλογές

Σημαντικό είναι να γνωρίζεις τι προσφέρει κάθε διαδρομή:

- Τι μαθήματα θα παρακολουθήσεις;
- Πόσα χρόνια διαρκεί το πρόγραμμα;
- Τι τίτλο προσόντων θα λάβεις;
- Σε ποια επαγγέλματα οδηγεί;

- Ποιο είναι το κόστος σε χρόνο και προσπάθεια;

Η σωστή πληροφόρηση αποτρέπει λάθος επιλογές.

8. Εμπιστεύσου τον εαυτό σου

Η επιλογή διαδρομής είναι προσωπική. Δεν χρειάζεται όλοι να ακολουθήσουν το ίδιο μονοπάτι. Το σημαντικό είναι να επιλέξεις:

- κάτι που σου ταιριάζει,
- σου δίνει κίνητρο και χαρά,
- σου προσφέρει προοπτικές,
- και σου επιτρέπει να εξελιχθείς.

1 Γνώρισε τον εαυτό σου	**2 Κατάγραψε τα δυνατά σου σημεία**	**3 Δες πώς μαθαίνεις καλύτερα**
- Τι σου αρέσει πραγματικά; - Ποιες δραστηριότητες σε γεμίζουν; - Πού νιώθεις ικανοποίηση	Τεχνικές δεξιότητες, επικοινωνία, οργάνωση, δημιουργικότητα, επίλυση προβλημάτων. Όλα μετρούν	Προτιμάς εργαστήριο, πρακτική η εμπειρία, συνεργασία ή θεωρητική μελέτη; Η μέθοδος μάθησης επηρεάζει τη επιλογή
4 Ερεύνησε τις διαθέσιμες διαδρομές	**5 Σύνδεσε τι επιλογές με επαγγέλματα**	**6 Ενημερώσου για την αγορά εργασίας**
ΕΕΚ, ΕΠΑΛ, Μαθητεία, ΣΑΕΚ: διάρκεια, τίτλοι, επίπεδο προσόντων, προγράμματα, ειδικότητες.	- Σε ποια επαγγέλματα οδηγεί κάθε διαδρομή - Ποιες είναι οι επαγγελματικές προοπτικές;	- Ποιοι τομείς αναπτύσσονται; - Πού υπάρχει ζήτηση; - Τι δεξιότητες χρειάζονται σήμερα και στο μέλλον;
7 Συζήτησε και ζήτησε πληροφόρηση	**8 Πάρε τη απόφαση που σε εκφράζει**	
- Εκπαιδευτικοί, σύμβουλοι ΣυΕΠ, επαγγελματίες του χώρου, απόφοιτοι, μπορούν να προσφέρουν ρεαλιστική εικόνα.	Ζύγισε επιλογές, στόχους, αξίες, ρεαλιστικές συνθήκες και προχώρησε με σιγουριά στο επόμενο βήμα.	

Πίνακας 15: *8 βήματα για να επιλέξω τη σωστή διαδρομή*

10.2. ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ – ΑΥΤΟΑΝΤΙΛΗΨΗ (ΧΡΗΣΗ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΤΕΣΤ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ, ΕΟΠΠΕΠ, EUROPASS)

Ενδεικτικά εργαλεία αυτογνωσίας και συμβουλευτικής: https://e-stadiodromia.eoppep.gr
5 ερωτήσεις αυτογνωσίας πριν επιλέξω διαδρομή

1. Τι μου αρέσει πραγματικά;
Ποιες δραστηριότητες με γεμίζουν ενέργεια και χαρά;

2. Σε τι νιώθω ότι είμαι καλός/ή;
Σε ποιον τομέα/δραστηριότητα ή ικανότητα αισθάνομαι ότι τα καταφέρνω καλά;

3. Πώς μαθαίνω καλύτερα;
Πρακτικά, θεωρητικά, ομαδικά, με πειραματισμό, με εικόνες;

4. Ποια επαγγέλματα με κάνουν να φαντάζομαι τον εαυτό μου εκεί;
Τι με ελκύει — ο χώρος, τα καθήκοντα, οι άνθρωποι, ο σκοπός;

5. Τι θέλω να πετύχω τα επόμενα 3–5 χρόνια;
Εργασία, εξειδίκευση, συνέχιση σπουδών, προσωπική ανάπτυξη;

Αν μπορώ να απαντήσω με σαφήνεια στις 5 αυτές ερωτήσεις, είμαι ήδη πιο κοντά στη σωστή εκπαιδευτική διαδρομή.

Η διαδικασία επιλογής εκπαιδευτικής διαδρομής ξεκινάει πάντα από τον ίδιο τον μαθητή. Η αυτογνωσία – δηλαδή η κατανόηση των ενδιαφερόντων, των κλίσεων, των δεξιοτήτων και των προσωπικών στόχων – αποτελεί το πιο σημαντικό βήμα για μια σωστή και συνειδητή απόφαση. Οσο καλύτερα γνωρίζει κανείς τον εαυτό του, τόσο πιο εύκολα μπορεί να επιλέξει ένα μονοπάτι σπουδών που τον εκφράζει, τον κινητοποιεί και του προσφέρει πραγματικές προοπτικές εξέλιξης.

Οι υπηρεσίες Συμβουλευτικής σταδιοδρομίας και επαγγελματικού προσανατολισμού (ΣυΕΠ) αποτελούν σημαντικό εργαλείο στην επιλογή της εκπαιδευτικής διαδρομής, καθώς βοηθούν το άτομο να γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του, τα ενδιαφέροντά του, τις κλίσεις και τις δυνατότητές του. Οι υπηρεσίες ΣυΕΠ παρέχονται σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο από εξειδικευμένο σύμβουλο ΣυΕΠ. Μέσα από ατομικές συνεδρίες συμβουλευτικής και τη συνεργασία με το σύμβουλο το άτομο μπορεί να αναγνωρίσει τα ατομικά του χαρακτηριστικά, να υποστηριχτεί στη θέσπιση ξεκάθαρων στόχων και να συνδιαμορφώσει εξατομικευμένο πλάνο σταδιοδρομίας. Η μεθοδολογία που ακολουθείται για την υλοποίηση ατομικών συνεδριών ΣυΕΠ είναι η συμβουλευτική συνέντευξη και η χορήγηση, όπου και εάν κριθεί απαραίτητο έγκυρων και αξιόπιστων εργαλείων επαγγελματικής αξιολόγησης.

Οι δυο παρακάτω Εθνικές Διαδικτυακές Πύλες ΣυΕΠ του ΕΟΠΠΕΠ διαθέτουν με καινοτόμα επιστημονικά εργαλεία που υποστηρίζουν τους σπουδαστές και αποφοίτους στη διαχείριση της σταδιοδρομίας τους, μέσω της απόκτησης αυτογνωσίας, της παροχής έγκυρης πληροφόρησης για τις διαδρομές σπουδών και την αγορά εργασίας, της καλλιέργειας δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας και της λήψης εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων.

Εθνική Πύλη Δια βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας https://e-stadiodromia.eoppep.gr/index.php

Εθνική Πύλη Europass https://europass.eoppep.gr/

Ο ΕΟΠΠΕΠ και το Europass προσφέρουν σύγχρονα και αξιόπιστα μέσα που βοηθούν τον μαθητή να καταγράψει τις ικανότητές του, να αναγνωρίσει τις προτιμήσεις του και να διαμορφώσει μια ολοκληρωμένη εικόνα για τις δυνατότητες και τις επιλογές του. Η ενότητα αυτή παρουσιάζει πώς η αυτογνωσία υποστηρίζει την επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής και ποια εργαλεία μπορούν να αξιοποιηθούν αποτελεσματικά.

Το κύριο εργαλείο Europass που υποστηρίζει τόσο την διαφάνεια προσόντων , όσο και την διαχείριση της σταδιοδρομίας (αυτογνωσία, πληροφόρηση, λήψη απόφασης κλπ) είναι το Europass Portfolio. Επισκεφτείτε την Εθνική Πύλη Europass του ΕΟΠΠΕΠ στο https://europass.eoppep.gr/europass-profile/

Η αυτογνωσία αποτελεί το θεμέλιο για μια συνειδητή και σωστά τεκμηριωμένη εκπαιδευτική επιλογή. Πριν αποφασίσει κάποιος ποια διαδρομή της ΕΕΚ του ταιριάζει, χρειάζεται να γνωρίζει καλύτερα τον εαυτό του: ποια είναι τα ενδιαφέροντά του, ποιες δραστηριότητες τον ενθουσιάζουν, σε ποια μαθήματα ή καταστάσεις αποδίδει καλύτερα, ποιες δεξιότητες διαθέτει και ποιες θέλει να αναπτύξει.

Η διαδικασία αυτή δεν βασίζεται στην τύχη ή σε μια στιγμιαία προτίμηση· μπορεί να γίνει με συστηματικό και οργανωμένο τρόπο, με τη βοήθεια ειδικών εργαλείων, τεστ και συμβουλευτικών υπηρεσιών.

1. Αναγνώριση ενδιαφερόντων και κλίσεων (https://e-stadiodromia.eoppep.gr/ergaleia/test-endiaferonton/)

Τα ενδιαφέροντα ενός μαθητή αποτελούν έναν από τους πιο σταθερούς δείκτες επαγγελματικού προσανατολισμού. Ερωτήματα όπως:

- Τι μου αρέσει να κάνω στον χρόνο μου;
- Ποιες δραστηριότητες με ενθουσιάζουν;
- Μου αρέσει να φτιάχνω πράγματα, να βοηθάω άλλους, να χειρίζομαι υπολογιστές, να μαγειρεύω, να δημιουργώ;

βοηθούν τον μαθητή να σχηματίσει μια πρώτη εικόνα για τους τομείς που του ταιριάζουν.

2. Διερεύνηση αξιών

Η διερεύνηση των επαγγελματικών αξιών αποτελεί βασικό στάδιο της διαδικασίας αυτογνωσίας και συμπληρώνει τη διερεύνηση ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων. Οι αξίες σχετίζονται με το τι θεωρεί σημαντικό ένα άτομο στο επαγγελματικό του περιβάλλον και επηρεάζουν καθοριστικά τη μακροπρόθεσμη ικανοποίηση από μια εκπαιδευτική και επαγγελματική επιλογή.

Ενδεικτικά, οι επαγγελματικές αξίες μπορεί να αφορούν:

- το βαθμό σταθερότητας και ασφάλειας στην εργασία,
- την ανάγκη για δημιουργικότητα ή καινοτομία,
- την κοινωνική προσφορά και τη συνεργασία,
- τις δυνατότητες εξέλιξης και ανάληψης ευθυνών,
- την ισορροπία επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.

Για την υποστήριξη της διαδικασίας αυτής, οι μαθητές μπορούν να αξιοποιήσουν το **Τεστ Επαγγελματικών Αξιών του ΕΟΠΠΕΠ**, το οποίο διατίθεται μέσω της **Εθνικής Πύλης Δια βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας (e-Stadiodromia)** (**https://e-stadiodromia.eoppep.gr**).

Το εργαλείο αυτό βοηθά τους μαθητές να αποσαφηνίσουν τι τους κινητοποιεί επαγγελματικά και να συνδέσουν τις αξίες τους με κατάλληλες εκπαιδευτικές και επαγγελματικές διαδρομές.

3. Διερεύνηση δεξιοτήτων (hard & soft skills)

Η αναγνώριση των δεξιοτήτων είναι εξίσου σημαντική με τα ενδιαφέροντα.

Επαγγελματικές δεξιότητες (hard skills): ικανότητες που συνδέονται με συγκεκριμένα επαγγέλματα, όπως:

- χρήση υπολογιστή
- μηχανικές και τεχνικές εργασίες
- βασικές γνώσεις δικτύων
- γνώσεις μαγειρικής, σχεδίασης, περιποίησης, ηλεκτρολογίας

Οριζόντιες δεξιότητες (soft skills): ικανότητες που απαιτούνται σε όλους τους τομείς επαγγελματικής και κοινωνικής ζωής, όπως η επικοινωνία, η συνεργασία, η υπευθυνότητα, η οργάνωση, η δημιουργική σκέψη και η επίλυση προβλημάτων.

Οι δεξιότητες αυτές ορίζονται θεσμικά στο **Εθνικό Πλαίσιο Δεξιοτήτων Ζωής και Σταδιοδρομίας** του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο αποτελεί το επίσημο πλαίσιο αναφοράς για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής, μάθησης και σταδιοδρομίας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα (https://www.eoppep.gr/images/SYEP/ETHNIKO_PLAISIO_DEXIOTHTON.pdf

https://e-stadiodromia.eoppep.gr/thematikoi-katalogoi/stirixi-gia-to-schediasmo-tis-stadiodromias-sou/ergaleia-aftoaxiologisis-dexiotiton-zois-kai-stadiodromias/):

- επικοινωνία
- ομαδικότητα
- υπευθυνότητα
- οργάνωση
- δημιουργική σκέψη
- επίλυση προβλημάτων

Η γνώση των δεξιοτήτων βοηθά ώστε η επιλογή διαδρομής να γίνει με βάση την πραγματική προσωπική δυναμική του μαθητή.

4. Χρήση εργαλείων αυτογνωσίας & τεστ δεξιοτήτων

Υπάρχει πλούσιο υλικό που βοηθά τους μαθητές να εξερευνήσουν τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητές τους:

Εργαλεία & τεστ ενδιαφερόντων / επαγγελματικών αξιών: Τα εργαλεία αυτά βοηθούν τον μαθητή να αναγνωρίσει:

- τι τον κινητοποιεί
- σε τι περιβάλλον εργασίας αποδίδει καλύτερα
- ποια επαγγέλματα ταιριάζουν στο προφίλ του

Τεστ δεξιοτήτων: Αξιολογούν βασικές και μεταβιβάσιμες δεξιότητες.
Χρήσιμα για μαθητές που δεν έχουν ακόμα σαφή εικόνα για τις ικανότητές τους.

Ειδικά για την αποτύπωση των ψηφιακών δεξιοτήτων, οι μαθητές μπορούν να αξιοποιήσουν το **τεστ αξιολόγησης ψηφιακών ικανοτήτων της πλατφόρμας Europass**, το οποίο βασίζεται στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων (DigComp) και συνδέεται άμεσα με το προσωπικό προφίλ δεξιοτήτων Europass.

Το εργαλείο είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση:
https://europass.europa.eu/el/skills-assessment/digital-skills

5. Υπηρεσίες και υλικό του ΕΟΠΠΕΠ

Ο ΕΟΠΠΕΠ παρέχει πληθώρα εργαλείων επαγγελματικού προσανατολισμού που μπορούν να αξιοποιηθούν από μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς:

- **Εργαλεία αυτοαξιολόγησης** για ενδιαφέροντα και δεξιότητες (Εθνική Πύλη Δια Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας – ΕΟΠΠΕΠ: https://e-stadiodromia.eoppep.gr)
- **Πληροφοριακό υλικό για επαγγέλματα & εκπαιδευτικές διαδρομές (**(e-Stadiodromia – ΕΟΠΠΕΠ: https://e-stadiodromia.eoppep.gr και

ΕΟΠΠΕΠ – Εκπαίδευση & Κατάρτιση:

https://e-stadiodromia.eoppep.gr/thematikoi-katalogoi/nees-dexiotites-meso-ekpaidefsis-i-kai-katartisis/)

Επαγγέλματα και Αγορά Εργασίας

https://e-stadiodromia.eoppep.gr/thematikoi-katalogoi/plirofories-gia-ta-epangelmata-kai-tin-agora-ergasias/

- **Εγχειρίδια του** ΕΟΠΠΕΠ **με θεωρία και βιωματικές ασκήσεις για τελικούς χρήστες και συμβούλους σταδιοδρομίας (**https://www.eoppep.gr/index.php/el/%CF%83%CF%85-%CE%B5-%CF%80/eoppep-science-actions/ypostiriktiko-yliko/syep-tools-manuals
- **Κώδικας Δεοντολογίας για την συμβουλευτική σταδιοδρομίας / επαγγελματικό προσανατολισμό (**ΕΟΠΠΕΠ) https://www.eoppep.gr/images/SYEP/ENTYPO%20KODIKAS%20DEONTOLOGIAS%20SYEP.pdf
- **Ευάλωτες Ομάδες Στόχου και ΣυΕΠ https://e-stadiodromia.eoppep.gr/thematikoi-katalogoi/stirixi-gia-to-schediasmo-tis-stadiodromias-sou/evalotes-omades-stochou/**

Τα εργαλεία αυτά είναι σχεδιασμένα ειδικά για ελληνικές εκπαιδευτικές συνθήκες και αποτελούν έγκυρο σημείο αναφοράς.

6. Χρήση του Europass για προσωπική χαρτογράφηση δεξιοτήτων

Το **Europass** προσφέρει μια αναγνωρισμένη ευρωπαϊκή πλατφόρμα όπου οι μαθητές μπορούν:

- να δημιουργήσουν ατομικό **προφίλ (χαρτοφυλάκιο - portfolio) ώστε να προβάλλουν και τεκμηριώσουν τα προσόντα τους**,
- να καταγράψουν **μαθησιακές εμπειρίες**,
- να οργανώσουν **εκπαιδευτικές και επαγγελματικές πληροφορίες**,
- να δουν πώς οι δεξιότητές τους συνδέονται με συγκεκριμένες επαγγελματικές κατηγορίες.

Το προφίλ Europass λειτουργεί σαν «χάρτης εαυτού», χρήσιμος τόσο για την επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής όσο και για μελλοντικές αιτήσεις σε εργασία ή σπουδές.

https://europass.eoppep.gr/europass-profile/

7. Συνδυασμός προσωπικής διερεύνησης και καθοδήγησης

Η αυτογνωσία ενισχύεται όταν συνδυάζεται με:

- συζήτηση με **Συμβούλους ΣυΕΠ**,
- αξιοποίηση των υλικών του **ΕΟΠΠΕΠ (https://e-stadiodromia.eoppep.gr/)**,
- συμμετοχή σε δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού,
- πρακτικές εμπειρίες (π.χ. συμμετοχή σε εργαστήρια, επισκέψεις σε επιχειρήσεις, επαφή με επαγγελματίες).

Η διαδικασία της επιλογής γίνεται έτσι πιο ώριμη, ασφαλής και προσανατολισμένη στις πραγματικές ανάγκες και φιλοδοξίες του μαθητή.

Κατηγορία Εργαλείου	Εργαλείο / Φορέας	Τι προσφέρει	Πού βοηθά τους μαθητές
Αυτογνωσία & Ενδιαφέροντα	**Ερωτηματολόγια Ενδιαφερόντων (ΕΟΠΠΕΠ)**	Διερεύνηση ενδιαφερόντων, επαγγελματικών κλίσεων, μαθησιακών προτιμήσεων.	Αναγνώριση κατάλληλων τομέων σπουδών και επαγγελμάτων.
	Τεστ Επαγγελματικών Αξιών (ΕΟΠΠΕΠ)	Αναγνώριση προσωπικών αξιών που συνδέονται με επαγγελματικές επιλογές.	Κατανόηση του τι κινητοποιεί προσωπικά τον μαθητή.
Δεξιότητες – Skills	**Europass Profile**	Καταγραφή δεξιοτήτων, εμπειριών, μαθησιακών δραστηριοτήτων σε ευρωπαϊκά πρότυπα.	Δημιουργία προσωπικού χάρτη δεξιοτήτων· προετοιμασία για σπουδές/ εργασία. Υποβολή Αιτήσεων Διασύνδεση με θέσεις Εργασίας μέσω του Eures
	Europass CV	Ψηφιακό βιογραφικό, προφίλ δεξιοτήτων, αποθήκευση εγγράφων.	Οργάνωση και κατανόηση προσωπικών προσόντων.
Πληροφόρηση για Εκπαίδευση & Επαγγέλματα	**Portal Πληροφόρησης (ΕΟΠΠΕΠ)**	Αναλυτικές πληροφορίες για επαγγέλματα, εκπαιδευτικές διαδρομές, ΕΠΠ.	Κατανόηση απαιτήσεων επαγγελμάτων και επιπέδων προσόντων.
	Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΟΠΠΕΠ)	Περιγραφή επιπέδων προσόντων 1–8 και σύνδεση με τίτλους σπουδών.	Οπτική κατανόηση διαδρομών ΕΣΚ–ΕΠΑΛ–Μαθητείας–ΣΑΕΚ.
Επαγγελματικός Προσανατολισμός	**Υλικό ΣυΕΠ (ΕΟΠΠΕΠ)**	Οδηγοί, δραστηριότητες, φύλλα εργασίας, υποστηρικτικό υλικό για μαθητές.	Ενίσχυση αυτογνωσίας και λήψης αποφάσεων.

Αξιολόγηση βασικών δεξιοτήτων	**EuropassΑξιολογήστε τις ψηφιακές σας δεξιότητες** https://europa.eu/europass/digitalskills/screen/questionnaire/generic **Αξιολογήστε τις επιχειρηματικές σας δεξιότητες** https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101581 **Αξιολογήστε την προσωπική – κοινωνική και μεταγνωστική ικανότητα** https://joint-research-centre.ec.europa.eu/lifecomp_en **και** https://e-stadiodromia.eoppep.gr/thematikoi-katalogoi/stirixi-gia-to-schediasmo-tis-stadiodromias-sou/ergaleia-aftoaxiologisis-dexiotiton-zois-kai-stadiodromias/ **Ο ΕΟΠΠΕΠ έχει επίσης αναπτύξει ειδικά εγχειρίδια για την καλλιέργεια δεξιοτήτων διαχείρισης σταδιοδρομίας , βασικό μέρος των οποίων αποτελούν οι ήπιες μεταβιβάσιμες δεξιότητες βλ.** https://www.eoppep.gr/index.php/el/%CF%83%CF%85-%CE%B5-%CF%80/eoppep-science-actions/ypostiriktiko-yliko/self-help-tools	Αυτοαξιολόγηση ψηφιακών δεξιοτήτων, γλωσσών, soft skills.	Εντοπισμός δεξιοτήτων που χρειάζονται ενίσχυση.
Κινητικότητα / Ευκαιρίες	**Europass Mobility**	Καταγραφή μαθησιακών εμπειριών, πρακτικής άσκησης, μαθητείας.	Κατανόηση ευρωπαϊκών ευκαιριών και εκπαιδευτικής εξέλιξης.
Επαγγελματικοί Ρόλοι & Αγορά Εργασίας	**ΕΟΠΠΕΠ – Προφίλ Επαγγελμάτων**	Αναλυτικές πληροφορίες για ρόλους, δεξιότητες, επαγγελματικά δικαιώματα.	Αντιστοίχιση μαθητή → επάγγελμα.

Πίνακας 16: *Πίνακας Εργαλείων Αυτογνωσίας & Δεξιοτήτων (ΕΟΠΠΕΠ – Europass – Άλλα Υποστηρικτικά Εργαλεία)*

10.3. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Η επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής αποτελεί το αποτέλεσμα μιας διαδικασίας που συνδυάζει την αυτογνωσία του μαθητή με την κατάλληλη και αξιόπιστη πληροφόρηση, καθώς και με πρακτικούς παράγοντες που επηρεάζουν την καθημερινότητα, τις διαθέσιμες επιλογές και τις μελλοντικές επαγγελματικές προοπτικές.

Η διαδικασία αυτή δεν είναι στιγμιαία, αλλά εξελίσσεται σταδιακά, καθώς ο μαθητής καλείται να κατανοήσει τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες και τις δυνατότητές του, να αναζητήσει και να αξιολογήσει πληροφορίες για τις διαθέσιμες εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές και, στη συνέχεια, να λάβει μια τεκμηριωμένη απόφαση.

Στο πλαίσιο αυτό, η επιλογή δεν βασίζεται αποκλειστικά στις προσωπικές προτιμήσεις, αλλά διαμορφώνεται μέσα από τη συνεκτίμηση πολλαπλών παραγόντων, όπως τα επαγγελματικά δικαιώματα που απορρέουν από κάθε διαδρομή, η διάρκεια και ο τρόπος μάθησης, οι προοπτικές απασχόλησης και η γεωγραφική διαθεσιμότητα των εκπαιδευτικών δομών.

Στις επόμενες υποενότητες παρουσιάζονται συνοπτικά οι βασικές διαστάσεις που επηρεάζουν την επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής, προκειμένου να υποστηριχθεί η λήψη συνειδητών και ρεαλιστικών αποφάσεων.

10.4. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΤΗ ΛΗΨΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Η επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής δεν αποτελεί μια στιγμιαία απόφαση, αλλά μια διαδικασία που βασίζεται στη σύνδεση της αυτογνωσίας με την κατάλληλη και αξιόπιστη πληροφόρηση. Εκτός από την κατανόηση των προσωπικών ενδιαφερόντων, δεξιοτήτων και κλίσεων, είναι απαραίτητο ο μαθητής να έχει πρόσβαση σε έγκυρες πληροφορίες σχετικά με τις διαθέσιμες εκπαιδευτικές επιλογές, τις ειδικότητες, τα επαγγελματικά δικαιώματα και τις προοπτικές απασχόλησης.

Η πληροφόρηση δεν αποτελεί παθητική διαδικασία, αλλά ενεργή δεξιότητα που περιλαμβάνει την αναζήτηση, την επιλογή, την κατανόηση και την κριτική αξιολόγηση πληροφοριών από διαφορετικές πηγές. Η ανάπτυξη της δεξιότητας αυτής είναι κρίσιμη για τη λήψη τεκμηριωμένων και ρεαλιστικών αποφάσεων.

Στο πλαίσιο του επαγγελματικού προσανατολισμού, η λειτουργία της πληροφόρησης αναγνωρίζεται ως διακριτή και εξίσου σημαντική με την αυτογνωσία, όπως αποτυπώνεται και στα εργαλεία και τα πρότυπα συμβουλευτικής του ΕΟΠΠΕΠ.

Για τον λόγο αυτό, ο μαθητής καλείται να αξιοποιεί οργανωμένα διαθέσιμες πηγές πληροφόρησης, όπως:

- επίσημες πλατφόρμες εκπαιδευτικών δομών (Υπουργείο Παιδείας, ΓΓΕΕΚ & ΔΒΜ),
- εφαρμογές γεωγραφικής χαρτογράφησης σχολών (π.χ. ΣΑΕΚ, ΔΥΠΑ),
- πληροφοριακά συστήματα πιστοποίησης και επαγγελματικών προσόντων (ΕΟΠΠΕΠ),
- εκθέσεις και δεδομένα για την αγορά εργασίας (ΜΕΚΥ, ΕΛΣΤΑΤ, Cedefop).

Η συνδυαστική αξιοποίηση της αυτογνωσίας και της αξιόπιστης πληροφόρησης οδηγεί σε πιο συνειδητές και τεκμηριωμένες επιλογές εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πορείας.

10.5. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

Οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής συνοψίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες, οι οποίες λειτουργούν συμπληρωματικά και πρέπει να συνεκτιμώνται από τον μαθητή κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης:

1. Κλίσεις & Δεξιότητες

Η πορεία που θα επιλέξει ένας μαθητής πρέπει να συνδέεται με τις δεξιότητες και τα δυνατά του σημεία.

- Αν έχει **τεχνική αντίληψη**, μπορεί να ταιριάζει περισσότερο σε τομείς όπως ηλεκτρολογία, οχήματα, μηχανές, πληροφορική.
- Αν διαθέτει **επικοινωνιακές ικανότητες**, ίσως προτιμήσει τουρισμό, εμπόριο, υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας.
- Αν δείχνει **δημιουργική κλίση**, μπορούν να τον ενδιαφέρουν οι τέχνες, τα πολυμέσα, ο σχεδιασμός, η μαγειρική.

Οι δεξιότητες, είτε τεχνικές είτε κοινωνικές, καθορίζουν το πόσο άνετα και αποτελεσματικά θα ανταποκριθεί ο μαθητής στις απαιτήσεις της εκπαίδευσης και του επαγγέλματος.

2. Επαγγελματικά δικαιώματα

Κάθε εκπαιδευτική διαδρομή οδηγεί σε διαφορετικό **επίπεδο προσόντων** και διαφορετικά **επαγγελματικά δικαιώματα**:

- Οι **ΕΣΚ (Επίπεδο 3)** προσφέρουν βασικά επαγγελματικά δικαιώματα για άμεση είσοδο στην αγορά.
- Τα **ΕΠΑΛ (Επίπεδο 4)** παρέχουν πλήρη δικαιώματα άσκησης επαγγέλματος μέσω πιστοποιημένου πτυχίου.
- Η **Μαθητεία και οι ΣΑΕΚ (Επίπεδο 5)** οδηγούν σε ανώτερη εξειδίκευση και αυξημένα επαγγελματικά δικαιώματα.

Είναι σημαντικό ο μαθητής να γνωρίζει **τι μπορεί νόμιμα να εκτελεί** ως επαγγελματίας με βάση τον τίτλο σπουδών του.

3. Διάρκεια & τρόπος μάθησης

Η διάρκεια των σπουδών και το είδος της μάθησης (θεωρητική, εργαστηριακή, πρακτική) επηρεάζουν σημαντικά την επιλογή:

- Οι **ΕΣΚ/ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ** έχουν έντονο εργαστηριακό και πρακτικό χαρακτήρα, με σύντομη διάρκεια.
- Τα **ΕΠΑΛ** συνδυάζουν θεωρητικά και επαγγελματικά μαθήματα σε τριετή δομή.
- Η **Μαθητεία** εφαρμόζει το δυϊκό σύστημα (σχολείο + εργασία σε επιχείρηση).
- Οι **ΣΑΕΚ** έχουν υψηλές απαιτήσεις πρακτικής εξάσκησης και τεχνικής κατάρτισης.

Οι μαθητές πρέπει να σκεφτούν τι είδους μάθηση τους ταιριάζει: πρακτική – μεικτή – εξειδικευμένη – εμπειρική.

4. Προοπτικές Απασχόλησης

Η δυναμική της αγοράς εργασίας παίζει καθοριστικό ρόλο. Κάθε τομέας παρουσιάζει διαφορετικά επίπεδα ζήτησης:

- Οι τομείς **τεχνικών επαγγελμάτων, πληροφορικής, υγείας, τουρισμού** έχουν σταθερά υψηλή ζήτηση.
- Πολλά επαγγέλματα της ΕΕΚ προσφέρουν **άμεση απασχόληση** μετά την ολοκλήρωση των σπουδών.
- Ειδικότητες επιπέδου 5 (Μαθητεία – ΣΑΕΚ) έχουν ισχυρό πλεονέκτημα σε σύγχρονα τεχνικά επαγγέλματα.

Ο μαθητής πρέπει να αξιολογήσει αν το επάγγελμα που τον ενδιαφέρει έχει **προοπτικές, ζήτηση και δυνατότητες εξέλιξης**.

5. Γεωγραφική διαθεσιμότητα σχολών

Ενας συχνά υποτιμημένος αλλά σημαντικός παράγοντας είναι η **τοποθεσία των σχολών ή τμημάτων**:

- Δεν προσφέρονται όλες οι ειδικότητες σε κάθε περιοχή.
- Ο μαθητής πρέπει να εξετάσει αν η ειδικότητα διατίθεται στον τόπο κατοικίας του.
- Αν όχι, πρέπει να εξετάσει ζητήματα μετακινήσεων, διαμονής ή κόστους.
- Εναλλακτικές λύσεις περιλαμβάνουν τις πιο κοντινές περιοχές ή άλλες συγγενείς ειδικότητες.

Η γεωγραφική διαθεσιμότητα συχνά καθορίζει ποιες επιλογές είναι εφικτές σε πρακτικό επίπεδο.

Για τη δυναμική και επικαιροποιημένη γεωγραφική απεικόνιση των ΣΑΕΚ, ο χρήστης μπορεί να αξιοποιήσει την επίσημη εφαρμογή της ΓΓΕΕΚ & ΔΒΜ: https://ieklab.sch.gr/saekmap/

Παράγοντας Επιλογής	Τι Περιλαμβάνει	Πώς Επηρεάζει την Επιλογή	Ερωτήσεις για τον Μαθητή
Κλίσεις & Δεξιότητες	Προσωπικά ενδιαφέροντα, τεχνικές και κοινωνικές δεξιότητες, δυνατότητες, μαθησιακό προφίλ.	Ορίζει ποια διαδρομή ταιριάζει στον τρόπο που σκέφτεται και μαθαίνει ο μαθητής.	• Σε τι είμαι καλός • Τι με ενθουσιάζει • Προτιμώ πρακτική ή θεωρητική μάθηση;
Επαγγελματικά Δικαιώματα	Επίπεδο προσόντων, δυνατότητες άσκησης επαγγέλματος, νόμιμες επαγγελματικές δραστηριότητες.	Καθορίζει τι μπορεί να κάνει ένας απόφοιτος στον επαγγελματικό χώρο.	• Σε ποιο επίπεδο προσόντων οδηγεί ο τίτλος; • Τι δικαιώματα αποκτώ; • Ποια επαγγέλματα μου ανοίγονται;
Διάρκεια & Τρόπος Μάθησης	Έτη σπουδών, θεωρία–εργαστήριο, πρακτική άσκηση, dual system.	Βοηθά τον μαθητή να δει αν η καθημερινότητα και ο τρόπος μάθησης του ταιριάζουν.	• Πόσο χρόνο θέλω να διαθέσω; • Μου ταιριάζει η πρακτική μάθηση; • Μπορώ να ανταποκριθώ στο πρόγραμμα;
Προοπτικές Απασχόλησης	Ζήτηση επαγγελμάτων, πιθανότητες άμεσης απασχόλησης, δυνατότητες εξέλιξης.	Δημιουργεί εικόνα για το αν η διαδρομή οδηγεί σε επαγγέλματα με μέλλον.	• Υπάρχει ζήτηση στο επάγγελμα που με ενδιαφέρει;• Ποιες δεξιότητες χρειάζονται;• Πού μπορώ να εργαστώ;
Γεωγραφική Διαθεσιμότητα	Τοποθεσία σχολών, προσφερόμενες ειδικότητες ανά περιοχή, μετακίνηση/διαμονή.	Καθορίζει ποιες επιλογές είναι ρεαλιστικά εφικτές για τον μαθητή.	• Υπάρχει η ειδικότητα κοντά μου; • Μπορώ να μετακινούμαι; • Υπάρχουν εναλλακτικές κοντινές διαδρομές;

Πίνακας 17: *Πίνακας Σύγκρισης Παραγόντων Επιλογής Εκπαιδευτικής Διαδρομής*

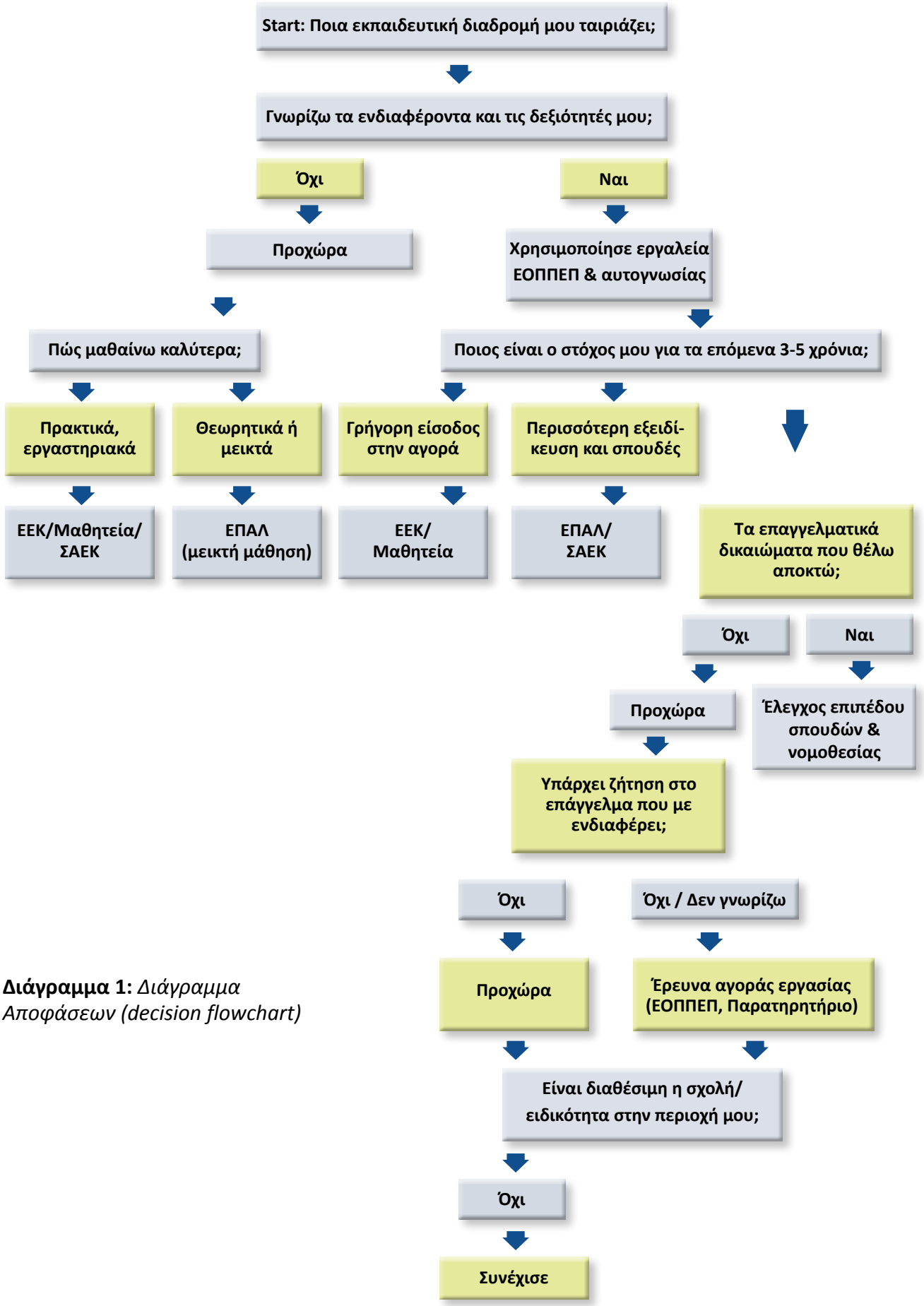

Διάγραμμα 1: *Διάγραμμα Αποφάσεων (decision flowchart)*

11. ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

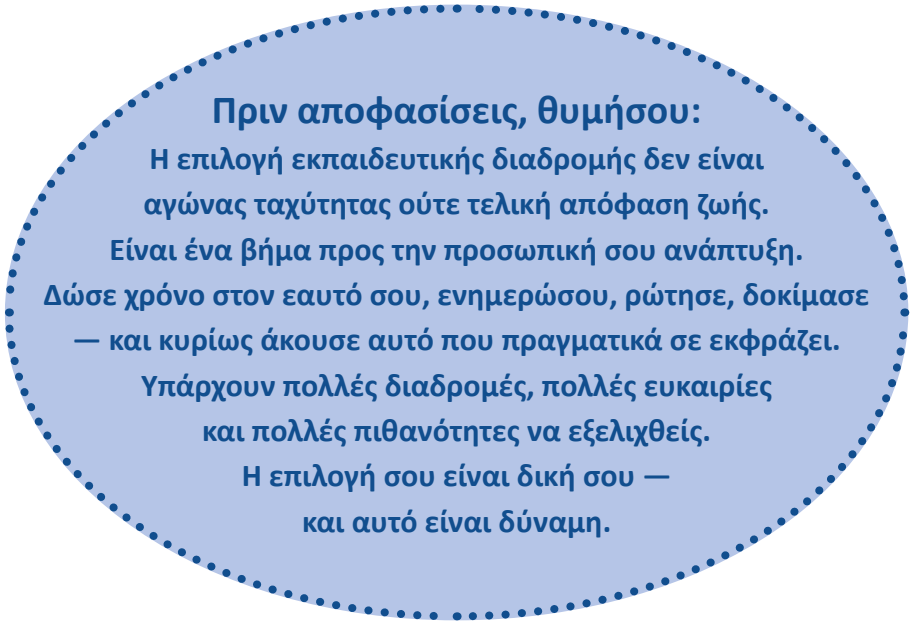

Η επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής είναι ένα σημαντικό βήμα, αλλά δεν χρειάζεται να αντιμετωπίζεται με άγχος. Με σωστή ενημέρωση, αυτογνωσία και καθοδήγηση, κάθε μαθητής μπορεί να διαμορφώσει τη δική του πορεία προς την προσωπική και επαγγελματική του εξέλιξη. Οι παρακάτω συμβουλές στοχεύουν να υποστηρίξουν τους νέους σε αυτή τη διαδικασία.

1. Δώσε χρόνο στον εαυτό σου να σκεφτεί: Μην πάρεις αποφάσεις βιαστικά. Αναλογίσου με ηρεμία τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητές σου και το τι πραγματικά σε ενθουσιάζει. Μια ώριμη επιλογή απαιτεί σκέψη, διερεύνηση και συνειδητή αυτοαξιολόγηση.

2. Μην συγκρίνεις τη δική σου πορεία με των άλλων: Κάθε μαθητής έχει διαφορετικές κλίσεις, ικανότητες και στόχους. Αυτό που ταιριάζει σε κάποιον φίλο σου μπορεί να μην ταιριάζει σε εσένα. Εστίασε στη δική σου προσωπικότητα και φιλοδοξίες.

3. Ενημερώσου από αξιόπιστες πηγές: Απέφυγε τη σύγχυση από ακούσματα ή ανακριβείς πληροφορίες. Χρησιμοποίησε:

- τα εργαλεία του **ΕΟΠΠΕΠ**
- το **Europass**
- ενημερωτικά φυλλάδια σχολείων, ΕΠΑΛ, ΣΑΕΚ
- εκπαιδευτικούς και Συμβούλους ΣυΕΠ
- οδηγούς σπουδών Τμημάτων ΑΕΙ, οδηγούς ειδικοτήτων ΣΑΕΚ κλπ.

Η έγκυρη γνώση οδηγεί σε καλύτερες επιλογές.

4. Ρώτησε, συζήτησε, ζήτα βοήθεια: Δεν χρειάζεται να πάρεις την απόφαση μόνος σου. Μπορείς να μιλήσεις με:γονείς

- καθηγητές
- Συμβούλους ΣυΕΠ
- ανθρώπους που εργάζονται στα επαγγέλματα που σε ενδιαφέρουν

Οι εμπειρίες και οι οπτικές τους μπορούν να σε βοηθήσουν να δεις τα πράγματα πιο καθαρά.

5. Αναζήτησε πληροφορίες για τα επαγγέλματα που σε ενδιαφέρουν: Βρες τι ακριβώς κάνει ένας επαγγελματίας στον τομέα που σκέφτεσαι. Δες:

- ημερήσια καθήκοντα
- απαιτούμενες δεξιότητες
- συνθήκες εργασίας
- προοπτικές απασχόλησης

Όσο πιο καλά γνωρίζεις ένα επάγγελμα, τόσο πιο σωστή μπορεί να είναι η επιλογή σου.

6. Μη φοβηθείς να δοκιμάσεις: Υπάρχουν εργαστήρια, open days, ενημερωτικές εκδηλώσεις και επισκέψεις σε επιχειρήσεις. Η πρακτική επαφή με έναν τομέα μπορεί να σου δείξει αν πραγματικά σου ταιριάζει.

7. Σκέψου μακροπρόθεσμα: Αναρωτήσου:

- Πού θέλω να είμαι σε 5–10 χρόνια;
- Θέλω να εργαστώ γρήγορα ή να συνεχίσω σπουδές;

10 ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ / ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ

1. **Δώσε χρόνο στον εαυτό σου — Μια σωστή απόφαση χρειάζεται σκέψη, όχι βιασύνη.**
2. **Μην συγκρίνεις τη διαδρομή σου με άλλων — Κάθε πορεία είναι μοναδική.**
3. **Ενημερώσου από αξιόπιστες πηγές — ΕΟΠΠΕΠ, Europass, σχολεία, σύμβουλοι ΣυΕΠ.**
4. **Κάνε ερωτήσεις & ζήτα βοήθεια — Μίλα με ανθρώπους που εμπιστεύεσαι.**
5. **Μάθε για τα επαγγέλματα που σε ενδιαφέρουν — Καθήκοντα, δεξιότητες, προοπτικές.**
6. **Δοκίμασε πριν αποφασίσεις — Εργαστήρια, open days, δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού.**
7. **Σκέψου το μέλλον σου — Πού θέλεις να είσαι σε 3–5 χρόνια;**
8. **Μην αναζητάς το "τέλειο" — Υπάρχουν πολλές σωστές διαδρομές, όχι μόνο μία.**
9. **Εμπιστεύσου τον εαυτό σου — Η επιλογή πρέπει να σε εκφράζει.**
10. **Να θυμάσαι ότι μπορείς να αλλάξεις πορεία — Η μάθηση είναι ταξίδι.**

- Πόσο σημαντική είναι για μένα η επαγγελματική ασφάλεια;

Η επιλογή σου σήμερα πρέπει να υποστηρίζει τον αυριανό σου στόχο.

8. Μην αγχώνεσαι για το "τέλειο": Δεν υπάρχει μία μοναδική σωστή διαδρομή. Η ΕΕΚ σου δίνει τη δυνατότητα να εξελιχθείς σταδιακά:

Επίπεδο 3 → 4 → 5 → Εργασία ή περαιτέρω σπουδές.

Αν μια επιλογή δεν σου ταιριάζει, μπορείς να προσαρμόσεις την πορεία σου.

9. Εμπιστεύσου τον εαυτό σου: Στο τέλος, η καλύτερη επιλογή είναι αυτή που σε κάνει να νιώθεις ότι:

- σου ταιριάζει
- σε εκφράζει
- σε βοηθά να αναπτύξεις τα ταλέντα σου
- σου δίνει κίνητρο να προχωρήσεις

Εσύ είσαι αυτός που θα ζήσει τη διαδρομή — άρα η απόφαση πρέπει να αντανακλά εσένα.

12. ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ

Οι γονείς αποτελούν έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων των μαθητών. Η στάση, η υποστήριξη και η επικοινωνία τους επηρεάζουν καθοριστικά το πώς τα παιδιά αντιλαμβάνονται τις δυνατότητές τους, τις επιλογές τους και τις προοπτικές τους. Η επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής είναι περισσότερο μια **συλλογική διαδικασία διερεύνησης** παρά μια «σωστή» απάντηση που πρέπει να δοθεί.

Οι παρακάτω συμβουλές μπορούν να βοηθήσουν τους γονείς να στηρίξουν ουσιαστικά τα παιδιά τους, ώστε να κάνουν μια επιλογή που αντανακλά τις προσωπικές τους κλίσεις και ανάγκες.

1. Ακούστε ενεργά το παιδί σας: Δώστε χώρο στις σκέψεις, τις ανησυχίες και τα ενδιαφέροντά του. Αντί να προτείνετε λύσεις, ενθαρρύνετε το παιδί να εκφράσει:

- τι του αρέσει,
- πού νιώθει αυτοπεποίθηση,
- τι δυσκολεύεται να φανταστεί για το μέλλον.

Η ακρόαση δημιουργεί εμπιστοσύνη και ενισχύει την αυτοπεποίθηση του μαθητή.

2. Στηρίξτε χωρίς να πιέζετε: Η αγάπη και το ενδιαφέρον μπορεί μερικές φορές να εκφραστούν ως πίεση. Αποφύγετε:

- να επιβάλετε επαγγέλματα που επιθυμείτε εσείς,
- να υποτιμάτε επαγγέλματα ή διαδρομές που επιλέγει το παιδί,
- να συγκρίνετε το παιδί με άλλους μαθητές.

Κάθε μαθητής πρέπει να επιλέξει το δικό του μονοπάτι.

3. Ενημερωθείτε για τις εκπαιδευτικές διαδρομές της ΕΕΚ: Πολλοί γονείς δεν γνωρίζουν ότι:

- οι ΕΣΚ, τα ΕΠΑΛ, η Μαθητεία και οι ΣΑΕΚ οδηγούν σε **αναγνωρισμένα επίπεδα προσόντων**,
- προσφέρουν **ισχυρά επαγγελματικά δικαιώματα**,
- οδηγούν σε επαγγέλματα **με μεγάλη ζήτηση**,
- επιτρέπουν τη **συνέχιση σπουδών** σε ανώτερο επίπεδο.

Η σωστή ενημέρωση βοηθά τους γονείς να στηρίξουν πιο ουσιαστικά το παιδί τους.

4. Αναγνωρίστε τα δυνατά σημεία του παιδιού σας. Εστιάστε σε:

- τι κάνει καλά,
- πού δείχνει επιμονή,
- σε ποιες δραστηριότητες ξεχωρίζει.

Η επιβράβευση και η αναγνώριση ενθαρρύνουν το παιδί να πάρει αποφάσεις με αυτοπεποίθηση.

5. Ενθαρρύνετε τη διερεύνηση και την εμπειρία. Υποστηρίξτε το παιδί:

- να επισκεφθεί σχολές και εργαστήρια,
- να συμμετάσχει σε open days, εργαστήρια δεξιοτήτων, δράσεις ΣυΕΠ,
- να μιλήσει με επαγγελματίες και μαθητές μεγαλύτερων τάξεων.

Οι πραγματικές εμπειρίες μειώνουν την αβεβαιότητα.

6. Υπολογίστε μαζί πρακτικούς παράγοντες: Η επιλογή διαδρομής πρέπει να λαμβάνει υπόψη:

- την πορεία του μαθητή στο σχολείο,
- τη γεωγραφική διαθεσιμότητα σχολών,
- τις μετακινήσεις, το ωράριο και τις οικογενειακές υποχρεώσεις.

Ο ρεαλισμός διευκολύνει την καθημερινότητα του παιδιού και της οικογένειας.

7. Υποστηρίξτε το παιδί σε δυσκολίες και αμφιβολίες. Είναι φυσιολογικό οι μαθητές να αμφιβάλλουν ή να φοβούνται την αλλαγή. Στηρίξτε τους:

- να εκφράσουν τα συναισθήματά τους,
- να διαχειριστούν την πίεση της επιλογής,
- να δουν θετικά τις πολλαπλές εκπαιδευτικές δυνατότητες.

8. Αναζητήστε μαζί συμβουλευτική υποστήριξη. Οι γονείς μπορούν να απευθυνθούν σε:

- **Συμβούλους ΣυΕΠ**,
- εργαλεία αυτογνωσίας του **ΕΟΠΠΕΠ**,
- υποστηρικτικό υλικό του σχολείου,
- πληροφοριακές πλατφόρμες (π.χ. Europass).

Η καθοδήγηση ειδικών είναι πολύτιμη, χωρίς να αντικαθιστά τη φωνή του παιδιού.

9. Υποστηρίξτε την αυτονομία του παιδιού: Η τελική επιλογή πρέπει να ανήκει στο παιδί. Ο ρόλος των γονέων είναι:

- να διευκολύνουν,
- να ενθαρρύνουν,
- να υποστηρίζουν, όχι να αποφασίζουν αντί του μαθητή.

Η αυτονομία καλλιεργεί υπευθυνότητα και ωριμότητα.

Δείξτε εμπιστοσύνη στη διαδικασία και στο παιδί: Στηρίξτε την προσπάθειά του, αναγνωρίστε τις επιτυχίες του και δείξτε ότι πιστεύετε στη δυναμική του. Η θετική στάση των γονέων είναι από τους πιο καθοριστικούς παράγοντες για μια υγιή εκπαιδευτική επιλογή.

Ρόλος	Τι κάνει	Στόχος	Τι χρειάζεται να προσέχει
Μαθητής	Εκφράζει ενδιαφέροντα, ανάγκες, στόχους & ανησυχίες	Να επιλέξει διαδρομή που τον/την εκφράζει	Να ενημερωθεί, να εξερευνήσει, να μην επηρεάζεται από πίεση
Γονέας	Ακούει, στηρίζει, ενημερώνεται, ενθαρρύνει	Να βοηθήσει το παιδί να πάρει συνειδητή απόφαση	Να μην επιβάλλει επιλογές, να αποφεύγει συγκρίσεις
Μαθητής	Δοκιμάζει, συμμετέχει σε δράσεις, αξιοποιεί εργαλεία αυτογνωσίας	Να γνωρίσει επαγγέλματα & διαδρομές	Να θέτει ρεαλιστικές προσδοκίες
Γονέας	Συζητά πρακτικά ζητήματα (μετακίνηση, ωράριο, καθημερινότητα)	Να διασφαλίσει λειτουργικές επιλογές	Να μην αποθαρρύνει επιλογές λόγω προκατάληψης
Μαθητής	Παίρνει την τελική απόφαση	Προσωπική ανάπτυξη & υπευθυνότητα	Να εμπιστευτεί τον εαυτό του
Γονέας	Σέβεται την τελική επιλογή του παιδιού	Να ενισχύσει την αυτονομία & αυτοπεποίθηση	Να παραμένει υποστηρικτικός σε αλλαγές πορείας

Πίνακας 18: *Πίνακας Συνοπτικής Σύγκρισης Ρόλων*

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ

1. **Ακούστε χωρίς να διακόπτετε** — Δώστε χώρο στις σκέψεις και τους προβληματισμούς του παιδιού.
2. **Αποφύγετε τις συγκρίσεις** — Κάθε παιδί έχει διαφορετικά ταλέντα, ρυθμό και όνειρα.
3. **Ενημερωθείτε πριν συμβουλεύσετε** — Μάθετε για ΕΣΚ, ΕΠΑΛ, Μαθητεία, ΣΑΕΚ & επίπεδα προσόντων.
4. **Ρωτήστε, μην υποθέτετε** — Διερευνήστε τι πραγματικά θέλει, όχι τι νομίζετε ότι θέλει.
5. **Ενθαρρύνετε την αυτογνωσία** — Βοηθήστε το παιδί να αναγνωρίσει ενδιαφέροντα & δεξιότητες.
6. **Υποστηρίξτε την εξερεύνηση** — Open days, εργαστήρια, ενημερωτικές δράσεις, συζητήσεις με επαγγελματίες.
7. **Συζητήστε ρεαλιστικά** — Μετακινήσεις, ωράριο, καθημερινότητα, πρακτικά ζητήματα.
8. **Αποδεχθείτε την αβεβαιότητα** — Είναι φυσιολογικό να μην ξέρει ακόμη «τι θέλει να γίνει».
9. **Σεβαστείτε την αυτονομία επιλογής** — Η διαδρομή ανήκει στο παιδί, όχι στους γονείς
10. **Δείξτε εμπιστοσύνη & ενθάρρυνση** — Υποστηρίξτε την απόφαση, ακόμη κι αν δεν ταυτίζεται με τη δική σας.

Ο ρόλος του γονέα δεν είναι να αποφασίσει, αλλά να συνοδεύσει, να στηρίξει και να εμπνεύσει.

13. ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ, ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

13.1. ΕΟΠΠΕΠ- ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) αποτελεί τον εθνικό φορέα που υποστηρίζει την ποιότητα, τη διαφάνεια και την αναγνώριση προσόντων στην Ελλάδα. Παρέχει ένα σύνολο ηλεκτρονικών υπηρεσιών και πληροφοριακών εργαλείων που βοηθούν μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς και συμβούλους να αναζητήσουν αξιόπιστη πληροφόρηση σχετικά με σπουδές, επαγγέλματα και επαγγελματικά προσόντα.

Οι ψηφιακές πλατφόρμες του ΕΟΠΠΕΠ συνιστούν έναν από τους σημαντικότερους πόρους για την κατανόηση των εκπαιδευτικών διαδρομών και των προοπτικών που αυτές προσφέρουν.

1. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) – Αναζήτηση Επιπέδων Προσόντων

Ο ΕΟΠΠΕΠ παρέχει πρόσβαση σε πληροφορίες για όλα τα επίπεδα προσόντων (1–8), όπως:

- περιγραφή επιπέδων,
- μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες),
- αντιστοιχίσεις με τίτλους σπουδών.

Η υπηρεσία αυτή βοηθά μαθητές και γονείς να κατανοήσουν πού “βρίσκεται” κάθε εκπαιδευτική διαδρομή και πώς οδηγεί σε ανώτερα επίπεδα.

2. Μητρώο Επαγγελματικών Δικαιωμάτων & Προσόντων

Βάση δεδομένων με:

- επαγγελματικά προσόντα ανά ειδικότητα,
- νομικό πλαίσιο και αναγνωρισμένα επαγγελματικά δικαιώματα,
- δυνατότητες άσκησης επαγγέλματος ανά τίτλο σπουδών.

Αποτελεί βασικό εργαλείο για τον έλεγχο του τι μπορεί να κάνει ένας απόφοιτος στην αγορά εργασίας.

3. Βάση Δεδομένων Ειδικοτήτων ΕΕΚ

Συγκεντρώνει πληροφορίες για:

- ειδικότητες ΕΣΚ, ΕΠΑΛ, Μαθητείας, ΣΑΕΚ,
- περιγραφή τομέων και επαγγελματικών ρόλων,
- απαιτούμενες δεξιότητες και επαγγελματικές προοπτικές.

Ιδιαίτερα χρήσιμη για μαθητές που εξετάζουν πολλές εναλλακτικές.

4. Europass – Προφίλ, Βιογραφικό και Δεξιότητες (https://europass.europa.eu/el).

Ο ΕΟΠΠΕΠ λειτουργεί ως Εθνικό Κέντρο Europass. Μέσω της πλατφόρμας, οι μαθητές μπορούν:

- να δημιουργήσουν το πρώτο τους βιογραφικό,
- να καταγράψουν δεξιότητες, επιδόσεις και εμπειρίες,

- να δημιουργήσουν ψηφιακό portfolio,
- να διερευνήσουν ευρωπαϊκές μαθησιακές και επαγγελματικές ευκαιρίες.

Το Europass αποτελεί εξαιρετικό εργαλείο αυτογνωσίας και επαγγελματικής ωρίμανσης.

5. Ηλεκτρονικά Εργαλεία ΣυΕΠ του ΕΟΠΠΕΠ (https://e-stadiodromia.eoppep.gr/): Οργανωμένα ψηφιακά εργαλεία για:

- διερεύνηση ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων,
- υποστήριξη επαγγελματικού προσανατολισμού,
- πρόσβαση σε μεθοδολογικά υλικά για μαθητές και εκπαιδευτικούς.

Είναι ιδιαίτερα χρήσιμα για εργαστήρια δεξιοτήτων και δράσεις συμβουλευτικής.

Και

https://www.eoppep.gr/index.php/el/%CF%83%CF%85-%CE%B5-%CF%80/eoppep-science-actions/ypostiriktiko-yliko/self-help-tools

https://www.eoppep.gr/index.php/el/%CF%83%CF%85-%CE%B5-%CF%80/eoppep-science-actions/ypostiriktiko-yliko/syep-tools-manuals

6. Ψηφιακό Υλικό, Οδηγοί και Εκδόσεις. Ο ΕΟΠΠΕΠ προσφέρει ανοιχτή πρόσβαση σε:

- εκπαιδευτικούς οδηγούς,
- ενημερωτικά φυλλάδια επαγγελμάτων,
- οδηγούς πιστοποίησης,
- μελέτες και στατιστικά σχετικά με την ΕΕΚ.

Τα υλικά αυτά αποτελούν αξιόπιστη πηγή για κάθε ενότητα επαγγελματικού προσανατολισμού.

7. Ηλεκτρονικές Πλατφόρμες Πιστοποίησης Προσόντων & Υποστηρικτικά Εργαλεία ΕΟΠΠΕΠ.

Ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) διαθέτει εξειδικευμένες ηλεκτρονικές πλατφόρμες που υποστηρίζουν τη διαδικασία πιστοποίησης προσόντων, την πρόσβαση σε εξετάσεις, τα επαγγελματικά περιγράμματα και τη συμβουλευτική σταδιοδρομίας. Οι πλατφόρμες αυτές καλύπτουν αποφοίτους διαφορετικών βαθμίδων της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, καθώς και ειδικές κατηγορίες επαγγελματικών πιστοποιήσεων.

7.1 Πλατφόρμες Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης

Μέσω της επίσημης ενότητας «Πιστοποιήσεις – Εξετάσεις» του ΕΟΠΠΕΠ παρέχεται πρόσβαση σε πληροφορίες και διαδικασίες που αφορούν:

- εξετάσεις πιστοποίησης αποφοίτων **ΕΠΑΛ – Μεταλυκειακού Έτους / Τάξης Μαθητείας**,
- εξετάσεις πιστοποίησης αποφοίτων **ΣΑΕΚ / ΣΕΚ**,
- πιστοποίηση αποφοίτων **ΕΠΑ.Σ. και Π.ΕΠΑ.Σ. της ΔΥΠΑ**,
- αναλυτικές **προδιαγραφές εξετάσεων** και εξεταστέα ύλη,
- διαδικασίες **υποβολής αιτήσεων**, χρονοδιαγράμματα και αποτελέσματα.

Οι εξετάσεις πιστοποίησης αποτελούν **απαραίτητη προϋπόθεση** για την απόκτηση αναγνωρισμένου τίτλου προσόντων και την πρόσβαση σε επαγγελματικά δικαιώματα, όπου αυτά προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο.

7.2 Πλατφόρμες Πιστοποίησης Ειδικών Επαγγελματικών Προσόντων

Ο ΕΟΠΠΕΠ υποστηρίζει επίσης την πιστοποίηση ειδικών επαγγελματικών κατηγοριών, όπως:

- Πιστοποίηση Εκπαιδευτικής Επάρκειας Εκπαιδευτών Ενηλίκων,
- Πιστοποίηση Εμπειροτεχνιτών Κομμωτών – Κουρέων,
- Πιστοποίηση Τεχνιτών Περιποίησης Χεριών και Ποδιών,
- Πιστοποίηση Ιδιωτικού Προσωπικού Ασφάλειας (Security),
- λοιπές πιστοποιήσεις επαγγελματικών δραστηριοτήτων που ρυθμίζονται νομοθετικά.

Οι διαδικασίες αυτές υλοποιούνται μέσω των επίσημων ηλεκτρονικών εφαρμογών του ΕΟΠΠΕΠ και συνδέονται με συγκεκριμένα επαγγελματικά δικαιώματα και άδειες άσκησης επαγγέλματος.

7.3 Πλατφόρμα Επαγγελματικών Περιγραμμάτων – ERGONESTI https://ergonesti.eoppep.gr/

Η πλατφόρμα ERGONESTI αποτελεί το επίσημο πληροφοριακό σύστημα επαγγελματικών περιγραμμάτων του ΕΟΠΠΕΠ και περιλαμβάνει:

- επικαιροποιημένα επαγγελματικά περιγράμματα,
- ανάλυση καθηκόντων, γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων,
- σύνδεση επαγγελμάτων με επίπεδα προσόντων ΕΠΠ,
- αντιστοίχιση με την ευρωπαϊκή ταξινόμηση δεξιοτήτων **ESCO**.

Η πλατφόρμα αυτή αποτελεί βασικό εργαλείο για τη σύνδεση εκπαίδευσης, πιστοποίησης και αγοράς εργασίας.

7.4 Νέα Ηλεκτρονικά Εργαλεία Συμβουλευτικής & Σταδιοδρομίας (ΣΥΕΠ) Ιδιαίτερη σημασία έχει η **Εθνική Πύλη Διά Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας https://e-stadiodromia.eoppep.gr/** η οποία προσφέρει:

- εργαλεία αυτοαξιολόγησης ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων,
- πληροφορίες για επαγγέλματα, εκπαιδευτικές διαδρομές και επίπεδα προσόντων,
- υποστήριξη μαθητών, γονέων, εκπαιδευτικών και συμβούλων ΣυΕΠ,
- σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία επαγγελματικού προσανατολισμού.

Η πύλη αυτή λειτουργεί συμπληρωματικά με τις πλατφόρμες πιστοποίησης και ενισχύει τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην απασχόληση.

Υπηρεσία / Πλατφόρμα ΕΟΠΠΕΠ	Τι Προσφέρει	Σε Ποιους Απευθύνεται	Πότε Χρησιμοποιείται
Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)	Περιγραφή επιπέδων προσόντων, μαθησιακών αποτελεσμάτων & τίτλων σπουδών	Μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί	Όταν εξετάζεται το επίπεδο πιστοποίησης μιας διαδρομής
Μητρώο Επαγγελματικών Προσόντων & Δικαιωμάτων	Επαγγελματικά δικαιώματα ανά ειδικότητα, νομικό πλαίσιο	Μαθητές, συμβούλοι ΣυΕΠ, επαγγελματίες	Πριν την επιλογή επαγγέλματος / ειδικότητας
Βάση Δεδομένων Ειδικοτήτων ΕΕΚ	Περιγραφές τομέων, επαγγελμάτων, δεξιοτήτων & προοπτικών	Μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί	Για σύγκριση ειδικοτήτων σε ΕΣΚ, ΕΠΑΛ, Μαθητεία, ΣΑΕΚ
Europass (μέσω ΕΟΠΠΕΠ)	Δημιουργία CV, προφίλ δεξιοτήτων, portfolio, ευρωπαϊκές ευκαιρίες	Μαθητές & νέοι	Για οργάνωση δεξιοτήτων και προετοιμασία για εργασία/σπουδές
Ψηφιακά Εργαλεία ΣΥΕΠ	Τεστ ενδιαφερόντων, αυτοαξιολόγηση δεξιοτήτων, δραστηριότητες ΣυΕΠ	Μαθητές, σχολεία, σύμβουλοι	Στην αρχική διερεύνηση επιλογών και αυτογνωσίας
Ψηφιακό Υλικό & Εκδόσεις	Οδηγοί, φυλλάδια επαγγελμάτων, στατιστικά, μελέτες	Μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί	Για ενημερωτικές συναντήσεις & εργαστήρια προσανατολισμού
Πλατφόρμες Πιστοποίησης Προσόντων	Αιτήσεις, εξετάσεις, αναγνώριση προσόντων	Απόφοιτοι ΕΕΚ	Μετά την ολοκλήρωση σπουδών / πριν την άσκηση επαγγέλματος

Πίνακας 19: *Πίνακας Συνοπτικής Παρουσίασης Υπηρεσιών ΕΟΠΠΕΠ*

Πώς χρησιμοποιώ τον ΕΟΠΠΕΠ ως μαθητής ή γονέας

Βήμα 1	**Έχω απορίες για σπουδές ή επαγγέλματα**
Βήμα 2	**Μπαίνω στον ΕΟΠΠΕΠ (κεντρική ιστοσελίδα ή πύλες υπηρεσιών)**
Βήμα 3	**Ελέγχω τις πιθανές εκπαιδευτικές διαδρομές: ΕΣΚ – ΕΠΑΛ – Τάξη Μαθητείας – ΣΑΕΚ**
Βήμα 4	**Αναζητώ ειδικότητες στη Βάση Δεδομένων ΕΕΚ: Τι μαθαίνω; Πού μπορώ να σπουδάσω; Σε ποια επαγγέλματα οδηγούν οι επιλογές;**
Βήμα 5	**Βρίσκω το επίπεδο προσόντων στο ΕΠΠ: Κατανοώ δικαιώματα, εξέλιξη, συνέχιση σπουδών**
Βήμα 6	**Ελέγχω τα επαγγελματικά δικαιώματα: Μπορώ να εργαστώ; Τι απαιτήσεις υπάρχουν;**
Βήμα 7	**Χρησιμοποιώ τα ψηφιακά εργαλεία ΣΥΕΠ: τεστ ενδιαφερόντων, δεξιοτήτων, δραστηριότητες αυτογνωσίας**
Βήμα 8	**Δημιουργώ προφίλ Europass: οργάνωση δεξιοτήτων, CV, portfolio**
Βήμα 9	**Συζητώ ευρήματα με γονείς, εκπαιδευτικούς, Συμβούλους**
Βήμα 10	**Παίρνω πιο ενημερωμένη και ώριμη απόφαση**

13.2. EUROPASS (ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ, ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ, ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ)

Το **Europass** αποτελεί την επίσημη ευρωπαϊκή πλατφόρμα καταγραφής δεξιοτήτων, σύνταξης βιογραφικού και παρουσίασης προσόντων. Σχεδιάστηκε για να υποστηρίζει μαθητές, νέους και ενήλικες στην οργάνωση των ατομικών τους δεξιοτήτων, επιτευγμάτων και εμπειριών με διαφανή και αναγνωρίσιμο τρόπο σε όλη την Ευρώπη.

Αποτελεί βασικό εργαλείο αυτογνωσίας, επαγγελματικού προσανατολισμού και προετοιμασίας για μελλοντικές εκπαιδευτικές ή επαγγελματικές ευκαιρίες.

1. Τι είναι το Europass;

Το **Europass** είναι το ενιαίο ευρωπαϊκό πλαίσιο και ψηφιακό σύστημα διαχείρισης προσόντων και δεξιοτήτων, το οποίο βασίζεται στο **Προφίλ Europass (Europass Profile)**. Το Προφίλ Europass αποτελεί ένα ψηφιακό αποθετήριο στο οποίο κάθε χρήστης μπορεί να καταγράφει, να οργανώνει και να επικαιροποιεί στοιχεία που αφορούν τη μαθησιακή και επαγγελματική του πορεία.

Μέσω του Προφίλ Europass, ο χρήστης δύναται να καταχωρίζει:

- το **βιογραφικό σημείωμα Europass**,
- τις **δεξιότητες** (τεχνικές, ψηφιακές, οριζόντιες), σύμφωνα με την ευρωπαϊκή ταξινόμηση **ESCO**,
- τις **εκπαιδευτικές και μαθησιακές εμπειρίες**,
- **τίτλους σπουδών, πιστοποιήσεις και διαπιστευτήρια**,
- **μαθήματα, σεμινάρια και επιμορφώσεις**,
- έγγραφα που σχετίζονται με **κινητικότητα, απασχόληση και κατάρτιση**.

Το Europass λειτουργεί ως **ουδέτερη, δωρεάν και διαλειτουργική ψηφιακή υποδομή**, πλήρως συμβατή με ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης, πιστοποίησης και απασχόλησης. Στο ελληνικό πλαίσιο, ο ΕΟΠΠΕΠ αποτελεί το **Εθνικό Κέντρο Europass**, διασφαλίζοντας τη σύνδεση του Προφίλ Europass με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και τα συστήματα επαγγελματικού προσανατολισμού.

2. Europass Βιογραφικό (CV Europass). *Το* ***Europass CV*** *είναι ένα ευρέως αναγνωρισμένο βιογραφικό που:*

- παρουσιάζει ξεκάθαρα τις σπουδές, δεξιότητες και εμπειρίες,
- χρησιμοποιεί κοινά ευρωπαϊκά πρότυπα,
- βοηθά μαθητές και αποφοίτους ΕΣΚ, ΕΠΑΛ, Μαθητείας και ΣΑΕΚ να καταγράψουν τις πρώτες τους εμπειρίες,
- επιτρέπει εύκολη ενημέρωση και εξαγωγή σε PDF.

Χρήσιμο ιδιαίτερα για:

- αιτήσεις σε προγράμματα μαθητείας,
- συμμετοχή σε εργαστήρια και project,
- αιτήσεις για ΣΑΕΚ ή άλλες εκπαιδευτικές δομές,
- αναζήτηση πρώτης εργασίας.

3. Europass Προφίλ https://europass.eoppep.gr/europass-profile/ *υποστηρίζει την συνολική* διαχείριση της σταδιοδρομίας , όπως:

- υποβολή αιτήσεων και διασύνδεση με ευκαιρίες εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας
- αναλυτική καταγραφή και προβολή των προσόντων (γνώσεων -και δεξιοτήτων (τεχνικές, ψηφιακές, γλωσσικές, κοινωνικές κλπ) μέσω της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής εμπειρίας, των κοινωνικών και άλλων δραστηριοτήτων του ατόμου
- τεκμηρίωση των προσόντων με προσάρτηση σχετικών αποδεικτικών στην ψηφιακή βιβλιοθήκη
- Δημιουργία εξατομικευμένου βιογραφικού σημειώματος

Στόχος του είναι να βοηθήσει τον μαθητή να:

- κατανοήσει το «προφίλ δεξιοτήτων» του,
- ενισχύσει την αυτογνωσία του,
- προετοιμαστεί για επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής ή συνέντευξη.

4. Εργαλείο Αυτοαξιολόγησης Δεξιοτήτων. *Το Europass διαθέτει διαδραστικά εργαλεία που βοηθούν τον χρήστη να κάνει* ***αυτοαξιολόγηση*** *σε:*

- **ψηφιακές δεξιότητες** (βάσει του πλαισίου DigComp),
- **ατομικές/κοινωνικές ικανότητες**,
- **γλωσσικές δεξιότητες** (βάσει CEFR),
- επαγγελματικά χαρακτηριστικά (π.χ. συνεργασία, επίλυση προβλημάτων, δημιουργικότητα).

Η διαδικασία αυτή:

- βοηθά τους μαθητές να εντοπίσουν δυνατά σημεία,
- ενισχύει την αυτογνωσία,
- διευκολύνει την επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής που ταιριάζει στο προφίλ τους.

5. Χρήση από μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς. *Το Europass μπορεί να αξιοποιηθεί:*

Μαθητές

- για καταγραφή δεξιοτήτων και επιλογή διαδρομής,
- για δημιουργία πρώτου επαγγελματικού προφίλ,
- για προετοιμασία αιτήσεων σε μαθητεία, πρακτική ή ΣΑΕΚ.

Γονείς

- για να βοηθήσουν το παιδί να κατανοήσει τις δυνατότητές του,
- για ενημέρωση σχετικά με το ευρωπαϊκό πλαίσιο δεξιοτήτων.

Εκπαιδευτικοί / Σύμβουλοι ΣυΕΠ

- για δραστηριότητες αυτογνωσίας,
- για εργαστήρια δεξιοτήτων,
- για υποστήριξη μαθητών στην επιλογή επαγγελματικής διαδρομής.

6. Πλεονεκτήματα χρήσης του Europass

- **ΔΩΡΕΑΝ** και πλήρως προσβάσιμο.
- Αναγνωρισμένο σε όλη την Ευρώπη.
- Ενισχύει την αυτογνωσία και την προετοιμασία για το μέλλον.
- Διαλειτουργεί με εκπαιδευτικές πλατφόρμες και υπηρεσίες εργασίας.
- Δημιουργεί ένα **προσωπικό ψηφιακό portfolio** που ανανεώνεται διαρκώς.

Στοιχείο Europass	Τι Είναι	Σε Τι Χρησιμεύει	Χρήστες
Europass Βιογραφικό (CV)	Τυποποιημένο, ευρωπαϊκά αναγνωρισμένο ψηφιακό βιογραφικό	Παρουσίαση σπουδών, δεξιοτήτων και εμπειριών. Χρήσιμο για αιτήσεις, πρακτική, μαθητεία.	Μαθητές, απόφοιτοι, γονείς, εκπαιδευτικοί
Europass Profile (Προφίλ Europass)	Ψηφιακό προφίλ στο οποίο καταγράφονται δεξιότητες, προσόντα, εμπειρίες και μαθησιακές δραστηριότητες	Υποστηρίζει τη διαμόρφωση ολοκληρωμένου προφίλ δεξιοτήτων, την αυτογνωσία και τη λήψη εκπαιδευτικών και επαγγελματικών αποφάσεων	Μαθητές, απόφοιτοι, σύμβουλοι ΣυΕΠ, εκπαιδευτικοί
Αυτοαξιολόγηση Δεξιοτήτων	Διαδραστικά τεστ για ψηφιακές, γλωσσικές και προσωπικές δεξιότητες	Εντοπισμός δυνατών σημείων, υποστήριξη επιλογής ειδικότητας, προετοιμασία για αγορά εργασίας.	Μαθητές, γονείς, σύμβουλοι
Ψηφιακό Portfolio Europass	Προσωπικός φάκελος προσόντων και εμπειριών στο cloud	Οργάνωση όλων των εγγράφων του μαθητή (CV, πιστοποιήσεις, μαθήματα, βεβαιώσεις).	Μαθητές, απόφοιτοι
Europass Ταυτότητα (Profile)	Προσωπικό προφίλ με εκπαίδευση, δεξιότητες και στόχους	Βοηθά τον μαθητή να διαμορφώσει τη δική του πορεία ανάπτυξης.	Μαθητές, γονείς
Έγγραφα Κινητικότητας Europass	Τεκμηρίωση μαθησιακής κινητικότητας (projects, πρακτική κ.λπ.)	Αναγνωρίζουν διεθνείς εμπειρίες και συμμετοχές προγραμμάτων Erasmus+ κ.ά.	Μαθητές που συμμετέχουν σε δράσεις

Πίνακας 20: *Πίνακας Σύνοψης Europass*

13.3. ΠΛΑΤΦΟΡΜΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Η διαδικασία επαγγελματικού προσανατολισμού ενισχύεται ουσιαστικά μέσα από τη χρήση σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων και ηλεκτρονικών πλατφορμών, οι οποίες βοηθούν τους μαθητές να διερευνήσουν τα ενδιαφέροντά τους, να αναγνωρίσουν τις δεξιότητές τους, να γνωρίσουν επαγγέλματα και να ενημερωθούν για τις διαθέσιμες εκπαιδευτικές επιλογές. Οι πλατφόρμες αυτές αποτελούν αξιόπιστες, επικαιροποιημένες και φιλικές προς τους χρήστες πηγές ενημέρωσης και αξιοποιούνται εξίσου από μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς.

Στην Ελλάδα, ο ΕΟΠΠΕΠ αποτελεί τον βασικό φορέα που αναπτύσσει εθνικά εργαλεία επαγγελματικού προσανατολισμού. Τα ψηφιακά εργαλεία του περιλαμβάνουν τεστ διερεύνησης ενδιαφερόντων, εφαρμογές αυτοαξιολόγησης δεξιοτήτων, εκπαιδευτικό υλικό για συμβούλους ΣυΕΠ και διαδραστικές δραστηριότητες για μαθητές. Καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αναγκών και είναι ιδιαίτερα χρήσιμα για μαθητές που επιλέγουν για πρώτη φορά εκπαιδευτική διαδρομή, καθώς τους παρέχουν μια ολοκληρωμένη βάση αυτογνωσίας και κατανόησης των προσωπικών τους τάσεων.

Σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και το Europass, η ευρωπαϊκή πλατφόρμα αυτογνωσίας και διαχείρισης δεξιοτήτων. Μέσα από αυτήν, οι μαθητές μπορούν να καταγράψουν τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά τους, να δημιουργήσουν το πρώτο τους βιογραφικό, να οργανώσουν τις εκπαιδευτικές ή εξωσχολικές τους δραστηριότητες και να εξερευνήσουν επαγγέλματα και εκπαιδευτικές δυνατότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το Europass λειτουργεί συμπληρωματικά προς τα εργαλεία του ΕΟΠΠΕΠ, βοηθώντας τους χρήστες να διαμορφώσουν μια πιο σαφή εικόνα για το προσωπικό τους προφίλ δεξιοτήτων.

Επιπλέον, οι ψηφιακές πλατφόρμες που εστιάζουν στην αγορά εργασίας προσφέρουν περιγραφές επαγγελμάτων, αναλύσεις επαγγελματικών ρόλων, στοιχεία για συνθήκες εργασίας και απαιτούμενες δεξιότητες, καθώς και δεδομένα για την εξέλιξη της απασχόλησης και τη ζήτηση επαγγελμάτων. Πηγές όπως οι περιγραφές επαγγελμάτων του ΕΟΠΠΕΠ ή τα δημόσια παρατηρητήρια εργασίας επιτρέπουν στους μαθητές να κατανοήσουν καλύτερα τι σημαίνει στην πράξη ένα επάγγελμα και ποιες είναι οι προοπτικές του.

Παράλληλα, οι ψηφιακές πλατφόρμες που σχετίζονται με τις εκπαιδευτικές επιλογές, όπως τα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Παιδείας για ΕΠΑΛ, ΣΑΕΚ και ΕΣΚ, παρέχουν αναλυτικές πληροφορίες για ειδικότητες ανά περιοχή, δομή σπουδών, προγράμματα μαθητείας και προϋποθέσεις εισαγωγής. Το σύστημα e-εγγραφές επιτρέπει την αναζήτηση σχολείων και ειδικοτήτων σε ολόκληρη την Ελλάδα, διευκολύνοντας ιδιαίτερα τη λήψη πρακτικών αποφάσεων.

Τέλος, οι πλατφόρμες κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων, όπως οι εφαρμογές ανοικτής μάθησης και οι αυτοαξιολογήσεις ψηφιακών δεξιοτήτων βασισμένες στο DigComp, υποστηρίζουν τους μαθητές στην ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους. Προσφέρουν σύντομα μαθήματα, microlearning και υλικό που βοηθά τους νέους να αναπτύξουν τεχνικές, επαγγελματικές και ψηφιακές δεξιότητες που συχνά αποτελούν προϋπόθεση για συγκεκριμένες ειδικότητες.

Οι πλατφόρμες αυτές χρησιμοποιούνται με διαφορετικό τρόπο από κάθε ομάδα-στόχο. Οι μαθητές τις αξιοποιούν κυρίως για να εξερευνήσουν επαγγέλματα, να κατανοήσουν τα ενδιαφέροντά τους και να δημιουργήσουν έναν προσωπικό φάκελο δεξιοτήτων. Οι γονείς ενημερώνονται με αξιόπιστο τρόπο για τις επιλογές σπουδών και τις αντίστοιχες επαγγελματικές προοπτικές, ενώ οι εκπαιδευτικοί και οι σύμβουλοι ΣυΕΠ χρησιμοποιούν τα εργαλεία αυτά για να σχεδιάζουν δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού και να υποστηρίζουν τους μαθητές στη λήψη συνειδητών και τεκμηριωμένων αποφάσεων.

13.4. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΣΧΟΛΕΣ & ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

Η πρόσβαση σε αξιόπιστες, επίσημες και επικαιροποιημένες ψηφιακές πηγές είναι κρίσιμη για μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς που αναζητούν ενημέρωση σχετικά με τις διαθέσιμες σχολές, τις ειδικότητες και τις εκπαιδευτικές διαδρομές. Στην Ελλάδα υπάρχουν αρκετές ηλεκτρονικές πλατφόρμες που συγκεντρώνουν οδηγούς σπουδών, καταλόγους ειδικοτήτων, πληροφορίες για επαγγελματικά δικαιώματα και δυνατότητες συνέχισης σπουδών.

Οι παρακάτω πηγές αποτελούν τις πιο αξιόπιστες επιλογές για αναζήτηση αντικειμενικών πληροφοριών.

1. Πλατφόρμες Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων (ΥΠΑΙΘΑ)

Το Υπουργείο Παιδείας παρέχει επίσημη και επικαιροποιημένη πληροφόρηση για τις ειδικότητες και τις δομές της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΣΚ – ΕΠΑΛ – Μαθητεία – ΣΑΕΚ), μέσω θεσμικών ιστοσελίδων και πληροφοριακών συστημάτων.

Οι πληροφορίες αφορούν:

- τις διαθέσιμες ειδικότητες ανά σχολική μονάδα και περιοχή,
- τη διάρκεια και τη δομή των σπουδών,
- τα προγράμματα σπουδών και τους οδηγούς κατάρτισης,
- τις δυνατότητες συμμετοχής σε εξετάσεις πιστοποίησης,
- τη Μαθητεία και τη σύνδεση με την αγορά εργασίας.

Ενδεικτικές επίσημες πύλες:

- Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης: https://www.gsvetlly.minedu.gov.gr/taftotita
- Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ): https://gsvetlly.minedu.gov.gr/sxoles-anoteris-epaggelmatikis-katartisis-s-a-e-k/

Οι πλατφόρμες αυτές είναι ανοικτά προσβάσιμες και αποτελούν την πρώτη επίσημη πηγή ενημέρωσης για μαθητές και οικογένειες.

2. Ηλεκτρονική Εγγραφή Μαθητών – e-eggrafes Η πλατφόρμα e-eggrafes επιτρέπει τη χαρτογράφηση των σχολικών μονάδων ΕΠΑΛ και των προσφερόμενων τομέων και ειδικοτήτων σε όλη τη χώρα.

Μέσω της πλατφόρμας, οι χρήστες μπορούν να αναζητήσουν:

- ΕΠΑΛ ανά Δήμο ή Περιφέρεια,
- διαθέσιμους τομείς και ειδικότητες,
- πληροφορίες σχετικές με τη φοίτηση και τη λειτουργία τμημάτων.

Πλατφόρμα e-eggrafes:
https://e-eggrafes.minedu.gov.gr

Η πρόσβαση γίνεται με κωδικούς Taxisnet για την υποβολή εγγραφών, ενώ η γενική πληροφόρηση είναι δημόσια προσβάσιμη.

3. Οδηγοί Σπουδών και Οδηγοί Κατάρτισης (ΕΠΑΛ – ΕΣΚ – ΣΑΕΚ)

Οι Οδηγοί Σπουδών και Κατάρτισης αποτελούν θεσμικά έγγραφα που περιγράφουν αναλυτικά:

- τα μαθήματα και τις ώρες θεωρίας/εργαστηρίων,
- τα μαθησιακά αποτελέσματα,
- τις δεξιότητες που αποκτούν οι καταρτιζόμενοι,
- τις επαγγελματικές διεξόδους και τη συνέχεια σπουδών.

Ενδεικτική πρόσβαση:

Οδηγοί Κατάρτισης ΣΑΕΚ: https://gsvetlly.minedu.gov.gr/sxoles-anoteris-epaggelmatikis-katartisis-s-a-e-k/odigoi-katartisis-spoudon

Οι οδηγοί είναι δημόσια διαθέσιμοι και απευθύνονται σε μαθητές, εκπαιδευτικούς και συμβούλους.

4. ΕΟΠΠΕΠ – Βάση Ειδικοτήτων, Προσόντων & Επαγγελματικών Περιγραμμάτων

Ο ΕΟΠΠΕΠ παρέχει εξειδικευμένες βάσεις δεδομένων που επιτρέπουν την κατανόηση του πού οδηγεί κάθε εκπαιδευτική διαδρομή.

Περιλαμβάνουν:

- ειδικότητες ΕΣΚ, ΕΠΑΛ, Μαθητείας, ΣΑΕΚ,
- επίπεδα προσόντων (ΕΠΠ 3–4–5),
- επαγγελματικά δικαιώματα,
- επαγγελματικά περιγράμματα και προσόντα.

Πλατφόρμα Επαγγελματικών Περιγραμμάτων (ERGONESTI):
https://ergonesti.eoppep.gr

Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ):
https://proson.eoppep.gr

Οι βάσεις αυτές είναι ανοικτές στο κοινό και αποτελούν κεντρικό σημείο αναφοράς για τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

5. Πληροφοριακά Συστήματα για συνέχιση σπουδών στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Για μαθητές που εξετάζουν τη μετάβαση από την ΕΕΚ στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, διατίθενται επίσημες πύλες ενημέρωσης για:

- τμήματα ΑΕΙ,
- απαιτήσεις εισαγωγής,
- δομή σπουδών και επαγγελματικές διεξόδους.

Υπουργείο Παιδείας – Ανώτατη Εκπαίδευση:
https://www.minedu.gov.gr/aei

6. Ψηφιακά Εργαλεία Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΣΥΕΠ)

Τα ψηφιακά εργαλεία ΣΥΕΠ υποστηρίζουν τη λήψη απόφασης, σε συνδυασμό με τις επίσημες βάσεις δεδομένων.

Εθνική Πύλη Διά Βίου Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας (ΕΟΠΠΕΠ):
https://e-stadiodromia.eoppep.gr

Παρέχει:

- τεστ ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων,
- περιγραφές επαγγελμάτων,
- αντιστοίχιση διαδρομών και επιπέδων προσόντων.

7. Περιφερειακοί Φορείς, Δήμοι & Τοπικές Δομές

Σε συμπληρωματικό επίπεδο, Δήμοι και Περιφέρειες δημοσιεύουν:

τοπικούς οδηγούς σχολών και ειδικοτήτων,

πληροφορίες για ανάγκες τοπικής αγοράς εργασίας,

δράσεις επαγγελματικού προσανατολισμού.

Οι πληροφορίες αυτές δεν υποκαθιστούν τις εθνικές πλατφόρμες, αλλά λειτουργούν υποστηρικτικά.

Πηγή / Πλατφόρμα	Τι Προσφέρει	Για Ποιους Είναι Χρήσιμη	Πώς Υποστηρίζει την Επιλογή Διαδρομής
Πλατφόρμες Υπουργείου Παιδείας (ΕΠΑΛ – ΕΣΚ – ΣΑΕΚ – Μαθητεία)	Ειδικότητες ανά σχολείο, τομείς, προγράμματα σπουδών, διάρκεια, οδηγούς, πληροφορίες για Μαθητεία και Πιστοποίηση	Μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί	Παρέχει πλήρη εικόνα για το τι, πού και πώς μπορεί να σπουδάσει ο μαθητής.
e-eggrafes (Ηλεκτρονικές Εγγραφές)	Αναζήτηση σχολείων ανά περιοχή, διαθέσιμες ειδικότητες, στοιχεία φοίτησης	Μαθητές, γονείς	Δείχνει ποιες εκπαιδευτικές επιλογές υπάρχουν κοντά στην κατοικία.
Οδηγοί Σπουδών ΕΠΑΛ – ΕΣΚ – ΣΑΕΚ	Περιγραφή σπουδών, ώρες θεωρίας–εργαστηρίων, δεξιότητες, επαγγελματικά δικαιώματα	Μαθητές, εκπαιδευτικοί, σύμβουλοι ΣυΕΠ	Δίνει αναλυτική κατανόηση της καθημερινότητας κάθε ειδικότητας.
ΕΟΠΠΕΠ – Βάση Ειδικοτήτων & Προσόντων	Ειδικότητες ΕΣΚ/ΕΠΑΛ/ Μαθητείας/ΣΑΕΚ/ΙΕΚ, επαγγελματικά προφίλ, δικαιώματα, επίπεδα προσόντων	Μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικοί	Δείχνει σε ποιο επάγγελμα οδηγεί κάθε διαδρομή και ποιο επίπεδο προσόντων αντιστοιχεί.
Πληροφοριακά Συστήματα Αγοράς Εργασίας	Ζήτηση επαγγελμάτων, στατιστικά απασχόλησης, τάσεις αγοράς	Μαθητές, γονείς, σύμβουλοι ΣυΕΠ	Βοηθά στην επιλογή ειδικότητας με βάση πραγματικές ανάγκες της αγοράς.
Περιγραφές Επαγγελμάτων (ΕΟΠΠΕΠ, ΕΛΣΤΑΤ, ΕΣΠΑ)	Καθήκοντα, συνθήκες εργασίας, απαιτούμενες δεξιότητες, επαγγελματικά δικαιώματα	Μαθητές, εκπαιδευτικοί	Αναλύει το επάγγελμα στο οποίο οδηγεί κάθε ειδικότητα.
Πλατφόρμες Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	Προγράμματα ΑΕΙ/ΙΕΚ, προϋποθέσεις, επαγγελματικές διεξόδους	Μαθητές που θέλουν συνέχιση σπουδών	Συμπληρώνει την εικόνα για τις μελλοντικές επιλογές μετά την ΕΕΚ.
Τοπικά / Περιφερειακά Δίκτυα Εκπαίδευσης & Δήμοι	Κατάλογοι σχολείων, τοπικές ειδικότητες, τοπικές ανάγκες αγοράς	Μαθητές απομακρυσμένων περιοχών	Διευκολύνει τον εντοπισμό κοντινών εκπαιδευτικών λύσεων.

Πίνακας 21. Πίνακας Σύνοψης Ηλεκτρονικών Πηγών Ενημέρωσης για Σχολές & Ειδικότητες

13.5. ΧΑΡΤΗΣ ΣΧΟΛΩΝ ΕΣΚ, ΕΠΑΛ & ΣΑΕΚ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η χαρτογράφηση των σχολικών μονάδων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΣΚ, ΕΠΑΛ και ΣΑΕΚ) ανά Περιφέρεια αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να εντοπίσουν τις διαθέσιμες εκπαιδευτικές επιλογές στη γεωγραφική τους περιοχή. Η χαρτογράφηση αυτή διευκολύνει τη σύγκριση σχολών, ειδικοτήτων και εκπαιδευτικών δομών και υποστηρίζει τη διαδικασία επιλογής εκπαιδευτικής διαδρομής με βάση πρακτικά κριτήρια, όπως η απόσταση, η προσβασιμότητα και οι προσφερόμενες ειδικότητες.

Η λειτουργία των τομέων και ειδικοτήτων στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) καθορίζεται ετησίως με Υπουργικές Αποφάσεις και εγκυκλίους του Υπουργείου Παιδείας, οι οποίες προσδιορίζουν επακριβώς ποιες ειδικότητες λειτουργούν σε κάθε σχολική μονάδα για το εκάστοτε σχολικό έτος. Ενδεικτικά αναφέρεται η Υπουργική Απόφαση Φ20/76737/Δ4, με τίτλο «Καθορισμός Τομέων και Ειδικοτήτων ανά Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ. – Π.ΕΠΑ.Λ.) για το σχολικό έτος 2025–2026», η οποία επικαιροποιείται σε ετήσια βάση.

Αντίστοιχα, για τις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ), η Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης (ΓΓΕΕΚ & ΔΒΜ) έχει αναπτύξει επίσημη ψηφιακή εφαρμογή γεωγραφικής κατανομής, μέσω της οποίας παρουσιάζονται οι ΣΑΕΚ αρμοδιότητάς της σε όλη την επικράτεια:

https://ieklab.sch.gr/saekmap

Αντίστοιχα, για τις δομές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που λειτουργούν υπό τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ), όπως οι Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας (ΕΠΑ.Σ. ΔΥΠΑ) και οι Πειραματικές Επαγγελματικές Σχολές (Π.ΕΠΑ.Σ.), διατίθεται επίσης επίσημη ψηφιακή εφαρμογή γεωγραφικής χαρτογράφησης των σχολικών μονάδων. Μέσω της εφαρμογής αυτής οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εντοπίσουν τις σχολές της ΔΥΠΑ ανά περιοχή, καθώς και τις ειδικότητες που λειτουργούν σε κάθε σχολική μονάδα: https://schools.dypa.gov.gr/chartis-scholon/

Ο παρών Συμβουλευτικός Υποστηρικτικός Οδηγός παρέχει ενημερωτική και συνοπτική απεικόνιση των εκπαιδευτικών δομών ανά Περιφέρεια, με στόχο τη διευκόλυνση της αρχικής αναζήτησης. Για την τελική και επίσημη επιβεβαίωση της λειτουργίας ειδικοτήτων και σχολικών μονάδων, οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να ανατρέχουν στις εκάστοτε ισχύουσες Υπουργικές Αποφάσεις και στις επίσημες ψηφιακές πλατφόρμες του Υπουργείου Παιδείας και της ΓΓΕΕΚ & ΔΒΜ.

Περιφέρεια	ΕΣΚ – Μεταγυμνασιακές Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης	ΕΠΑΛ – Επαγγελματικά Λύκεια	ΣΑΕΚ – Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Επίπεδο 5)
Αττική	Ισχυρή παρουσία – Τεχνικά, Κατασκευαστικά, Τουριστικά	Πλήρης γκάμα τομέων & ειδικοτήτων	Πολλαπλές ειδικότητες υψηλής ζήτησης
Κεντρική Μακεδονία	Ειδικότητες τεχνικές & τουρισμού	Ευρεία κάλυψη ειδικοτήτων σε όλους τους νομούς	Σημαντική παρουσία ειδικοτήτων επιπέδου 5
Δυτική Ελλάδα	Τομείς μεταποίησης & τεχνικών επαγγελμάτων	Μηχανολογία, Υγεία, Γεωπονία	Ειδικότητες τεχνικών υπηρεσιών & εφαρμογών
Στερεά Ελλάδα	Σχολές σε Χαλκίδα, Λαμία, Λιβαδειά	Πληροφορική, Οικονομία, Μηχανολογία	Ειδικότητες με έμφαση στη βιομηχανία
Θεσσαλία	Αγροδιατροφή, Τεχνικές ειδικότητες	Πλήρης παρουσία ειδικοτήτων	Σπουδές σε τεχνολογία & μεταποίηση
Κρήτη	Τομέας Τουρισμού, Γεωργίας, Τεχνικά επαγγέλματα	Πολλές επιλογές σε Ηράκλειο – Χανιά – Ρέθυμνο	Εξαιρετική διασύνδεση με τοπική οικονομία
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Γεωπονία, Βιομηχανία, Τεχνικά	Σχολικές μονάδες σε Καβάλα, Κομοτηνή, Ξάνθη	Εξειδικευμένες τεχνικές ειδικότητες
Πελοπόννησος	Αγροδιατροφή, Τουρισμός, Τεχνικά	Ειδικότητες σε όλους τους βασικούς τομείς	Περιφερειακές ειδικότητες (γεωπονία, τουρισμός)
Ήπειρος	Γεωπονικά και τεχνικά επαγγέλματα	Κάλυψη ειδικοτήτων σε Ιωάννινα – Άρτα – Πρέβεζα	Σπουδές σε υπηρεσίες & τεχνικές εφαρμογές
Ιόνια Νησιά	Σχολές κυρίως στον τουρισμό	Πληροφορική, Υγεία, Τουρισμός	Ειδικότητες φιλοξενίας & υπηρεσιών
Δυτική Μακεδονία	Τεχνικά, ενέργεια, μεταποίηση	ΕΠΑΛ με πλήρη κάλυψη σε βασικούς τομείς	Ειδικότητες σχετικές με πράσινη μετάβαση
Βόρειο Αιγαίο	Σχολές υπηρεσιών & τουρισμού	Ποικιλία ειδικοτήτων σε νησιά	Ειδικότητες ναυτιλίας & υπηρεσιών
Νότιο Αιγαίο	Σχολές προσανατολισμένες στον τουρισμό	ΕΠΑΛ σε Ρόδο, Σύρο, Κω κ.ά.	Ειδικότητες τουρισμού, φιλοξενίας & ναυτιλίας

Πίνακας 22: *Πίνακας Δομών ΕΕΚ ανά Περιφέρεια (ΕΣΚ – ΕΠΑΛ – ΣΑΕΚ)*

14. ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ & CASE STUDIES

14.1 ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

Οι παρακάτω ασκήσεις βασίζονται στη λογική των εργαλείων Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΣυΕΠ), όπως αυτά αναπτύσσονται από τον ΕΟΠΠΕΠ, και αξιοποιούν τεχνικές αυτογνωσίας, πληροφόρησης και λήψης απόφασης. Αντίστοιχες δραστηριότητες περιλαμβάνονται στα εγχειρίδια και τα εργαλεία αυτοβοήθειας του ΕΟΠΠΕΠ, τα οποία υποστηρίζουν τους μαθητές στη διερεύνηση των ενδιαφερόντων, των δεξιοτήτων και των εκπαιδευτικών τους επιλογών (βλ. ενδεικτικά: πρόγραμμα αγωγής σταδιοδρομίας, ασκήσεις αυτογνωσίας και διερεύνησης επιλογών).

Κάθε άσκηση περιλαμβάνει ένα πραγματικό σενάριο, τα δεδομένα του μαθητή και ερωτήματα που τον οδηγούν σε αναστοχασμό. Οι ασκήσεις αυτές ακολουθούν τη βασική λογική της συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού, η οποία στηρίζεται στη διαδοχική σύνδεση της αυτογνωσίας, της πληροφόρησης και της λήψης απόφασης.

Σύνδεση με εργαλεία ΕΟΠΠΕΠ (ΣυΕΠ)

Οι παρούσες ασκήσεις αντλούν τη μεθοδολογία τους από τα εγχειρίδια και τα εργαλεία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΣυΕΠ) του ΕΟΠΠΕΠ, τα οποία περιλαμβάνουν δραστηριότητες αυτογνωσίας, διερεύνησης εκπαιδευτικών επιλογών και λήψης απόφασης. Οι μαθητές μπορούν να αξιοποιήσουν ενδεικτικά:

- Εγχειρίδια και εργαλεία ΣυΕΠ του ΕΟΠΠΕΠ (δραστηριότητες διερεύνησης ενδιαφερόντων και επιλογών): https://www.eoppep.gr/index.php/el/%CF%83%CF%85-%CE%B5-%CF%80/eoppep-science-actions/ypostiriktiko-yliko/syep-tools-manuals
- Εργαλεία αυτοβοήθειας (ασκήσεις αυτογνωσίας και λήψης απόφασης): https://www.eoppep.gr/index.php/el/%CF%83%CF%85-%CE%B5-%CF%80/eoppep-science-actions/ypostiriktiko-yliko/self-help-tools
- Πρόγραμμα Αγωγής Σταδιοδρομίας (ενδεικτικές ασκήσεις σελ. 90 και επ.): https://e-stadiodromia.eoppep.gr/wp-content/uploads/programma-agogis.pdf

Η αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων ενισχύει την ενεργή συμμετοχή του μαθητή στη διαδικασία λήψης απόφασης, συνδέοντας την αυτογνωσία με την πληροφόρηση και τη διαμόρφωση προσωπικής εκπαιδευτικής πορείας.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Άσκηση 1: "Ποια διαδρομή ταιριάζει στον Νίκο;"

Προφίλ μαθητή: Ο Νίκος τελειώνει το Γυμνάσιο, του αρέσουν τα μηχανήματα και του αρέσει να δουλεύει πρακτικά. Δεν τα πάει καλά με τη θεωρία και δεν τον ενδιαφέρει (τουλάχιστον προς το παρόν) η εισαγωγή στο πανεπιστήμιο. Θα ήθελε γρήγορα να μάθει μια ειδικότητα και να εργαστεί.

Στοιχεία που έχει στη διάθεσή του: 1. Κοντά στο σπίτι του υπάρχουν ΕΣΚ, ΕΠΑΛ και ΣΑΕΚ σε μεγαλύτερη απόσταση. 2. Του αρέσει ο τομέας Μηχανολογίας.
3. Θέλει να μάθει "με τα χέρια" και όχι μόνο θεωρία.

Ερώτημα για τον μαθητή: Ποια εκπαιδευτική διαδρομή φαίνεται ότι εξυπηρετεί καλύτερα τα ενδιαφέροντα και τον τρόπο μάθησής του; Γιατί;

Στόχος της άσκησης: Να αντιληφθεί τη διαφορά ανάμεσα σε ΕΣΚ (πιο πρακτικές), ΕΠΑΛ (θεωρία + εργαστήρια + προοπτικές πανεπιστημίου) και ΣΑΕΚ (επίπεδο 5, αλλά μετά το λύκειο).

Η άσκηση ακολουθεί τη μεθοδολογία διερεύνησης επιλογών που χρησιμοποιείται στα εργαλεία αυτοβοήθειας του ΕΟΠΠΕΠ.

Άσκηση 2: "Η Μαρία και ο τομέας Υγείας: Τι να επιλέξει;"

Προφίλ μαθήτριας: Η Μαρία θέλει να ασχοληθεί με τον τομέα Υγείας. Ενδιαφέρεται για την περιποίηση, τη φροντίδα, τις κοινωνικές υπηρεσίες και μαθαίνει καλά μέσα από συζήτηση και θεωρητική μάθηση. Θέλει επίσης να διατηρήσει την επιλογή να εισαχθεί σε ΑΕΙ στο μέλλον.

Πιθανές επιλογές: 1. ΕΠΑΛ Τομέας Υγείας – Πρόνοιας – Ευεξίας, 2. (Μετά το ΕΠΑΛ) Μεταλυκειακό έτος – Τάξη Μαθητείας, 3. (Μετά το ΕΠΑΛ) Πανελλήνιες Εξετάσεις
4.Σχολές ΣΑΕΚ επιπέδου 5, μετά την ολοκλήρωση του λυκείου

Ερώτημα: Με βάση τα ενδιαφέροντά της και την ανάγκη να διατηρήσει ανοιχτές τις επιλογές σπουδών, ποια διαδρομή φαίνεται καταλληλότερη; Ποια βήματα μπορεί να ακολουθήσει μετά;

Άσκηση 3: "Ο Γιώργος θέλει να γίνει μάγειρας"

Προφίλ μαθητή: Ο Γιώργος λατρεύει τη μαγειρική και επιθυμεί να εργαστεί σε επαγγελματική κουζίνα. Του αρέσει η πρακτική εξάσκηση και το εργαστηριακό περιβάλλον. Η οικογένειά του τον ενθαρρύνει να μάθει μια ειδικότητα με γρήγορη απορρόφηση στην αγορά.

Επιλογές: 1. ΕΣΚ (Ειδικότητες Μαγειρικής Τέχνης), 2.ΕΠΑΛ Τομέας Τουρισμού, 3. (Μετά) Τάξη Μαθητείας, 4.ΣΑΕΚ (Επίπεδο 5 – Μαγειρική, Τουριστικές Υπηρεσίες)

Ερώτημα: Αν ο Γιώργος θέλει άμεση επαγγελματική ένταξη, ποια διαδρομή φαίνεται πιο κατάλληλη; Αν θέλει μελλοντικά να ανέβει επίπεδο προσόντων, ποιο θα ήταν το επόμενο βήμα;

Άσκηση 4: "Η Δήμητρα και ο τομέας Πληροφορικής"

Προφίλ μαθήτριας: Αγαπά τους υπολογιστές, τις εφαρμογές, τη ρομποτική. Είναι καλή στη θεωρία αλλά απολαμβάνει και την επίλυση προβλημάτων. Σκέφτεται ότι ίσως θελήσει να σπουδάσει αργότερα σε ΑΕΙ.

Επιλογές: 1.ΕΠΑΛ (Τομέας Πληροφορικής), 2.Μαθητεία μετά το ΕΠΑΛ, 3.Εισαγωγή σε Πανεπιστήμιο, 4. ΣΑΕΚ επιπέδου 5 ως εξειδίκευση

Ερώτημα: Ποια πορεία σπουδών της επιτρέπει:

1. να μάθει πρακτικά,

2. να εξειδικευτεί,

3. να συνεχίσει σπουδές σε ΑΕΙ;

Άσκηση 5: "Ποια διαδρομή ταιριάζει στον Κώστα που δεν ξέρει ακόμη τι θέλει;"

Προφίλ μαθητή: Ο Κώστας δεν έχει αποφασίσει τι του αρέσει. Εχει ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων, αλλά δεν έχει ξεκάθαρη κλίση. Του αρέσει να μαθαίνει με διαφορετικούς τρόπους, και θεωρητικά και πρακτικά.

Βοηθητικά εργαλεία: τεστ ενδιαφερόντων ΕΟΠΠΕΠ και ασκήσεις αυτογνωσίας και διερεύνησης επιλογών από τα εργαλεία ΣυΕΠ, Europass – δεξιότητες, περιγραφές επαγγελμάτων, συζήτηση με καθηγητές/σύμβουλο ΣυΕΠ

Ερώτημα: Ποια βήματα πρέπει να κάνει για να καταλήξει σε μία ή δύο πιθανές διαδρομές; Ποιο εργαλείο θα του ήταν πιο χρήσιμο στην αρχή;

CASE STUDIES

Case Study 1: Η Ιστορία της Ελένης: "Θέλω να βοηθάω τους ανθρώπους – ποια διαδρομή με οδηγεί εκεί;"

Προφίλ μαθήτριας

Η Ελένη είναι 15 ετών και ολοκληρώνει τη Γ' Γυμνασίου. Πάντα της άρεσε να βοηθά ανθρώπους γύρω της: συμμαθητές, ηλικιωμένους συγγενείς, μικρότερα παιδιά. Νιώθει ότι έχει κοινωνικές δεξιότητες, κατανόηση και ενσυναίσθηση. Στο σχολείο τα πάει καλά στα θεωρητικά μαθήματα και συχνά συμμετέχει σε δράσεις εθελοντισμού. Δεν είναι σίγουρη αν θέλει να σπουδάσει σε πανεπιστήμιο, αλλά θέλει ένα επάγγελμα που να έχει κοινωνική προσφορά.

Διερεύνηση ενδιαφερόντων

Συμπληρώνει τεστ ενδιαφερόντων του ΕΟΠΠΕΠ και το προφίλ της δείχνει υψηλές κλίσεις στους τομείς:
– Κοινωνική φροντίδα
– Υγεία
– Εκπαίδευση
– Συντονισμός ομάδων
– Υπηρεσίες κοινότητας

Η Ελένη δεν γνωρίζει τι ειδικότητες σχετίζονται με αυτά.

Πληροφορίες για διαδρομές

Η καθηγήτριά της την ενημερώνει ότι στον τομέα Υγείας–Πρόνοιας–Ευεξίας του ΕΠΑΛ υπάρχουν ειδικότητες όπως:

- Βοηθός Νοσηλείας
  Επιπλέον, υπάρχει δυνατότητα συνέχισης σπουδών σε ΑΕΙ ή ένταξης στο Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας και στη συνέχεια σε ΣΑΕΚ επιπέδου 5.

Διλήμματα

Η Ελένη αναρωτιέται:

- Θέλω να κάνω σπουδές με θεωρητικό υπόβαθρο ή πιο πρακτικές;

- Με ενδιαφέρει η προοπτική πανεπιστημίου;
- Θα μου αρέσει πρακτική άσκηση σε νοσοκομεία ή παιδικούς σταθμούς;

Ανάλυση επιλογών

Η Ελένη τελικά αποφασίζει:

- Να επιλέξει ΕΠΑΛ Τομέα Υγείας–Πρόνοιας–Ευεξίας.
- Να συνεχίσει στο Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας για άμεση επαγγελματική εμπειρία.
- Να κρατήσει ανοιχτή τη δυνατότητα πανελλαδικών εξετάσεων αργότερα.

Μάθημα από το Case Study: Η επιλογή της Ελένης δείχνει ότι όταν ένας μαθητής έχει κοινωνικό προσανατολισμό και ενδιαφέρον για φροντίδα ανθρώπων, το ΕΠΑΛ με τον αντίστοιχο τομέα προσφέρει μια άριστη ισορροπία θεωρίας–πρακτικής, επαγγελματικών δικαιωμάτων και ευκαιριών συνέχισης σπουδών.

Case Study 2: Ο Δημήτρης: "Μπορώ να φτάσω στο πανεπιστήμιο ενώ επιλέγω τεχνική εκπαίδευση;"

Προφίλ μαθητή

Ο Δημήτρης είναι καλός σε μαθηματικά και φυσική, του αρέσουν οι υπολογιστές και ο αυτοματισμός. Παράλληλα, του αρέσει να φτιάχνει πράγματα: ρομπότ, μικρές ηλεκτρονικές κατασκευές, Arduino. Η οικογένειά του θέλει να γνωρίζει αν το ΕΠΑΛ "κλείνει δρόμους" για πανεπιστήμιο.

Διερεύνηση

Ο σύμβουλος σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού του δείχνει:

- την αντιστοίχιση των τομέων ΕΠΑΛ με τα πανελλαδικά τμήματα,
- τις προοπτικές μέσω Μαθητείας και ΣΑΕΚ επιπέδου 5,
- την αυξημένη ζήτηση για τεχνικά επαγγέλματα STEM.

Σενάρια επιλογών

Σενάριο 1: Δημήτρης επιλέγει Γενικό Λύκειο → Πανελλαδικές → Πολυτεχνείο.
Σενάριο 2: Επιλέγει ΕΠΑΛ Τομέας Πληροφορικής → Πανελλαδικές → Πανεπιστημιακά τμήματα Πληροφορικής.
Σενάριο 3: Επιλέγει ΕΠΑΛ → Μαθητεία → Πρακτική εμπειρία → ΣΑΕΚ επιπέδου 5.

Αναστοχασμός

Ο Δημήτρης διαπιστώνει ότι:

- το ΕΠΑΛ δεν αποκλείει το πανεπιστήμιο,
- προσφέρει περισσότερες πρακτικές δεξιότητες,
- οι απόφοιτοι έχουν άμεση επαγγελματική δυνατότητα μέσω της Μαθητείας.

Απόφαση

Ο Δημήτρης επιλέγει ΕΠΑΛ Πληροφορικής με στόχο:

- να συμμετάσχει στη Μαθητεία,
- να αποκτήσει εργασιακή εμπειρία,
- να δώσει Πανελλαδικές για τμήματα Πληροφορικής.

Μήνυμα του Case Study: Η τεχνική εκπαίδευση δεν περιορίζει επιλογές· αντίθετα, επεκτείνει την επαγγελματική και ακαδημαϊκή πορεία, ειδικά για μαθητές με τεχνολογικά ενδιαφέροντα.

Case Study 3: Η Άννα: "Θέλω να ξεκινήσω να εργάζομαι γρήγορα, αλλά θέλω και προοπτικές εξέλιξης"

Προφίλ μαθήτριας

Η Αννα προτιμά τη μάθηση μέσα από την πράξη και θέλει να μπει στην αγορά εργασίας το συντομότερο. Η οικογένειά της έχει περιορισμένους οικονομικούς πόρους και την ενδιαφέρει μια διαδρομή που προσφέρει γρήγορη επαγγελματική απορρόφηση αλλά και δυνατότητα εξέλιξης.

Εναλλακτικές επιλογές

- ΕΣΚ → άμεση πρακτική γνώση → εργασία
- ΕΠΑΛ → πιο θεωρητικό υπόβαθρο + εργαστήρια → Μαθητεία
- Μαθητεία → εκπαίδευση σε επιχείρηση + αμοιβή
- ΣΑΕΚ Επίπεδο 5 → εξειδίκευση με αναβαθμισμένα προσόντα

Δίλημμα

Η Άννα αναρωτιέται:
«Μήπως το ΕΣΚ είναι καλύτερο γιατί είναι πιο πρακτικό; Ή μήπως το ΕΠΑΛ μου δίνει περισσότερες δυνατότητες για το μέλλον;»

Ανάλυση

Μέσα από συζήτηση με σύμβουλο:

- κατανοεί ότι το ΕΣΚ προσφέρει άμεση εφαρμογή αλλά μικρότερη δυνατότητα συνέχειας σπουδών,
- το ΕΠΑΛ + Μαθητεία οδηγεί σε εργασία και σε επίπεδο 5,
- το ΕΠΑΛ της διατηρεί ανοιχτή την πρόσβαση σε ΑΕΙ.

Τελική επιλογή

Η Άννα επιλέγει ΕΠΑΛ → Μαθητεία → ΣΑΕΚ.
Η διαδρομή αυτή καλύπτει και την ανάγκη για άμεση εργασία, και την επιθυμία για εξέλιξη.

Κεντρικό συμπέρασμα: Ο συνδυασμός ΕΠΑΛ – Μαθητεία – ΣΑΕΚ αποτελεί την πιο ευέλικτη διαδρομή για μαθητές που θέλουν ταυτόχρονα γρήγορη εισαγωγή στην αγορά εργασίας και προοπτικές ανόδου.

Οι παραπάνω ασκήσεις και παραδείγματα εντάσσονται στη μεθοδολογία της συμβουλευτικής επαγγελματικού προσανατολισμού, όπως αυτή αποτυπώνεται στα εργαλεία του ΕΟΠΠΕΠ, τα οποία περιλαμβάνουν δραστηριότητες αυτογνωσίας, διερεύνησης εκπαιδευτικών επιλογών και λήψης απόφασης (βλ. ενδεικτικά: Εργαλεία Αυτοβοήθειας και Πρόγραμμα Αγωγής Σταδιοδρομίας, σελ. 90 και επόμενες).

14.2. MINI-GUIDES ΓΙΑ ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Οι σύντομοι αυτοί οδηγοί αποτελούν εργαλεία άμεσης υποστήριξης των μαθητών, των γονέων και των εκπαιδευτικών στη διαδικασία επιλογής εκπαιδευτικής διαδρομής. Κάθε mini-guide επικεντρώνεται σε έναν κρίσιμο παράγοντα λήψης απόφασης, προσφέροντας μια απλή, κατανοητή και πρακτική μεθοδολογία. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτόνομα ή σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες ενότητες του Οδηγού.

Mini-Guide 1: Αναγνώρισε ποιος είσαι και τι σου ταιριάζει

Η διαδικασία λήψης απόφασης ξεκινά με την προσωπική εξερεύνηση. Ο μαθητής χρειάζεται πρώτα να περιγράψει τον εαυτό του: τι του αρέσει, πού αποδίδει καλύτερα, ποιοι τύποι δραστηριοτήτων τον κάνουν να νιώθει δημιουργικός ή παραγωγικός. Η ανασκόπηση σχολικών εμπειριών, εξωσχολικών δραστηριοτήτων, χόμπι και κοινωνικών δεξιοτήτων βοηθά στη διαμόρφωση μιας πρώτης εικόνας. Παράλληλα, εργαλεία όπως τα τεστ ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων του ΕΟΠΠΕΠ και το προφίλ Europass ενισχύουν την αυτογνωσία και προσφέρουν χρήσιμα αποτελέσματα που μπορούν να οδηγήσουν σε πιο στοχευμένες επιλογές.

Mini-Guide 2: Κατανόησε τις διαθέσιμες διαδρομές και τα επίπεδα προσόντων

Για να ληφθεί μια ώριμη απόφαση, ο μαθητής χρειάζεται να γνωρίζει τις εκπαιδευτικές επιλογές μετά το Γυμνάσιο και τις διαφορές τους. ΕΣΚ, ΕΠΑΛ, Μαθητεία και ΣΑΕΚ αποτελούν διαδρομές που απευθύνονται σε διαφορετικές ανάγκες, ρυθμούς μάθησης και επαγγελματικούς στόχους. Κάθε επιλογή οδηγεί σε συγκεκριμένο επίπεδο προσόντων στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, με διαφορετικές δυνατότητες πρόσβασης στην απασχόληση ή στη συνέχιση σπουδών. Η κατανόηση αυτών των επιπέδων επιτρέπει στον μαθητή να συγκρίνει επιλογές και να σχεδιάσει μακροπρόθεσμα.

Mini-Guide 3: Σκέψου τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνεις καλύτερα

Οι μαθητές διαφέρουν ως προς τον τρόπο μάθησης που τους ταιριάζει: άλλοι αποδίδουν καλύτερα σε εργαστήρια και πρακτικές δραστηριότητες, ενώ άλλοι προτιμούν θεωρητική προσέγγιση και ακαδημαϊκό περιβάλλον. Η επιλογή ανάμεσα σε ΕΣΚ, ΕΠΑΛ και Μαθητεία συχνά εξαρτάται από το αν ο μαθητής θέλει να μάθει κάνοντας, να εργάζεται παράλληλα με τη μάθηση ή να συνεχίσει σε πιο θεωρητικές σπουδές. Η αναγνώριση του προσωπικού μαθησιακού προφίλ μειώνει το άγχος και ενισχύει την επιτυχία στη διαδρομή που θα επιλεγεί.

Mini-Guide 4: Εξέτασε τις επαγγελματικές προοπτικές και την αγορά εργασίας

Η επιλογή εκπαιδευτικής διαδρομής συνδέεται άμεσα με τις επαγγελματικές δυνατότητες που θα έχει ο μαθητής τα επόμενα χρόνια. Είναι σημαντικό να εξεταστεί η ζήτηση επαγγελμάτων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, οι τάσεις της αγοράς εργασίας και οι ανάγκες της οικονομίας. Οι βάσεις δεδομένων του ΕΟΠΠΕΠ, τα παρατηρητήρια αγοράς εργασίας και οι πλατφόρμες στατιστικών απασχόλησης παρέχουν αξιόπιστη πληροφόρηση. Η κατανόηση των απαιτούμενων δεξιοτήτων ανά επάγγελμα βοηθά στη σύνδεση ενδιαφερόντων, προσόντων και πραγματικών ευκαιριών.

Mini-Guide 5: Λάβε υπόψη σου τις πρακτικές παραμέτρους

Πέρα από τα ενδιαφέροντα και τις δεξιότητες, υπάρχουν και πρακτικά ζητήματα που επηρεάζουν μια εκπαιδευτική επιλογή. Ο μαθητής χρειάζεται να ελέγξει τη γεωγραφική διαθεσιμότητα των σχολών, τη διάρκεια φοίτησης, τις δυνατότητες μετακίνησης, τον απαιτούμενο χρόνο μελέτης, το κόστος και τις ευκολίες πρακτικής άσκησης ή Μαθητείας. Η συζήτηση με την οικογένεια και τους εκπαιδευτικούς διευκολύνει τον ρεαλιστικό προγραμματισμό.

Mini-Guide 6: Πάρε απόφαση με βάση δεδομένα, όχι φόβους

Η τελική επιλογή πρέπει να βασίζεται σε συνδυασμό αυτογνωσίας, πληροφόρησης και ρεαλιστικών προοπτικών. Οι μαθητές συχνά επηρεάζονται από προκαταλήψεις σχετικά με συγκεκριμένες ειδικότητες ή τύπους σχολείων. Η αποσαφήνιση μύθων, η αντικειμενική σύγκριση επιλογών και η χρήση επίσημων πηγών συμβάλλουν στη λήψη τεκμηριωμένης απόφασης. Η καλύτερη διαδρομή είναι εκείνη που ταιριάζει στον μαθητή, όχι απαραίτητα η πιο δημοφιλής.

Mini-Guide 7: Έλεγξε αν η επιλογή σου "αντέχει στον χρόνο"

Πριν καταλήξει στην τελική απόφαση, ο μαθητής μπορεί να θέσει ένα απλό ερώτημα: «Θα μου αρέσει αυτή η επιλογή και σε ένα, δύο ή τρία χρόνια;». Η εκτίμηση του κατά πόσο μια εκπαιδευτική διαδρομή υποστηρίζει το μέλλον που θέλει να χτίσει, βοηθά στην αποφυγή αλλαγών πορείας και απογοήτευσης. Αν μια διαδρομή συνδέεται με τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες και τις επαγγελματικές φιλοδοξίες του, τότε είναι πιθανότερο να αποτελέσει σταθερή βάση ανάπτυξης.

Ερώτηση – Κριτήριο	Σκέψου / Απάντησε	Τι δείχνει για τη διαδρομή που σου ταιριάζει
Τι μου αρέσει πραγματικά;	Δραστηριότητες, μαθήματα, χόμπι	Συνδέεται με τομείς & ειδικότητες
Σε τι νιώθω ότι είμαι καλός/ή;	Τεχνικές, επικοινωνιακές, οργανωτικές δεξιότητες	Επιλογή κατάλληλης ειδικότητας
Πώς μαθαίνω καλύτερα;	Πρακτικά – εργαστηριακά – θεωρητικά	ΕΣΚ/Μαθητεία → πιο πρακτικό, ΕΠΑΛ → μεικτό
Τι θέλω να πετύχω σε 3–5 χρόνια;	Εργασία, εξειδίκευση, συνέχιση σπουδών	Επιλογή επιπέδου προσόντων 3–4–5
Πόσο χρόνο θέλω/μπορώ να αφιερώσω;	1, 2 ή 3 χρόνια σπουδών	Διάρκεια φοίτησης & ρεαλιστικός προγραμματισμός
Ποιες επιλογές υπάρχουν κοντά μου;	Περιοχή, πρόσβαση, μετακίνηση	Γεωγραφική διαθεσιμότητα σχολών
Τι ζητά σήμερα η αγορά εργασίας;	Τομείς υψηλής ζήτησης	Πιθανότητα γρήγορης επαγγελματικής ένταξης
Έχω μιλήσει με ειδικούς και αποφοίτους;	ΣυΕΠ, εκπαιδευτικούς, επαγγελματίες	Ενημερωμένη, τεκμηριωμένη επιλογή
Πώς νιώθω για αυτή τη διαδρομή;	Ενθουσιασμός, άγχος, αμφιβολία	Συναισθηματική & προσωπική καταλληλότητα
Αν άλλαζε κάτι, θα την επέλεγα πάλι;	Ναι/Όχι/Ισως	Σταθερότητα επιλογής στον χρόνο

Πίνακας 23:. *Decision Helper — Πίνακας Υποστήριξης Επιλογής Εκπαιδευτικής Διαδρομής*

15. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

1. Θεσμικό & Νομοθετικό Πλαίσιο

- **Ελληνική Δημοκρατία** (2020). *Νόμος 4763/2020 – Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας*. ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020.
- **Ν. 4763/2020 (Α' 254) –** «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης», όπως ισχύει, καθώς και οι κανονιστικές πράξεις και εγκύκλιοι του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού που ρυθμίζουν τη λειτουργία των Μεταγυμνασιακών Επαγγελματικών Σχολών Κατάρτισης (ΕΣΚ), των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑ.Λ.), του Μεταλυκειακού Ετους – Τάξης Μαθητείας και των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ).
- **Υπουργική Απόφαση Φ20/76737/Δ4 (2025)** – «Καθορισμός Τομέων και Ειδικοτήτων ανά Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ. – Π.ΕΠΑ.Λ.) για το σχολικό έτος 2025–2026».
- **ΕΟΠΠΕΠ (2023).** Κανονισμός Πιστοποίησης Αποφοίτων Μεταλυκειακού Ετους – Τάξης Μαθητείας, όπως ισχύει.
- **ΕΟΠΠΕΠ**. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ) – Περιγραφικά επίπεδα μαθησιακών αποτελεσμάτων και αντιστοίχιση με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF).

2. Φορείς, Επίσημες Πηγές & Πληροφοριακά Συστήματα

- **ΕΟΠΠΕΠ – Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού**. Επίσημος δικτυακός τόπος, ψηφιακές υπηρεσίες, μητρώα επαγγελματικών προσόντων, επαγγελματικά περιγράμματα και εργαλεία Συμβουλευτικής & Επαγγελματικού Προσανατολισμού.
- **Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού**. Πληροφοριακά Συστήματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ), ΕΠΑ.Λ., ΣΑΕΚ, ΕΣΚ και σύστημα ηλεκτρονικών εγγραφών (e-Εγγραφές).
- **European Commission**. *European Qualifications Framework (EQF)*.
- **Europass**. *European Skills, Credentials and Digital Profile Platform*.
- **Euroguidance**. Ευρωπαϊκό Δίκτυο Συμβουλευτικής Σταδιοδρομίας και Εκπαιδευτικής Κινητικότητας.

3. Έρευνες, Εκθέσεις & Μελέτες για ΕΕΚ, Δεξιότητες & Αγορά Εργασίας

- **CEDEFOP** (European Centre for the Development of Vocational Training). Εκθέσεις για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, τη μαθητεία, τις προβλέψεις δεξιοτήτων και τις τάσεις της αγοράς εργασίας. https://www.cedefop.europa.eu/en/publications
- **Cedefop** (2024). *Vocational education and training policy briefs 2024 – Greece. https://www.cedefop.europa.eu/en/country-reports/vocational-education-and-training-policy-briefs-2024-greece*

- **Cedefop (2024).** Skills forecast: trends and challenges to 2035. https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/skills-forecast
- **European Commission (2025).** Union of Skills – A European approach to skills development. https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/index_en?prefLang=el
- **OECD**. *Education and Skills – Indicators, Country Notes and Policy Insights*. https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance_19991487
- **Eurostat**. Στατιστικά στοιχεία για εκπαίδευση, απασχόληση και μετάβαση των νέων στην αγορά εργασίας. https://ec.europa.eu/eurostat/web/education-and-training/database
- **Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)**. Δείκτες απασχόλησης, επαγγελματικών ομάδων (ISCO) και κλάδων οικονομικής δραστηριότητας (NACE). https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SJO01/-
- **Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης – Μονάδα Εμπειρογνωμόνων για την Απασχόληση, Κοινωνική Ασφάλιση, Πρόνοια και Κοινωνικές Υποθέσεις (ΜΕΚΥ). Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας (ΜΔΑΑΕ) –** Διαδραστική πλατφόρμα παρακολούθησης και πρόβλεψης αναγκών δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας. https://mdaae.gr/
- **Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – ΜΕΚΥ. (2024).** Οικονομετρικός προσδιορισμός αναντιστοιχιών προσφοράς και ζήτησης εργασίας: Προβλέψεις για την ισορροπία στην ελληνική αγορά εργασίας σε επαγγέλματα και δεξιότητες (2023–2026). https://mdaae.gr/news/eidiki-meleti-gia-ton-oikonometriko-prosdiorismo-anantistoichion-prosforas-kai-zitisis-ergasias-provlepseis-gia-tin-isorropia-stin-elliniki-agora-ergasias-se-epangelmata-kai-dexiotites-tin-periodo-20/
- **Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – ΜΕΚΥ. (2023).** Μηχανισμοί Διάγνωσης Δεξιοτήτων: Μια επισκόπηση. Σειρά «Διάγνωση Αναγκών». https://mdaae.gr/wp-content/uploads/2023/01/%CE%9C%CE%B7%CF%87%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CE%B9%CC%81-%CE%94%CE%B9%CE%B1%CC%81%CE%B3%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%94%CE%B5%CE%BE%CE%B9%CE%BF%CF%84%CE%B7%CC%81%CF%84%CF%89%CE%BD.pdf .

4. Υλικό Συμβουλευτικής & Επαγγελματικού Προσανατολισμού

- **ΕΟΠΠΕΠ**. Εργαλεία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΣΥΕΠ), τεστ διερεύνησης ενδιαφερόντων και δεξιοτήτων, εκπαιδευτικό υλικό και οδηγοί σταδιοδρομίας.
- **European Commission**. *Guidelines on Career Guidance and Lifelong Learning*.
- **UNESCO**. Πλαίσια πολιτικής για ανάπτυξη δεξιοτήτων, σταδιοδρομία και μετάβαση των νέων στην απασχόληση.

5. Μεθοδολογία, Δεξιότητες, Μάθηση & Απασχολησιμότητα

- **European Commission**. *DigComp – Digital Competence Framework for Citizens*.
- **World Economic Forum**. *Future of Jobs Reports*.

- **International Labour Organization (ILO)**. Εκθέσεις για την απασχόληση των νέων, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την επαγγελματική ένταξη.

6. Συμπληρωματικές Πηγές Πληροφόρησης

- Δημόσιοι επαγγελματικοί φορείς, επιμελητήρια και επαγγελματικά μητρώα.
- Οδηγοί σπουδών και κατάρτισης ΕΣΚ, ΕΠΑ.Λ., Μεταλυκειακού Ετους – Τάξης Μαθητείας και ΣΑΕΚ.
- Επαγγελματικές περιγραφές και ταξινομήσεις επαγγελμάτων (ΕΟΠΠΕΠ, CEDEFOP, ESCO).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα Α: Πίνακας σύγκρισης ΕΣΚ-ΕΠΑΛ-ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ-ΣΑΕΚ

Χαρακτηριστικό	ΕΣΚ	ΕΠΑΣ / ΠΕΠΑΣ ΔΥΠΑ	ΕΠΑΛ	Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας	ΣΑΕΚ
Επίπεδο Εθνικού Πλαισίου Προσόντων	3	3	4	5	5
Προϋποθέσεις εισαγωγής	Απολυτήριο Γυμνασίου	Απολυτήριο Γυμνασίου	Απολυτήριο Γυμνασίου	Πτυχίο ΕΠΑΛ	Απολυτήριο Λυκείου
Διάρκεια φοίτησης	2 έτη	2 έτη	3 έτη	1 έτος	2 έτη
Τύπος εκπαίδευσης	Θεωρητική κατάρτιση και εργαστηριακή εκπαίδευση	Μαθητεία με συνδυασμό εκπαίδευσης και αμειβόμενης πρακτικής άσκησης	Γενική και επαγγελματική εκπαίδευση	Συνδυασμός εργαστηριακής εκπαίδευσης και μαθητείας σε χώρο εργασίας	Θεωρητική και εργαστηριακή επαγγελματική κατάρτιση
Πρακτική άσκηση / μαθητεία	Περιλαμβάνεται εργαστηριακή εκπαίδευση	Υποχρεωτική μαθητεία σε επιχείρηση	Εργαστηριακή εκπαίδευση	Υποχρεωτική μαθητεία σε επιχείρηση	Δυνατότητα πρακτικής άσκησης
Τίτλος σπουδών	Πτυχίο ΕΣΚ	Πτυχίο ΕΠΑΣ	Απολυτήριο ΕΠΑΛ και Πτυχίο ειδικότητας	Πτυχίο επιπέδου 5 μετά από πιστοποίηση	Δίπλωμα ΣΑΕΚ μετά από πιστοποίηση
Δυνατότητα συνέχισης σπουδών	Συνέχιση σε ανώτερο επίπεδο ΕΕΚ	Συνέχιση σε δομές ΕΕΚ	Πρόσβαση σε ΑΕΙ ή σε ΣΑΕΚ	Συνέχιση σε ανώτερες δομές κατάρτισης	Πρόσβαση στην αγορά εργασίας ή συνέχιση σπουδών
Σύνδεση με αγορά εργασίας	Ανάπτυξη βασικών επαγγελματικών δεξιοτήτων	Ισχυρή σύνδεση μέσω μαθητείας	Προετοιμασία για επαγγελματική δραστηριότητα ή συνέχιση σπουδών	Ενίσχυση επαγγελματικής εμπειρίας μέσω μαθητείας	Εξειδίκευση σε επαγγελματικούς τομείς

Πίνακας 24: *Σύγκριση βασικών εκπαιδευτικών διαδρομών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ)*

Παράρτημα Β: Πίνακας ενδεικτικών επαγγελμάτων ανά τομέα

Τομέας	Ενδεικτικά Επαγγέλματα
1. Υγεία & Πρόνοια	Βοηθός Νοσηλευτικής, Βοηθός Βρεφονηπιοκόμου, Βοηθός Ιατρικών και Βιολογικών Εργαστηρίων, Βοηθός Φυσικοθεραπείας, Κοινωνικός Φροντιστής, Στέλεχος Διοίκησης Μονάδων Υγείας
2. Πληροφορική & Ψηφιακές Τεχνολογίες	Τεχνικός Υποστήριξης Η/Υ, Προγραμματιστής Εφαρμογών, Τεχνικός Δικτύων, Web Designer, Data Assistant, Τεχνικός Κυβερνοασφάλειας (βασικού επιπέδου)
3. Μηχανολογία & Βιομηχανική Παραγωγή	Μηχανικός Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων (Επίπεδο 3–4), Τεχνικός Συγκολλήσεων, Βιομηχανικός Τεχνίτης, Τεχνικός CNC, Τεχνικός Συντήρησης Βιομηχανικού Εξοπλισμού
4. Ηλεκτρολογία – Ηλεκτρονική – Αυτοματισμοί	Ηλεκτρολόγος Εγκαταστάσεων, Τεχνικός Αυτοματισμών, Τεχνικός Ηλεκτρονικών Συστημάτων, Τεχνικός Ψηφιακών Συστημάτων, Τεχνικός Φωτοβολταϊκών
5. Τουρισμός & Εστίαση	Υπάλληλος Τουριστικών Επιχειρήσεων, Στέλεχος Ξενοδοχειακών Μονάδων, Σερβιτόρος–Barista, Μάγειρας, Υπάλληλος Υποδοχής, Στέλεχος Τουριστικών Γραφείων
6. Οικονομία & Διοίκηση	Βοηθός Λογιστή, Υπάλληλος Γραφείου, Υπάλληλος Αποθήκης–Logistics, Στέλεχος Marketing, Στέλεχος Πωλήσεων, Υπάλληλος Εξυπηρέτησης Πελατών
7. Αγροδιατροφή – Τρόφιμα	Τεχνικός Τροφίμων, Τεχνικός Ελέγχου Ποιότητας, Εργάτης Τυποποίησης, Τεχνικός Θερμοκηπίων, Ειδικός Αγροτικής Παραγωγής, Τυροκόμος
8. Περιβάλλον – Ενέργεια	Τεχνικός Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, Τεχνικός Περιβαλλοντικών Εγκαταστάσεων, Τεχνικός Υδροπονικών Καλλιεργειών, Τεχνικός Διαχείρισης Αποβλήτων
9. Κατασκευές & Τεχνικά Επαγγέλματα	Τεχνίτης Οικοδομικών Εργασιών, Σιδεράς–Αλουμινάς, Υδραυλικός, Τεχνικός Ξυλουργικών Κατασκευών, Τεχνικός Πλακιδίων, Οδοποιός
10. Τέχνες – Πολιτισμός – Δημιουργικές Βιομηχανίες	Γραφίστας, Τεχνικός Φωτισμού, Τεχνικός Ήχου–Οπτικοακουστικών, Σχεδιαστής Ενδύματος, Τεχνικός Κομμωτικής, Αισθητικός
11. Μεταφορές & Οχήματα	Τεχνικός Οχημάτων, Τεχνικός Μοτοσυκλετών, Τεχνικός Συστήματος Καυσίμου, Τεχνικός Φανοποιίας–Βαφής, Τεχνικός Logistics
12. Ναυτιλία & Θαλάσσια Επαγγέλματα	Ναυτικός Καταστρώματος (βασικού επιπέδου), Τεχνικός Μηχανών Πλοίου, Στέλεχος Θαλάσσιων Μεταφορών, Τεχνικός Ναυπηγοεπισκευής
13. Προσωπικές Υπηρεσίες – Wellness	Κομμωτής, Τεχνικός Περιποίησης Νυχιών, Αισθητικός, Personal Trainer (βασικό επίπεδο), Spa Assistant
14. Ασφάλεια & Προστασία	Στέλεχος Ιδιωτικής Ασφάλειας (Προσωπικό ΙΕΠΥΑ), Τεχνικός Συστημάτων Ασφαλείας, Στέλεχος Φυσικής Προστασίας Χώρων
15. Εμπόριο – Πωλήσεις	Πωλητής Λιανικής, Merchandiser, Ταμίας, Υπάλληλος Καταστήματος, Σύμβουλος Πωλήσεων Ηλεκτρονικών Προϊόντων
16. Εκπαίδευση & Υποστήριξη Μάθησης	Βοηθός Βρεφονηπιοκόμου, Συνοδός Σχολικών Δραστηριοτήτων, Υποστηρικτικό Προσωπικό Εκπαιδευτικών Δομών

Πίνακας 25. Πίνακας Επαγγελμάτων ανά Τομέα

Τομέας	Ενδεικτικά Επαγγέλματα	ΕΣΚ (Επίπεδο 3)	ΕΠΑΛ (Επίπεδο 4)	Μαθητεία ΕΠΑΛ (Επίπεδο 5)	ΣΑΕΚ (Επίπεδο 5)
Υγεία & Πρόνοια	Βοηθός Νοσηλευτικής, Βοηθός Βρεφονηπιοκόμου, Βοηθός Εργαστηρίων, Βοηθός Φυσικοθεραπείας	✔ Πρακτικός βοηθός	✔ Τομέας Υγείας – Πρόνοιας	✔ Με αναβαθμισμένες αρμοδιότητες	✔ Εξειδικευμένες ειδικότητες (π.χ. φροντίδα, υγεία, εργαστήρια)
Πληροφορική	Τεχνικός Η/Υ, Τεχνικός Δικτύων, Web Designer, Junior Developer	✔ Εισαγωγικές ειδικότητες	✔ Τομέας Πληροφορικής	✔ Πρακτική σε επιχειρήσεις IT	✔ Εξειδίκευση σε εφαρμογές & συστήματα
Μηχανολογία	Μηχανικός Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων, Τεχνικός Συγκολλήσεων, Τεχνικός Συντήρησης	✔ Τεχνίτης μηχανών/ εργαλείων	✔ Τομέας Μηχανολογίας	✔ Βιομηχανική πράξη στην επιχείρηση	✔ Προηγμένη κατάρτιση Μηχανολογίας
Ηλεκτρολογία – Αυτοματισμοί	Ηλεκτρολόγος, Τεχνικός Αυτοματισμών, Τεχνικός Φωτοβολταϊκών	✔ Βοηθητικές ειδικότητες	✔ Τομέας Ηλεκτρολογίας – Ηλεκτρονικής	✔ Μαθητεία σε έργα, εγκαταστάσεις	✔ Εξειδίκευση σε αυτοματισμούς & ΑΠΕ
Τουρισμός & Εστίαση	Μάγειρας, Σερβιτόρος, Υπάλληλος Υποδοχής, Στέλεχος Τουρισμού	✔ Ειδικότητες μαγειρικής/ εστίασης	✔ Τομέας Τουρισμού & Εστίασης	✔ Μαθητεία σε ξενοδοχεία	✔ Προχωρημένη τουριστική ατάρτιση
Οικονομία & Διοίκηση	Βοηθός Λογιστή, Υπάλληλος Γραφείου, Marketing Assistant	✔ Εισαγωγικές ειδικότητες	✔ Τομέας Οικονομίας & Διοίκησης	✔ Πρακτική σε λογιστήρια/ εταιρείες	✔ Εξειδίκευση σε διοίκηση, logistics
Αγροδιατροφή – Τρόφιμα	Τεχνικός Τροφίμων, Τυποποίηση, Παραγωγή	✔ Ειδικότητες παραγωγής	✔ Τομείς Γεωπονίας–Τροφίμων	✔ Πρακτική σε ΜΜΕ τροφίμων	✔ Προχωρημένη κατάρτιση αγροδιατροφής
Περιβάλλον – Ενέργεια	Τεχνικός ΑΠΕ, Τεχνικός Περιβάλλοντος	✔ Βασικές πρακτικές ειδικότητες	✔ Τομέας ΑΠΕ – Περιβάλλοντος	✔ Πρακτική σε έργα ενέργειας	✔ Εξειδίκευση σε περιβαλλοντικές τεχνολογίες
Κατασκευές	Οικοδόμος, Τεχνίτης Πλακιδίων, Σιδεράς–Αλουμινάς	✔ Τεχνίτες οικοδομής	✔ Τομεας Δομικών Εργων	✔ Εργασία σε εργοτάξια	✔ Εξειδικευμένες τεχνικές κατασκευών
Τέχνες – Δημιουργικά Επαγγέλματα	Γραφίστας, Τεχνικός Ηχου, Σχεδιαστής Ενδύματος	✔ Βασικά τεχνικά εργαστήρια	✔ Τομέας Εφαρμοσμένων Τεχνών	✔ Πρακτική σε στούντιο/εταιρείες	✔ Εξειδικευμένες δημιουργικές ειδικότητες

Οχήματα & Μεταφορές	Τεχνικός Οχημάτων, Βαφέας–Φανοποιός, Τεχνικός Μοτοσυκλετών	✔ Τεχνίτης οχημάτων	✔ Τομέας Οχημάτων	✔ Πρακτική σε συνεργεία	✔ Προχωρημένη κατάρτιση οχημάτων
Ασφάλεια & Προστασία	Στέλεχος ΙΕΠΥΑ, Τεχνικός Συστημάτων Ασφαλείας	✔ Εισαγωγικές ειδικότητες	✔ Τομέας Ηλεκτρονικών – Ασφάλειας	✔ Πρακτική σε εταιρείες security	✔ Ανώτερη επαγγελματική κατάρτιση
Προσωπικές Υπηρεσίες – Wellness	Κομμωτής, Αισθητικός, Τεχνικός Νυχιών	✔ Πρακτικές ειδικότητες	✔ Τομέας Αισθητικής–Κομμωτικής	✔ Πρακτική σε εργαστήρια ομορφιάς	✔Προχωρημένη εξειδίκευση ομορφιάς

Πίνακας 26: *Πίνακας Αντιστοίχισης Τομέων – Επαγγελμάτων με ΕΣΚ – ΕΠΑΛ – Μαθητεία – ΣΑΕΚ*

Παράρτημα Γ: Ορισμοί & Λεξιλόγιο όρων ΕΕΚ

Όρος	Ορισμός
Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση (ΕΕΚ)	Εκπαίδευση που συνδέει θεωρία και πράξη για την απόκτηση επαγγελματικών δεξιοτήτων.
ΕΣΚ – Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης	Μεταγυμνασιακές σχολές διετούς διάρκειας με έμφαση στην πρακτική κατάρτιση (ΕΠΠ 3).
ΕΠΑΛ – Επαγγελματικό Λύκειο	Τριετής δευτεροβάθμια εκπαίδευση με συνδυασμό γενικής παιδείας και ειδικότητας (ΕΠΠ 4).
Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας	Ένας χρόνος διττής εκπαίδευσης (σχολείο + εργασία), οδηγεί σε ΕΠΠ 5 μετά από πιστοποίηση.
ΣΑΕΚ – Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης	Σπουδές κατάρτισης 5 εξαμήνων επιπέδου 5 για αποφοίτους ΕΠΑΛ/Μαθητείας.
Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)	Σύστημα 8 επιπέδων που περιγράφει γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες.
Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)	Ευρωπαϊκό σύστημα αντιστοίχισης επιπέδων προσόντων.
Τίτλος Σπουδών	Επίσημο έγγραφο που πιστοποιεί την ολοκλήρωση σπουδών (πτυχίο, δίπλωμα).
Πρακτική Άσκηση	Εφαρμογή δεξιοτήτων σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον στο πλαίσιο σπουδών.
Μαθητεία	Διττή εκπαίδευση (εργασία + θεωρία) με αμοιβή και ασφάλιση.
Ειδικότητα	Το συγκεκριμένο επαγγελματικό αντικείμενο εκπαίδευσης μέσα σε έναν τομέα.
Τομέας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	Ομάδα σχετικών ειδικοτήτων (π.χ. Πληροφορική, Υγεία, Μηχανολογία).
Πιστοποίηση Προσόντων	Εξετάσεις που επιβεβαιώνουν ότι ο απόφοιτος διαθέτει τις απαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες.
Οριζόντιες (Soft) Δεξιότητες	Ήπιες δεξιότητες όπως επικοινωνία, συνεργασία, οργάνωση.
Επαγγελματικές (Hard) Δεξιότητες	Εξειδικευμένες δεξιότητες ενός επαγγέλματος (π.χ. προγραμματισμός, συγκόλληση).
Επαγγελματικά Δικαιώματα	Τα κατοχυρωμένα δικαιώματα άσκησης ενός επαγγέλματος σύμφωνα με τη νομοθεσία.
Αγορά Εργασίας	Το σύνολο των επαγγελμάτων, θέσεων εργασίας και τάσεων απασχόλησης.
Αναδυόμενα Επαγγέλματα	Νέα επαγγέλματα που προκύπτουν από τεχνολογικές και κοινωνικές αλλαγές.
Διά Βίου Μάθηση	Συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής.
Εργαστηριακό Μάθημα	Μάθημα που βασίζεται σε πρακτικές εφαρμογές και εξοπλισμό.
Προσόν	Συνδυασμός γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποδεικνύονται μέσω τίτλου σπουδών.
Επαγγελματικό Προφίλ	Περιγραφή των καθηκόντων και δεξιοτήτων ενός επαγγέλματος.
Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών	Οι στόχοι, οι ενότητες και το περιεχόμενο ενός εκπαιδευτικού προγράμματος.
Μαθησιακά Αποτελέσματα	Όσα γνωρίζει, κατανοεί και μπορεί να κάνει κάποιος με την ολοκλήρωση μια μαθησιακής διαδικασίας.

Διττή Εκπαίδευση	Εκπαίδευση που συνδυάζει θεωρητική διδασκαλία και εργασία σε επιχείρηση.
Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας	Υποστήριξη μαθητών/σπουδαστών σε θέματα επιλογής εκπαίδευσης και επαγγέλματος.
Επαγγελματικός Προσανατολισμός (ΣυΕΠ)	Διαδικασία υποστήριξης επιλογής σπουδών και επαγγελματικής πορείας.
Εργαλείο Αυτοαξιολόγησης	Ψηφιακές φόρμες/τεστ για αναγνώριση δεξιοτήτων και ενδιαφερόντων.
Προφίλ Europass	Ψηφιακό εργαλείο καταγραφής δεξιοτήτων, σπουδών και μαθησιακών εμπειριών.
Βιογραφικό Europass	Πρότυπο ευρωπαϊκό βιογραφικό με ενιαία δομή.
Διαβατήριο Δεξιοτήτων	Συλλογή τεκμηρίων δεξιοτήτων ενός μαθητή ή αποφοίτου.
Κατάρτιση (VET Training)	Ειδική εκπαίδευση για την απόκτηση επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων.
Μονάδες Μάθησης	Θεματικές ενότητες σπουδών μέσα σε ένα πρόγραμμα κατάρτισης.
Κατευθύνσεις Σπουδών	Ομάδες συναφών ειδικοτήτων μέσα σε έναν τομέα.
Αναγνώριση Προσόντων	Διαδικασία επίσημης αναγνώρισης και αποδοχής ενός τίτλου της αλλοδαπής ή τίτλου καταργημένης βαθμίδας της ημεδαπής.
Επαγγελματική Εμπειρία	Γνώσεις και δεξιότητες που αποκτώνται με εργασία.
Πρακτική Εργασίας (Work-based learning)	Εργασία σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον ως μέρος του προγράμματος σπουδών.
Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση	Εκπαίδευση ειδικά προσανατολισμένη σε τεχνικά επαγγέλματα.
Εξειδίκευση	Εκπαίδευση σε πολύ συγκεκριμένο επαγγελματικό αντικείμενο.
Απορρόφηση στην Αγορά Εργασίας	Ποσοστό αποφοίτων που εργοδοτούνται μετά το πέρας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
Ικανότητες (Competences)	Εφαρμογή γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων για την αποτελεσματική εκτέλεση επαγγελματικής δραστηριότητας.
Προσόντα Επιπέδου 3	Βασικές επαγγελματικές δεξιότητες – αποφοίτηση από ΕΣΚ.
Προσόντα Επιπέδου 4	Προχωρημένες γνώσεις & δεξιότητες – αποφοίτηση από ΕΠΑΛ.
Προσόντα Επιπέδου 5	Ανώτερη επαγγελματική κατάρτιση – απόφοιτοι Τάξης Μαθητείας-ΕΠΑΛ & ΣΑΕΚ.
Προαπαιτούμενα Σπουδών	Όροι για την εισαγωγή σε πρόγραμμα (π.χ. απολυτήριο Γυμνασίου).
Εξετάσεις Πιστοποίησης	Διαδικασία αξιολόγησης που διενεργείται από τον ΕΟΠΠΕΠ και οδηγεί στην απόκτηση αναγνωρισμένου τίτλου/προσόντος
Μη Τυπική Εκπαίδευση	Εκπαίδευση εκτός σχολικών δομών, αλλά με οργανωμένο πρόγραμμα.
Άτυπη Μάθηση	Μάθηση μέσα από εμπειρίες και δραστηριότητες της καθημερινότητας.
Κρίσιμες Δεξιότητες	Δεξιότητες που απαιτούνται στην αγορά εργασίας (π.χ. ψηφιακές).
Ψηφιακός Γραμματισμός	Η ικανότητα χρήσης ψηφιακών εργαλείων και τεχνολογιών.
Αξιολόγηση Δεξιοτήτων	Εκτίμηση της ικανότητας εφαρμογής γνώσεων και δεξιοτήτων στην πράξη.

Πίνακας 27: *Εκτεταμένο Λεξιλόγιο Όρων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης (ΕΕΚ)*

Παράρτημα Δ: Χρήσιμες επαφές και σύνδεσμοι

Επίσημοι Φορείς & Θεσμικά Πλαίσια

- Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠ-ΠΕΠ)
- Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού – Δομές ΕΕΚ
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή – European Qualifications Framework (EQF)
- Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)
- Εθνική Αρχή Δια Βίου Μάθησης
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)

Νομοθεσία & Κανονιστικό Πλαίσιο ΕΕΚ

- Νόμος 4763/2020 – Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης
- Σχετικές υπουργικές αποφάσεις για ΕΣΚ, ΕΠΑΛ, Μαθητεία και ΣΑΕΚ
- Κανονισμοί επαγγελματικών δικαιωμάτων ανά ειδικότητα
- Νομοθεσία περί πιστοποίησης προσόντων και εξετάσεων

Εκπαιδευτικές Δομές & Προγράμματα

- Πληροφοριακά Συστήματα ΕΠΑΛ – ΣΑΕΚ – ΕΣΚ
- e-Εγγραφές – Ηλεκτρονική Εγγραφή Μαθητών
- Οδηγοί Σπουδών ΕΕΚ & ΕΠΑΛ
- Εθνικό Μητρώο Ειδικοτήτων και Προσόντων

Επαγγελματικός Προσανατολισμός & Σταδιοδρομία

- Εργαλεία ΣυΕΠ και Ψηφιακές Υπηρεσίες ΕΟΠΠΕΠ
- Europass – Βιογραφικό, Προφίλ, Διαβατήριο Δεξιοτήτων
- Εθνικά και Περιφερειακά Παρατηρητήρια Αγοράς Εργασίας
- Εκθέσεις και μελέτες για ζήτηση επαγγελμάτων και δεξιοτήτων

Στατιστικά, Έρευνες & Ευρωπαϊκές Πηγές

- CEDEFOP – European Centre for the Development of Vocational Training
- OECD – Education & Skills Reports
- Eurostat – Education & Employment Indicators
- Μελέτες για την ΕΕΚ, τη Μαθητεία και την επαγγελματική μετάβαση νέων

Υλικό Υποστήριξης Εκπαιδευτικών & Συμβούλων

- Οδηγοί ΣυΕΠ για σχολικές μονάδες
- Εργαλεία αυτογνωσίας, τεστ ενδιαφερόντων & δεξιοτήτων
- Επιμορφωτικό υλικό για αξιοποίηση της ΕΕΚ στην τάξη

Παράρτημα Ε: FAQ – Συχνές Ερωτήσεις Μαθητών & Γονέων για τις Εκπαιδευτικές Διαδρομές ΕΕΚ

1. Τι μπορώ να κάνω μετά το Γυμνάσιο;

Μπορείς να συνεχίσεις στο Γενικό Λύκειο ή να επιλέξεις Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση μέσω των ΕΣΚ τις ΕΠΑΣ της ΔΥΠΑ ή του ΕΠΑΛ, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τους στόχους σου.

2. Τι διαφορά έχει το ΕΠΑΛ από τις ΕΣΚ;

Το ΕΠΑΛ είναι τριετές λύκειο που δίνει απολυτήριο και πτυχίο επιπέδου 4, ενώ οι ΕΣΚ/ΕΠΑΣ της ΔΥΠΑ είναι διετείς σχολές επαγγελματικής κατάρτισης με τίτλο επιπέδου 3 και μεγαλύτερη έμφαση στην πρακτική μάθηση.

3. Μπορώ από ΕΠΑΛ να πάω Πανεπιστήμιο;

Ναι. Με πανελλαδικές εξετάσεις σε ειδικό πεδίο, οι απόφοιτοι ΕΠΑΛ μπορούν να εισαχθούν σε ΑΕΙ και στρατιωτικές/αστυνομικές σχολές, με ειδική ποσόστωση.

4. Τι είναι το Μεταλυκειακό Έτος – Τάξη Μαθητείας;

Είναι ένα επιπλέον έτος μετά το ΕΠΑΛ, όπου ο απόφοιτος εργάζεται σε επιχείρηση και παρακολουθεί μαθήματα στο σχολείο. Προσφέρει αμοιβή, ασφάλιση και οδηγεί, μετά από πιστοποίηση, σε επίπεδο προσόντων 5.

5. Αν ολοκληρώσω Μαθητεία, χρειάζομαι ΣΑΕΚ;

Δεν είναι υποχρεωτικό. Οι ΣΑΕΚ αποτελούν επιλογή για περαιτέρω εξειδίκευση, επίσης επιπέδου 5, ανάλογα με τον επαγγελματικό στόχο.

6. Ποιο επίπεδο προσόντων αποκτώ σε κάθε διαδρομή;

ΕΣΚ/ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ → ΕΠΠ 3

ΕΠΑΛ → ΕΠΠ 4

ΕΠΑΛ – Τάξη Μαθητείας & ΣΑΕΚ → ΕΠΠ 5

7. Οι απόφοιτοι ΕΣΚ, ΕΠΑΛ, Τάξης Μαθητείας και ΣΑΕΚ έχουν επαγγελματικά δικαιώματα;

Ναι, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τα οποία διαφέρουν ανά επίπεδο και ειδικότητα.

8. Πληρώνομαι στη Μαθητεία;

Ναι. Οι μαθητευόμενοι λαμβάνουν αμοιβή σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο και είναι ασφαλισμένοι.

9. Είναι η ΕΕΚ για "αδύναμους μαθητές";

Οχι. Η ΕΕΚ απευθύνεται σε μαθητές με ενδιαφέρον για πρακτική μάθηση, τεχνολογίες, τεχνικές, επιστημονικές και εφαρμοσμένες δεξιότητες. Αποτελεί ισότιμη εκπαιδευτική επιλογή.

10. Μπορώ να αλλάξω ειδικότητα αν δεν μου ταιριάζει;

Ναι, υπό προϋποθέσεις και ανάλογα με τη σχολική μονάδα, τις διαθέσιμες θέσεις και το θεσμικό πλαίσιο.

11. Υπάρχει όριο ηλικίας για ΕΣΚ, ΕΠΑΛ ή ΣΑΕΚ;

Για ανήλικους μαθητές ισχύουν οι γενικές ρυθμίσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Για τις ΕΠΑΣ της ΔΥΠΑ \δικαίωμα εγγραφής έχουν οι απόφοιτοι της υποχρεωτικής εκπαίδευσης ή άλλου ισότιμου τίτλου σπουδών, ηλικίας έως είκοσι εννέα (29) ετών. Οι ενήλικες μπορούν να συμμετέχουν σε προγράμματα ΕΕΚ, με βάση τις προϋποθέσεις πρόσβασης κάθε σχολής.

12. Πώς βρίσκω ποιες ειδικότητες υπάρχουν στην περιοχή μου;

Μέσω των πλατφορμών του Υπουργείου Παιδείας, του ΕΟΠΠΕΠ, των e-Εγγραφών και των χαρτών σχολικών δομών.

13. Ποιος μπορεί να με βοηθήσει να αποφασίσω;

Ο εκπαιδευτικός, ο υπεύθυνος ΣυΕΠ, ο σύμβουλος σταδιοδρομίας, καθώς και οι γονείς σου, χρησιμοποιώντας εργαλεία αυτογνωσίας και επίσημες βάσεις δεδομένων.

14. Έχει μέλλον η ΕΕΚ στην αγορά εργασίας;

Ναι. Πολλοί δυναμικοί τομείς της οικονομίας (ενέργεια, τεχνολογία, τουρισμός, μεταποίηση, υγεία, logistics) αναζητούν αποφοίτους ΕΕΚ.

15. Τι πρέπει να λάβω υπόψη πριν αποφασίσω διαδρομή;

Τα ενδιαφέροντα, τις δεξιότητες, το μαθησιακό σου στυλ, τα επαγγελματικά δικαιώματα, τη διάρκεια σπουδών, τη γεωγραφική διαθεσιμότητα και τις προοπτικές απασχόλησης.

Παράρτημα ΣΤ: Μύθοι & Αλήθειες για την Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση (ΕΕΚ)

Η ΕΕΚ αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους άξονες της εκπαίδευσης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων στην Ελλάδα. Ωστόσο, συχνά περιβάλλεται από αντιλήψεις που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Η αποδόμηση των μύθων βοηθά μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς να λάβουν ενημερωμένες και συνειδητές αποφάσεις.

Μύθος 1: Η ΕΕΚ είναι "δεύτερη επιλογή" για όσους δεν τα καταφέρνουν στο Γενικό Λύκειο.

Αλήθεια: Η ΕΕΚ είναι ισότιμος και σύγχρονος εκπαιδευτικός δρόμος, που απευθύνεται σε μαθητές με ενδιαφέρον για τεχνικά, τεχνολογικά, καλλιτεχνικά, επαγγέλματα ή προσανατολισμένα στις υπηρεσίες. Προσφέρει επαγγελματική εξειδίκευση, εργασιακές προοπτικές και δυνατότητα συνέχισης σπουδών.

Μύθος 2: Το ΕΠΑΛ δεν οδηγεί σε Πανεπιστήμιο.

Αλήθεια: Οι απόφοιτοι ΕΠΑΛ έχουν πρόσβαση σε ΑΕΙ μέσω πανελλαδικών εξετάσεων, με ειδικό ποσοστό εισακτέων και διαδρομές σπουδών σχετικές με την ειδικότητά τους.

Μύθος 3: Η Μαθητεία δεν αποτελεί "κανονική" εκπαίδευση.

Αλήθεια: Το Μεταλυκειακό Ετος – Τάξη Μαθητείας είναι θεσμοθετημένη μορφή διττής εκπαίδευσης με σχολική φοίτηση, εργασιακή εμπειρία, αμοιβή, ασφάλιση και πιστοποίηση επιπέδου 5.

Μύθος 4: Οι απόφοιτοι ΕΕΚ βρίσκουν δουλειά μόνο σε τεχνικές εργασίες.

Αλήθεια: Η ΕΕΚ οδηγεί σε επαγγέλματα τεχνολογίας, διοίκησης, υγείας, ενέργειας, τουρισμού, logistics, πολιτισμού, δημιουργικών βιομηχανιών, προσωπικών υπηρεσιών και πολλών ακόμη τομέων.

Μύθος 5: Οι τίτλοι σπουδών της ΕΕΚ δεν αναγνωρίζονται στην Ευρώπη.

Αλήθεια: Τα επίπεδα προσόντων αντιστοιχούν στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF), διευκολύνοντας εργασία και σπουδές στο εξωτερικό.

Μύθος 6: Η ΕΕΚ δεν προσφέρει επαγγελματικά δικαιώματα.

Αλήθεια: Τα πτυχία ΕΣΚ, ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ, ΕΠΑΛ, Τάξη- Μαθητείας και ΣΑΕΚ συνοδεύονται από επαγγελματικά δικαιώματα, όπως προβλέπει η ελληνική νομοθεσία ανά ειδικότητα και επίπεδο προσόντων.

Μύθος 7: Τα τεχνικά επαγγέλματα δεν έχουν μέλλον.

Αλήθεια: Τα επαγγέλματα που σχετίζονται με πράσινη ενέργεια, αυτοματισμούς, ψηφιακές τεχνολογίες, υγεία, τουρισμό και βιομηχανική παραγωγή παρουσιάζουν αυξημένη ζήτηση στην αγορά εργασίας.

Μύθος 8: Η επιλογή ΕΕΚ περιορίζει τις μελλοντικές επιλογές.

Αλήθεια: Η ΕΕΚ επιτρέπει αλλαγές ειδικότητας, συνέχιση σπουδών, μετεγγραφές, αναβάθμιση προσόντων και πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι απόφοιτοι ΣΑΕΚ καθώς και του Μεταλυκειακού έτους - Τάξης Μαθητείας, που ύστερα από επιτυχή εξέταση πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης κατέχουν Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου πέντε (5) του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων ή ισότιμο τίτλο, δύνανται να κατατάσσονται σε τμήματα Α.Ε.Ι. συναφούς ειδικότητας με αυτήν του ανωτέρω διπλώματος

Μύθος 9: Η επιλογή διαδρομής γίνεται μόνο με βάση τους βαθμούς.

Αλήθεια: Η επιλογή πρέπει να βασίζεται σε ενδιαφέροντα, δεξιότητες, προσωπικούς στόχους, μαθησιακές προτιμήσεις και αξιόπιστη ενημέρωση.

Μύθος 10: Η ΕΕΚ δεν προσφέρει ευκαιρίες εξέλιξης.

Αλήθεια: Οι απόφοιτοι μπορούν να συνεχίσουν σπουδές σε Μαθητεία, ΣΑΕΚ, , πανεπιστήμια, προγράμματα εξειδίκευσης, και προχωρημένη κατάρτιση.

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.)

Λεωφόρος Εθνικής Αντιστάσεως 41, Νέα Ιωνία, 14234, Αττική

Τ.: 210 2709000 **Ε:** info@eoppep.gr

www.eoppep.gr

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2021-2027

Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή